

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakúsy na roky 2014 – 2021

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakúsy na roky 2014-2021
Územné vymedzenie:	obec Rakúsy
Územný plán obce schválený:	nie
Dátum schválenia PHSR:	14.04.2016
Dátum platnosti:	od 15.04.2016 do 31.12.2021
Verzia ¹ :	1.0
Publikovaný verejne:	15.04.2016
Vypracoval:	Ing. Jaroslav Bukovina

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

Rakúsy

erb obce

vlajka obce

Základné údaje

Samosprávny kraj:	Prešovský
Okres:	Kežmarok
Poloha stredu obce:	49°11'17" s. š., 20°23'16" v. d.
Nadmorská výška stredu obce:	704 m n. m.
Rozloha:	6,34 km ² (634 ha)
Počet obyvateľov podľa EO k 31.12.2015	2 885
Hustota obyvateľstva podľa EO	455,05 obyv./km ²
PSČ:	059 76

Oficiálne kontakty

Adresa:	Obec Rakúsy č. 35 059 76 Rakúsy
Web:	www.rakusy.sk
Email:	starosta@rakusy.sk
Telefón:	052/452 67 28
IČO:	00326488

Poloha obce

Úvod

Obecná samospráva v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja tvorí integrálnu súčasť regionálnej politiky a regionálneho rozvoja. Integrálnou súčasťou regionálnej politiky sa stala najmä v súvislosti s rozsiahlou decentralizáciou verejnej správy, ktorá sa na Slovensku uskutočnila po prelome miléníí a ktorou na obecné samosprávy prešlo obrovské množstvo kompetencií, zodpovednosti a taktiež financií, predstavujúcich významnú časť verejných financií. Samosprávy tak v oblasti vytvárania podmienok pre hospodársky a sociálny rozvoj územia majú svoje nezastupiteľné postavenie. Či už v rámci svojich originálnych kompetencií alebo preneseného výkonu štátnej správy, obce zabezpečujú výkony a služby vo verejnom záujme. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť a úsilie koncipovaniu rozvojových stratégií samospráv.

Dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakúsy na roky 2014-2021“ (ďalej len „PHSR“) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskej a sociálnej situácie stanovuje strategické ciele a priority v záujme budúceho rozvoja obce. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania obce. Týmto programom sa uskutočňuje podpora rozvoja na lokálnej úrovni s dôrazom na hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť. Ide o program cielených opatrení, navrhnutý pre stimulovanie rozvoja obce v strednodobom horizonte.

Cieľom tohto dokumentu je navrhnuť funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce so zreteľom na potreby jej obyvateľov. Tento dokument formuluje tak strategické ciele, ako aj konkrétne opatrenia a aktivity, realizáciou ktorých budú tieto ciele naplnené. PHSR nie je uzavretý dokument bez možnosti zmien. Práve naopak, je dokumentom živým, otvoreným, ktorý môže byť v prípade potreby kedykoľvek aktualizovaný, dopĺňovaný a upravovaný. Jeho význam a využitie spočíva predovšetkým v tom, že je spracovaný na základe prieskumu názorov a potrieb volených orgánov obce, jej obyvateľov, záujmových skupín, ako aj za spoluúčasti miestnych aktérov a odborníkov.

Ambíciou dokumentu je podať odpovede na tri základné a najdôležitejšie otázky:

1. Akí sme a kde sa nachádzame?
2. Kam sa chceme dostať?
3. Ako sa tam dostaneme?

Cieľom analytickej časti je identifikácia rozvojových faktorov a disparít obce (akí sme a kde sa nachádzame). Následne je v strategickej časti sformulovaná vízia, ktorá dáva odpoveď na druhú otázku (kam sa chceme dostať). Spôsob ako sa tam dostať je stanovený v stratégii rozvoja, ktorej úspešné naplnenie bude závislé od úspešnosti realizácie opatrení a aktivít, definovaných v programovej časti dokumentu.

Pri vypracovaní tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa zohľadnili priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku: Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých jeho obyvateľov. V záujme naplnenia dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR zameranej na rozvoj obcí, miest a regiónov, na zvyšovanie ich výkonnostného potenciálu a konkurencieschopnosti Národná stratégia regionálneho rozvoja SR stanovuje strategický cieľ: integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.

Zámer spracovania Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakúsy na roky 2014-2021

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakúsy na roky 2014-2021
Forma spracovania	<p>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakúsy na roky 2014-2021 (ďalej len „PHSR“) bude spracovaný podľa aktuálneho znenia zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a v súlade s Metodikou na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanou Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015. Spracovanie dokumentu bude rešpektovať princíp partnerstva. Vykonané bude participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov obecného úradu, poslancov OcZ, širokej verejnosti.</p> <p>PHSR bude vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja, zohľadňovať bude ciele a priority zakotvené v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja a zároveň bude vypracovaný v súlade so záväznou časťou Územného plánu obce.</p>
Proces spracovania	<p>Na príprave PHSR sa bude podieľať:</p> <p>Ing. Bystrík Václav – starosta obce Ing. Jaroslav Bukovina – zamestnanec OcÚ</p> <p>Zodpovedá za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • celkovú koordináciu spracovania PHSR 2014-2021, • zostavenie Zámeru spracovania PHSR, • spracovanie analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia • spracovanie východísk pre strategickú časť, • vypracovanie strategickej vízie, • stanovenie termínov realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania), • vytvorenie systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR,

	<ul style="list-style-type: none"> • informovanie verejnosti o realizácii PHSR, • spracovanie finančnej časti vo forme Finančného rámca pre realizáciu PHRS, • finalizáciu dokumentu zastupiteľstvu na schválenie. <p>Spracovanie PHSR bude prebiehať v úzkej komunikácii s verejnosťou. Verejnosť bude pravidelne informovaná o priebežných výstupoch prostredníctvom webovej stránky obce. Názory verejnosti budú zozbierané formou dotazníkového prieskumu.</p>
Obdobie spracovania	Od 1.10.2015 – 01.02.2016

Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR (2015-2016)						
Mesiac	IX	X	XI	XII	I	II
Úvod	X	X				
Analytická časť		X	X			
Strategická časť			X	X		
Programová časť				X		
Realizačná časť				X	X	
Finančná časť					X	
Záver						X

Zdroj: vlastné spracovanie

Metódy zapojenia verejnosti do spracovania PHSR

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Verejné informačné tabule			
Internetové stránky	áno	áno	áno
Obecné noviny	áno		
Obecný rozhlas	áno		
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi		áno	áno
Návšteva v území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na	áno	áno	

získavanie názorov			
Dotazník pre záujmové skupiny			
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	áno

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Štruktúra dokumentu

Úvod

táto časť zahŕňa:

- stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHSR,
- stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov, týkajúcich sa vymedzeného územia,
- zámer spracovania PHSR.

Analytická časť

táto časť zahŕňa:

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PHSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov k 31.12. príslušného roku),
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),
- analýzu väzieb územia,
- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka),
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja, identifikáciu východísk a možných riešení,
- odhad budúceho možného vývoja.

Strategická časť

táto časť zahŕňa:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách – oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Programová časť

táto časť zahŕňa:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám, súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Realizačná časť

táto časť zahŕňa:

- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám, systém monitorovania a hodnotenia.

Finančná časť

táto časť zahŕňa:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov
- akčný plán financovania s výhľadom na 2-ročné obdobie.

Záver

táto časť zahŕňa:

- informáciu o schválení a zverejnení PHSR,
- zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR (východiskové strategické a koncepčné dokumenty, súvisiaca legislatíva),
- zoznam skratiek použitých v PHSR.

Analytická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Analytická časť PHSR obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie – analýzu aktuálneho stavu, v akom sa obec nachádza. Definuje vnútorný potenciál územia a limitujúce faktory rozvoja obce.

Zoznam analyzovaných východiskových koncepčných dokumentov a dát

Pri spracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakúsy na roky 2014-2021 boli analyzované a zohľadnené už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty:

Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2007-2013	2007-2013	lokálna	Obecný úrad Rakúsy
Územný plán obce	2015	lokálna	Obecný úrad Rakúsy
Program odpadového hospodárstva	2011-2015	lokálna	Obecný úrad Rakúsy
PHSR PSK 2008-2015	2008-2015	regionálna	www.po-kraj.sk
Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja - Zmeny a doplnky 2004	od 2004	regionálna	www.po-kraj.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR	2030	národná	www.telecom.gov.sk
Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020	2020	národná	www.telecom.gov.sk
Partnerská dohoda 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Operačné programy 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Stratégia Európa 2020	2020	európska	www.eu2020.gov.sk

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Okrem rôznych koncepčných dokumentov bolo pri spracovaní dokumentu použité aj veľké množstvo dát rôzneho charakteru. Ich prehľad zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Oblasť dát/téma	Zdroj údajov	Webová stránka
Obyvateľstvo	Obec Rakúsy Štatistický úrad SR	www.rakusy.sk www.statistics.sk
	Databáza regionálnej štatistiky Mestská a obecná štatistika Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011	www7.statistics.sk datacube.statistics.sk www.upsvar.sk datacube.statistics.sk/SODB/
Bývanie	Obec Rakúsy Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011	www.rakusy.sk datacube.statistics.sk/SODB/
Hospodárstvo	Obec Rakúsy Databáza regionálnej štatistiky Štatistický úrad SR Obchodný register Živnostenský register	www.rakusy.sk www7.statistics.sk www.statistics.sk www.orsr.sk www.zrsr.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obec Rakúsy	www.rakusy.sk
Zdravotníctvo	Obec Rakúsy	www.rakusy.sk
Sociálna sféra	Obec Rakúsy Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	www.rakusy.sk www.upsvar.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

Analýza vnútorného prostredia

História obce

Obec RAKÚSY bola založená na území, ktoré daroval Belo IV. (uhorský kráľ, príslušník arpádovského rodu) v roku 1263 servientovi Leonardusovi. (Servient bol v Uhorsku v období raného feudalizmu bezprostredný vazal kráľa, vykonávajúci vojenskú službu v kráľovskom vojsku. V 11. – 13. stor. kráľovskí servienti tvorili výsadnú zložku uhorskej spoločnosti.) Obec Rakúsy sa prvý krát spomína v roku 1288 pod názvom Rokus. Od tejto doby meno nezmenila, až na mutácie v rôznych jazykoch. Zakladatelia obce a pôvodní obyvatelia boli Nemci, ktorí po príchode na terajšie územie obce Rakúsy museli pravdepodobne vyklčovať dubový les. V roku 1294 polovicu obce kúpil Kežmarčan Henc. Neskôr sa stala poddanskou obcou mesta Kežmarok. Začiatkom 19. storočia patrila obec niekoľkým šľachtickým rodinám. V roku 1848 sa obyvatelia Rakús vymanili z poddanstva šľachticov a zemského pána mesta Kežmarku. Obec bola dlhé roky klasifikovaná ako „nerozvojová obec“, preto istý čas neboli v obci stavebné pozemky na výstavbu nových rodinných domov. V posledných rokoch však v južnej a západnej časti obce vyrástla nová ulica a postavilo sa aj niekoľko domov na voľných pozemkoch alebo na mieste zbúraných starých domov. Územný plán obce počíta s ďalšími lokalitami na pridelovanie stavebných pozemkov.

Prírodné pomery

Geologická stavba a geomorfologické pomery

Z hľadiska geomorfológie patrí obec do Fatransko-tatranskej oblasti, celku Podtatranská kotlina, podcelku Popradská kotlina, ktorá sa delí na Lomnickú pahorkatinu v západnej časti obce a Kežmarskú pahorkatinu vo východnej časti obce. V riešenom území prevažuje reliéf kotlinových pahorkatín, ktorý na severe pozvoľna prechádza do glacio-fluviálneho reliéfu. Z hľadiska geológie prevažujú v obci pahorkatiny budované vnútrokarpatským flyšom, ktorého súčasťou sú bazálne zlepenice, bridličnaté ílovce a smerom do nadložia pribúdajú lavice pieskovcov. Striedanie týchto vrstiev vytvára typický vnútrokarpatský paleogén. V podloží paleogénu sa predpokladajú horniny chočského a krížňanského príkrovu ako aj zlomy tiahnuce sa od ružbaškého poruchového systému k muránskeho poruchového systému. Kvartér je tu zastúpený glaciofluvialnými fluvialnými a deluvialnými sedimentmi. V k. ú. Rakúsy sa nenachádzajú výhradné ložiská nerastov a nie sú evidované objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín. Nie sú tu evidované staré banské diela ani nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast.

Hydrogeografické pomery

Obec Rakúsy leží v doline medzi potokmi Krivodol a Čierna voda, ktoré sa na hranici katastrálnych území Rakús a Spišskej Belej zlievajú do jedného vodného toku, ktorý sa vlieva do rieky Poprad. Poprad sa vlieva do Dunajca. V lokalite „pod lesíkom“ sa nachádza sírny minerálny prameň. Podľa slovenského hydrografického členenia patrí dotknuté územie do čiastkového povodia Dunajca a Popradu (hydrologické číslo 3-01). Z hľadiska režimu odtoku patria toky pretekajúce katastrom obce do stredohorskej oblasti, snehovo-dažďového typu režimu. Vysokú vodnatosť dosahujú toky v mesiacoch marec – apríl v dôsledku jarného topenia sa snehu a najmä v lete počas privalových lejakov. Najvyššie priemerné prietoky sa vyskytujú v apríli, najnižšie v mesiacoch január – február a september – október. Tok Krivodol má dva pramene. Jeden vo vzdialenosti asi 1 km juhozápadne od obce a druhý v tesnej blízkosti obce zo západnej strany. Čierna voda s prítokom na severe katastra je typickým tatranským tokom s úzkym, pretiahnutým tvarom povodia, v hornom úseku má bystrinný ráz, v strednom a dolnom úseku značne meandruje na širšej údolnej nive. Tieto toky prostredníctvom riek Poprad, Dunajec a Visla odvádzajú povrchové vody do Baltického mora. Územie je na podzemné vody pomerne chudobné, minerálne pramene sa v katastri obce nenachádzajú.

Klíma

Západná časť katastra (Lomnická pahorkatina), spadajúca k predhoriu Vysokých Tatier sa nachádza v chladnej klimateckej oblasti, podoblasti mierne chladnej, ktorú určuje teplota v júli 12 až 16°C. Je to klimatogeografický typ kotlinovej klímy chladnej s veľkou inverziou teplôt, mierne suchej až vlhkej. Teplota v najchladnejšom mesiaci január je tu v priemere -4,5 až -6°C, zrážky 650-900 mm. Ostatná časť katastra spadá do mierne teplej oblasti, podoblast' mierne vlhká so studenou zimou, tzv. dolinový typ s počtom letných dní v roku pod 50, priemerná teplota v júli nad 16°C, teplota v januári pod -5°C. Je to klimatogeografický typ kotlinovej klímy s veľkou inverziou teplôt, zrážky od 600 - 800 mm, s jednoduchým ročným chodom s maximom v júli a minimom vo februári. Menej zrážok vzhľadom na nadmorskú výšku v celok katastri je spôsobené zrážkovým tieňom Vysokých Tatier.

Pôdy

V katastrálnom území Rakús sa nachádzajú pôdy, ktoré vznikli na prolúviálnych hlinách vyplavených z Belianskych Tatier. Sú to hnedé pôdy a podobne ako väčšina pôd v Podtatranskej kotline sú vyvinuté z mäkkých flyšových hornín. Majú dobrú zásobu živín a relatívne dobrú úrodnosť. Iba pôdy na zahlinených štrkopieskoch majú nižšiu úrodnosť a

využívajú sa prevažne ako lúky a pasienky. Vyskytujú sa tu aj rašelinové pôdy. V oblasti Belianskych Tatier prevládajú rendziny na vápencovom podklade.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Podľa **fytogeografického** členenia sa katastrálne územie Rakúsy nachádza v oblasti Západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), prevažná väčšina v obvode flóry vnútrokarpatských kotlín (Intercarpaticum), okres Podtatranské kotliny, podokres Spišské kotliny. Západná časť územia priliehajúca k Tatrám je v obvode flóry vysokých centrálnych Karpát (Eurocarpaticum), okres Tatry, podokres Vysoké Tatry. Z hľadiska členenia potenciálnej vegetácie v katastrálnom území obce boli vyčlenené nasledujúce jednotky prirodzenej vegetácie: *jedľové-jedľovosmrekové lesy, smrekové zamokrené lesy, vrchoviská a prechodné rašeliniská*. Okrem spomínaných drevín tu nájdeme smrekovec opadavý, vzácnu jedľu bielu, jarabinu vtáčiu, javor horský, brezu plstnatú. Stromoradia pri cestách lemujú väčšinou brezy, jarabiny, menej lipy, topole a ovocné dreviny. Na ostatnom území obce prevažuje typická podtatranská kvetena. Trávnaté spoločenstvá (lúky, pasienky) sa zaraďujú do skupiny ovsíkových lúk. Na vlhších miestach i pri potokoch ako brehová a sprievodná sa uplatňujú krovinné vrby, vrba rakyta a biela, na severe jelša sivá. Botanicky najhodnostnejšie časti územia sú na západe katastra (tesná blízkosť NPR Mokriný) s močiarnymi druhmi, ktoré po zaľadnení osídlili lievikovité depresie v predpolí ľadovcov - všivec močiarny, rojovník močiarny. Okolie rómskej osady je typické ruderálnymi burinnými spoločenstvami.

Podľa **zoogeografického** členenia katastrálne územie obce patrí do provincie Karpaty, oblasti Západné Karpaty. V nasledujúcej hierarchii je sever územia (podhorie Vysokých Tatier) vo vnútornom obvode, centrálnom okrsku a vysokotatranskom podokrsku. Ostatné územie je vo vonkajšom obvode a podtatranskom podokrsku. Medzi významné živočíšne druhy viazané na lesné formácie patrí medveď hnedý, kuna hôrna, zatúlaný vlk, raticová srnčia, jelenia a diviacia zver, líška obyčajná, zajac poľný. Lesný stupeň oživuje veľa vtáctva od drobného až po dravce. Zastúpenie majú aj druhy otvorených priestorov, brehov vôd a potokov (hlodavce, zmija, bocian biely a vzácny bocian čierny, ryby, bobor a iné).

Kvalita životného prostredia

Ochrana prírody a krajiny

Časť katastrálneho územia obce patrí do komplexu TANAP-u a časť chotára sa nachádza v ochrannom pásme TANAP-u. Rozloha katastrálneho územia obce Rakúsy je 630 ha. Katastrálne územie obce sa nachádza na rozhraní nárazníkovej a prechodnej zóny biosférickej

rezervácie Tatry. Nárazníkovú zónu predstavujú lesné spoločenstvá okolo intravilánu tatranských osád. Prechodnú zónu predstavuje celé ochranné pásmo TANAP-u. Táto zóna umožňuje rozmanité využívanie územia v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja miestnych zdrojov. Najväčšia časť katastrálneho územia patrí do **podhorského vegetačného pásma (submontánny stupeň)**, ktorý siaha do nadmorskej výšky približne 700 m. Je tvorený zväčša poľnohospodárskymi pozemkami – oráčiny, lúky, pasienky, sčasti močiarmi a zvyškami niekdajších rašelinísk. Pôvodnú flóru nachádzame už len na zamokrených málo prístupných miestach, v lesných porastoch, do ktorých nezasahoval človek. Z pestrej palety rastlín katastrálneho územia Rakús a najmä z oblasti Belianskych Tatier sú už mnohé rastliny na ústupe a zaraďujú sa k endemitom. Preto má veľký význam ochrana prírody, s ktorou súvisí aj zaradenie tejto oblasti do ochranného pásma TANAP-u.

Starostlivosť o životné prostredie je v obci na relatívne dobrej úrovni vďaka sprevádzkovej čističke odpadových vôd a kanalizácii. Ku jeho kultúre prispieva aj zber tuhého komunálneho odpadu s príslušným separovaním prostredníctvom zriadeného zberného miesta v časti OSADA. Rezervy pri jeho zlepšení sú najmä v zodpovednejšom prístupe k lesným porastom (nelegálny výrub stromov), v obmedzovaní a likvidácii čiernych skládok a vo zvýšení napojenia obyvateľov na kanalizačnú sieť. Veľmi významným progresívnym momentom z aspektu ochrany prírody a krajiny a skvalitňovania životného prostredia bolo odstavenie kotolní na tuhé palivo (predovšetkým uhlie), ktoré dominovalo v tepelnom hospodárstve územia až do konca 90-tych rokov a ktoré výrazne znečisťovalo ovzdušie. Obec je splynofikovaná. V súčasnosti prevádzkujú niektoré domácnosti z dôvodu nastavenia cien plynu okrem plynových kotolní aj kotly na tuhé palivo, jedná sa však o kúrenie drevnou hmotou a nie uhlím.

Odpadové hospodárstvo

Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami Zákona o odpadoch. Za účelom zvýšenia kvality separovaného zberu odpadov, zníženia množstva ukladaného odpadu na riadených skládkach, zníženia nákladov na uskladnenie odpadu a zvýšenia environmentálneho povedomia obyvateľstva bola podporená prevádzka zberného miesta v časti Osada. Zberné miesto slúži na bezplatné uloženie všetkých druhov odpadov s výnimkou pneumatík a nebezpečného odpadu. Na zber zmesového komunálneho odpadu z domácností sa používajú 110 l KUKA nádoby v obci a veľkoobjemové kontajnery v osade (VOK). V obci je zavedený množstevný vrecový (120 l farebne odlíšené plastové vrecia) triedený zber komunálnych odpadov pre papier, plasty, sklo, kovy, viacvrstvové obaly na základe rozpisu celoročného zberu separovaného odpadu, ktorý má každá domácnosť k dispozícii a ktorý je aj zverejnený na

webovom sídle obce. Objemný odpad tvorí najdominantnejšiu zložku odpadu a zneškodňuje sa výhradne skládkovaním. Obec zabezpečuje na tento účel rozmiestnenie veľkoobjemových kontajnerov, pričom o dni zberu a mieste je obyvateľstvo vopred informované prostredníctvom webového sídla, rozhlasu. Biologické odpady kompostujú obyvatelia na vlastných kompostoviskach, čím dochádza k ich zhodnocovaniu. Ostatné komunálne odpady sa v závislosti od druhov odpadov zbierajú prostredníctvom veľkoobjemových kontajnerov alebo vriec. Na zber drobného zmesového odpadu od obyvateľov a návštevníkov obce sú v intraviláne obce rozmiestnené drobné odpadkové koše. Zber jednotlivých druhov odpadu zabezpečujú zmluvné organizácie.

Tabuľka 3: Frekvencia zberu komunálneho odpadu pre domácnosti

Názov odpadu	Kategória	Frekvencia zberu
	O-ostatný N-nebezpečný	
zmesový KO	O	1 x za 14 dní
papier	O	1 x za mesiac
plasty	O	1 x za mesiac
kovy	O	2 x ročne
sklo	O	1 x za mesiac
veľkoobjemový odpad	O	2 x ročne
drobný stavebný odpad	O	2 x ročne
textil	O	priebežne
elektroodpad	N	2 x ročne
batérie	N	2 x ročne
žiarivky a iný odpad s ortuťou	N	2 x ročne
ostatný nebezpečný odpad	N	2 x ročne

Zdroj: POH obce

Množstvo vyprodukovaných komunálnych odpadov má od roku 2005 stúpajúcu tendenciu. Tá rastie aj od roku 2009 po 2011, v roku 2012 nastal pokles nárastu KO v porovnaní s rokom 2011 o takmer 24 ton. Zníženie produkcie možno pripísať prevažne opatreniam, ktoré obec postupne prijímala a naďalej prijíma za účelom znižovania vzniku KO na území obce. (osvetová činnosť, existencia zberného miesta, využívanie nástrojov aktivačných opatrení).

Tabuľka 4 Vznik komunálneho odpadu na území obce

Obdobie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Množstvo	602,910	694,730	778,570	755,00	782,50	805,43

(t/rok)						
----------------	--	--	--	--	--	--

Zdroj: POH – vlastné spracovanie

V súlade so záväznou časťou Programu odpadového hospodárstva je potrebné zvýšiť úsilie samosprávy v osvetovej aktivite na podporu triedenia odpadov v domácnostiach, čo by pomohlo naďalej zvyšovať podiel zhodnocovaných odpadov.

Ochrana proti povodňam

Z hľadiska manažmentu povodí sa v katastri obce Rakúsy nachádzajú dve problémové lokality s potenciálom záplav. Jedná sa nachádza v obci nad mostíkom potoku Krivodol a druhá v rómskej osade. V oboch lokalitách ohrozených povodňami sa nachádza viacero objektov (domov, budov). Vhodným opatrením v záujme ochrany pred povodňami by mohlo byť spevnenie a vyvýšenie brehov v uvedených problémových častiach obce a vybudovanie protipovodňovej nádrže na dočasne zadržiavanie povodňových prietokov na toku Krivodol. Na lokalitou umiestnenia nádrže sa nenachádzajú žiadne osídlenia, pod plánovanou nádržou vo vzdialenosti cca 500 m sa nachádza južná časť obce. Vybudovanie nádrže predstavuje veľkú investičnú akciu, na ktorú je potrebné využiť prostriedky z NFP v prípade zverejnenia výzvy na protipovodňové opatrenia.

Obyvateľstvo

Počet a pohyb obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka zobrazuje základné parametre stavu a pohybu obyvateľstva obce Rakúsy za posledných 11 rokov. Počet obyvateľov podľa výsledkov Evidencie obyvateľstva sa v tomto období zvýšil o 1182 (z 1703 v roku 2005 na 2885 v roku 2015).

Tabuľka 5: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva

Ukazovateľ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet obyvateľov (k 31.12.)	1703	1865	2000	2190	2299	2395	2494	2583	2683	2794	2885
Živonarodení	62	71	75	71	92	77	78	80	81	85	85
Zomrelí	10	8	17	12	10	12	17	11	11	10	15
Bilancia prirodzeného pohybu	52	63	58	59	82	65	61	69	70	75	70
Prist'ahovaní	20	21	12	10	11	24	18	10	22	26	15
Vyst'ahovaní	24	17	19	16	11	9	18	23	18	16	11
Migračné saldo	-4	4	-7	-6	0	15	0	-13	4	10	4
Bilancia celkového pohybu	48	67	51	53	82	80	61	56	74	85	74
Hr.m. živorodenosti (‰)	36,41	38,07	37,50	32,42	40,02	32,15	31,28	30,97	30,19	30,42	29,46
Hr.m. úmrtnosti (‰)	5,87	4,29	8,50	5,48	4,35	5,01	6,82	4,26	4,10	3,58	5,20
Hr.m. prirodzeného prírastku (‰)	30,53	33,78	29,00	26,94	35,67	27,14	24,56	26,71	26,09	26,84	24,26
Hr.m. migračného salda (‰)	-1,85	1,79	-3,05	-2,55	0	6	0	-4,56	1,37	3,34	1,52
Hr.m. celkového prírastku (‰)	22,67	30,04	21,37	21,27	35,68	33,23	24,14	20,37	25,39	29,05	25,71

Zdroj: Evidencia obyvateľstva 2015 - vlastné spracovanie

Obec Rakúsy zaznamenáva neustály rast počtu obyvateľov od roku 1970 až po súčasnosť. Od roku 1991 dosahuje obec takmer 4%-tný priemerný ročný rast počtu obyvateľov. Najnižší nárast za sledované obdobie bol v roku 2005 - 48 obyvateľov a 2007 – 51 obyvateľov, najvyšší v roku 2014 – 85 obyvateľov. Rastúci podiel je zapríčinený rastom

majoritnej rómskej komunity. Podľa štatistických údajov má obec veľmi progresívny typ populácie, čo znamená, že z hľadiska vekových skupín má obec výrazný podiel obyvateľov v predproduktívnom veku. Na základe týchto štatistických údajov, možno aj naďalej uvažovať o raste populácie v obci, pričom predpokladaný vývoj počtu obyvateľov počíta s nasledujúcim prírastkom obyvateľstva:

Tabuľka 6 Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov do r. 2030

rok	1970	1991	2001	2010	2015	2020	2030
Rakúsy	1130	1336	1929	2535	2884	3299	3792

Zdroj: Územný plán obce

Tabuľka 7 Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov do r. 2030 v členení pre rómsku a nerómsku populáciu

rok	2010		2015		2020		2030	
	róm.	neróm.	róm.	neróm.	róm.	neróm.	róm.	neróm.
Rakúsy	1934	461	2316	586	2779	601	3335	616

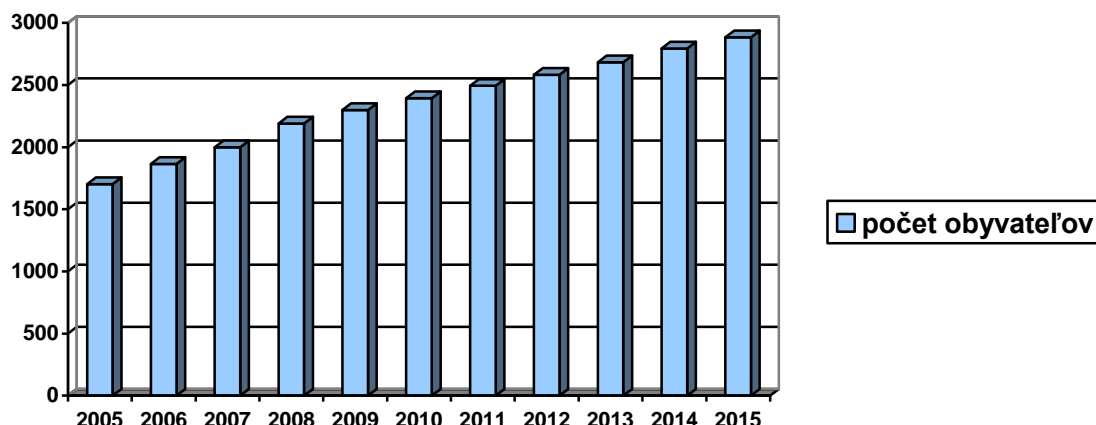
Zdroj: Evidencia obyvateľstva 2015 (údaj do roku 2015) a prognóza Územného plánu (údaj od roku 2020)

Podľa dostupných údajov zo SODB 2001 a 2011 a aj podľa aktuálnych údajov z obecného úradu je zrejmý pretrvávajúci vysoký podiel počtu obyvateľov rómskej národnosti z celkového počtu obyvateľov obce a jeho oveľa vyšší prírastok obyvateľstva.

Aj vzhľadom na tieto skutočnosti je nutné počítať s odlišným priemerným ročným prírastkom pre rómsku a nerómsku populáciu. Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva preto počíta so 4%-tným priemerným ročným prírastkom rómskej populácie a 0,5%-tným prírastkom nerómskej populácie.

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov v obci Rakúsy

Vývoj počtu obyvateľov v obci Rakúsy za obdobie 2005 - 2015

Zdroj: Evidencia obyvateľstva 2015 - vlastné spracovanie

Rakúsy považujeme za pronatalitnú obec. Úroveň natality za posledných 11 rokov mala pomerne vyrovnaný priebeh – prevažne rastúci od roku 2005 do 2007. V roku 2008 nastal pokles v počte živonarodených detí, avšak v roku 2009 nastal najvyšší nárast, pričom hrubá miera živorodenosti v tomto roku dosiahla až 40,02 ‰. Za ostatné sledované roky sa úroveň natality kolísavo menila a hrubá miera živorodenosti dosahovala hodnoty od 29,46 do 38,07 ‰. V priemere sa za celé sledované obdobie narodilo takmer 78 detí ročne, priemerná hodnota tohto ukazovateľa za celé hodnotené obdobie, teda za posledných 11 rokov, bola 33,54 ‰. Obec teda v tomto ukazovateli dosahuje veľmi vysoké hodnoty. Pre porovnanie sa hr. m. živorodenosti pohybuje v okrese Kežmarok na úrovni 15 ‰, v Prešovskom kraji na 11,4 ‰ a v Slovenskej republike na úrovni cca 10 ‰.

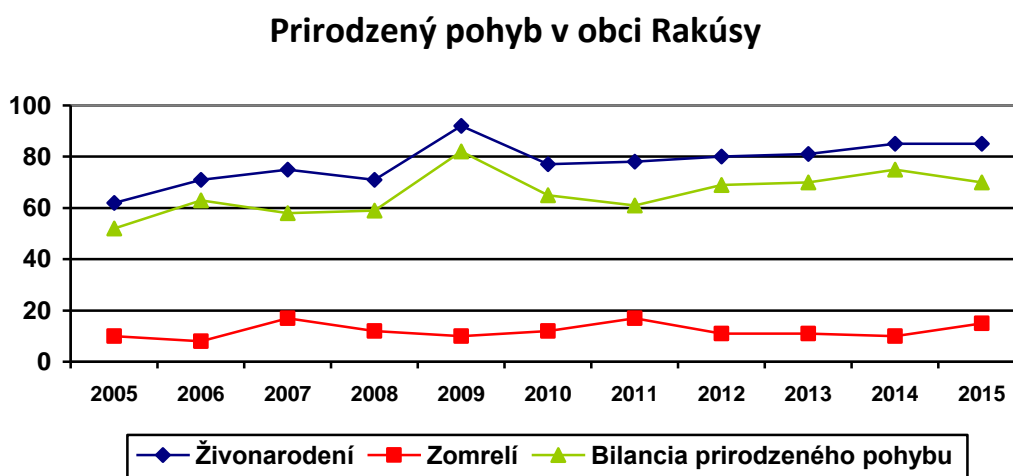
Medziročný vývoj počtu zomrelých mal relatívne vyrovnaný priebeh, podobne ako tomu bolo u počtu živonarodených. Najmenej zomrelých za posledných 11 rokov bolo v roku 2006 (8 osôb), najviac v roku 2007 a 2011 (17 osôb). Úroveň mortality sa teda pohybovala v rozmedzí od 3,58 po 8,50 ‰, pričom priemer za posledných 11 hodnotených rokov bol v Rakúsoch 5,22 ‰. V obci teda môžeme pozorovať zhruba nižšiu mieru úmrtnosti akú má okres Kežmarok ako celok. V spomínanom okrese Kežmarok m. úmrtnosti osciluje okolo úrovne cca 7 ‰, v Prešovskom kraji 8,2 ‰ a v Slovenskej republike okolo úrovne 9,5 ‰.

Pozitívne hodnoty hrubej miery živorodenosti a pozitívnymi hodnotami úmrtnosti sa odzrkadľujú v bilancii prirodzeného pohybu obyvateľstva Rakús. Obec je počas celého hodnoteného obdobia populačne zisková. Populačný úbytok obyvateľstva nenastal v žiadne sledované obdobie, a zároveň nebola bilancia prirodzeného prírastku vyrovnaná. Hrubá miera

prirodeného prírastku sa tak v posledných 11 rokoch pohybovala v rozmedzí od 24,26 ‰ v roku 2015 po 35,67 ‰ v roku 2009.

Z dôvodu kombinácie vysokej natality na jednej strane, a relatívne nízkej mortality na strane druhej, bola reprodukcia obyvateľstva za posledných 11 rokov priaznivá. Celkovo možno konštatovať, že prirodzenými populačnými procesmi dochádzalo v obci k prírastku obyvateľov. Za dominantné faktory, ovplyvňujúce prirodzený pohyb obyvateľstva obce, možno považovať predovšetkým vekovú štruktúru obyvateľov, čiastočne aj mieru religiozity obyvateľstva.

Graf 2: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2005-2015

Zdroj: Evidencia obyvateľstva 2015 - vlastné spracovanie

Miera imigrácie sa v obci za posledných 11 rokov pohybovala v priemere na úrovni 17 prisťahovaných osôb. V absolútnom vyjadrení sa počet prisťahovaných medziročne pohyboval v rozmedzí od 10 osôb v roku 2008 a 2012 po 26 osôb v roku 2014.

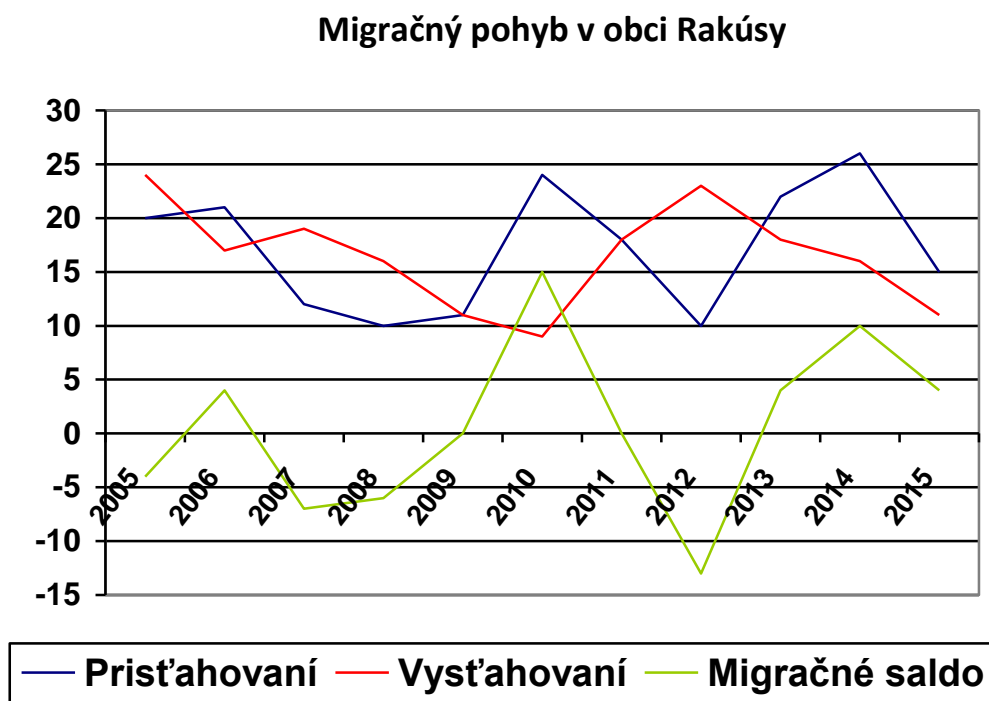
Miera emigrácie v hodnotenom období dosahovala hodnoty v priemere viac ako 17 vystáňovaných osôb ročne. Tento ukazovateľ sa teda pohyboval v rozmedzí od 9 osôb v roku 2010, kedy bol najnižší, po 24 v roku 2005, kedy bol najvyšší.

Výsledkom hore uvedených procesov bol nepriaznivý vývoj migračného salda, ktoré sa pohybovalo v rozmedzí od -13 osôb v roku 2012 (migračný úbytok na úrovni - 4,56 ‰) po 15 osôb v roku 2010 (migračný prírastok na úrovni 6 ‰). Záporné migračné saldo obec zaznamenala v roku 2005, 2007, 2008 a 2012. Ostatných 7 rokov bolo migračné saldo kladné.

Dominantnými faktormi ovplyvňujúcimi emigračný pohyb obyvateľov Rakúsy sú predovšetkým nedostatočná ponuka pracovných príležitostí, nepostačujúce možnosti

uplatnenia mladých ľudí v regióne a nedostatočná dostupnosť bývania. Aj napriek týmto faktorom väčšinu hodnoteného obdobia obec vykazuje pozitívnu bilanciu migračného salda. Možno teda konštatovať, že trend vývoja za posledných 10 rokov je priaznivý. Opäť sa tento trend pripisuje majoritnému obyvateľstvu obce – rómskej komunite.

Graf 3: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2005-2015

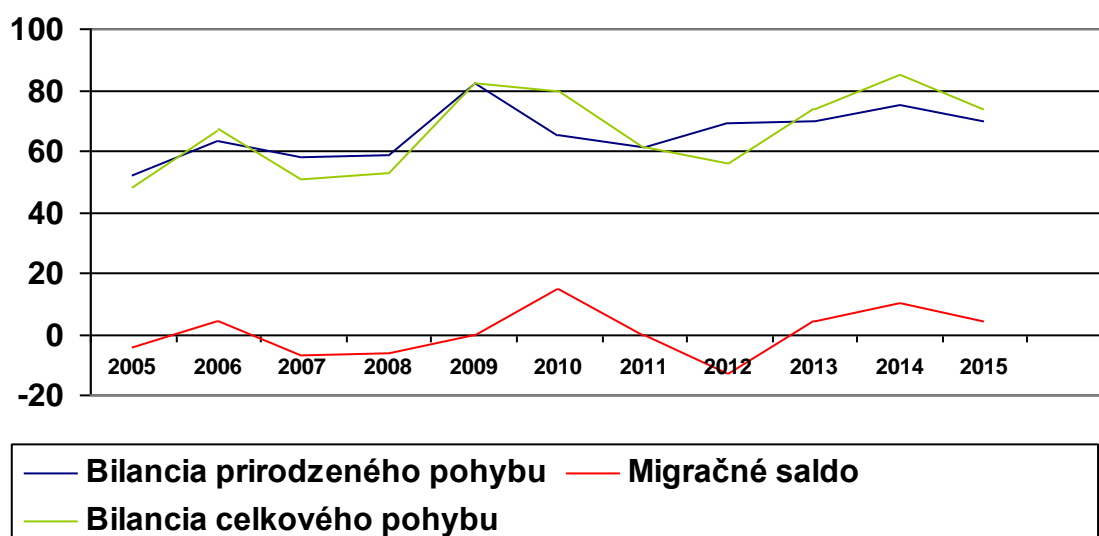
Zdroj: Evidencia obyvateľstva 2015 - vlastné spracovanie

Hrubá miera prirodzeného prírastku dosahovala počas celého hodnoteného obdobia kladné hodnoty (každý rok sa viac ľudí narodilo ako zomrelo), čiže prirodzenými populačnými procesmi počet obyvateľov výrazne rástol. Bilancia prirodzeného pohybu za celé hodnotené obdobie je kladná, na úrovni 724 osôb (tzn., že za posledných 11 rokov sa narodilo o 724 osôb viac ako ich zomrelo). Celkovo je migračné saldo za hodnotené obdobie kladné, na úrovni 2 osôb (tzn., že za posledných 11 rokov sa do obce presťahovalo o 2 osoby viac ako sa z nej vystaľovalo).

Výsledkom kombinácie vyššie popísaných prirodzených populačných procesov a migračných procesov je jav, keď v bilancii celkového pohybu v obci Rakúsy za ostatných 11 rokov sa opakujú iba kladné hodnoty. Hrubá miera celkového prírastku teda osciluje okolo 26,27 ‰. Celkovú situáciu ohľadne populačného vývoja v obci možno teda hodnotiť skôr pozitívne (keďže počet obyvateľov zo strednodobého hľadiska rastie).

Graf 4: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2005-2015

Bilancia celkového pohybu v obci Rakúsy

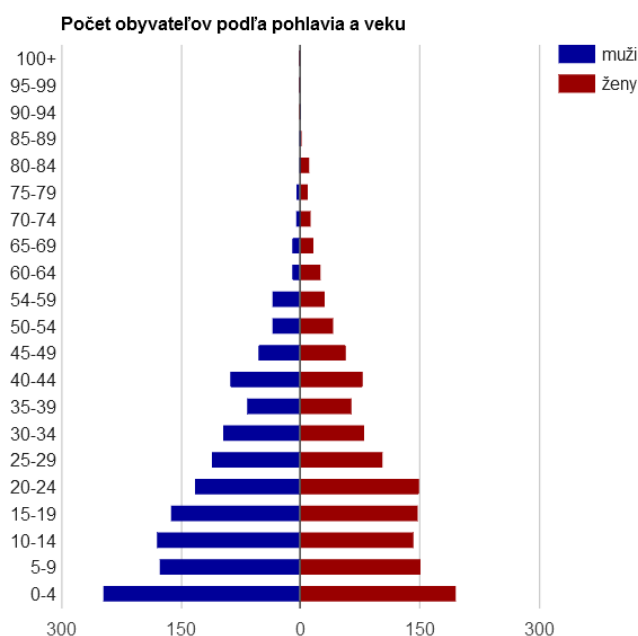
Zdroj: Evidencia obyvateľstva 2015 - vlastné spracovanie

Veková štruktúra

Vekovú pyramídu obyvateľstva Rakús možno charakterizovať ako proregresný typ, keďže početnosť predreprodukčnej zložky (0-14 r.) je výrazne vyššia ako početnosť poreprodukčnej (nad 50 r.) zložky obyvateľstva (v pomere 1097 k 267). Najvyššie zastúpenie v štruktúre obyvateľstva majú vekové skupiny 0-4, 5-9, 10-14 a 20-24 ročných. Zároveň sú to obyvatelia s najvyšším potenciálom progresívneho reprodukčného správania. V nadväznosti na typ vekovej pyramídy možno konštatovať, že z dlhodobého hľadiska bude počet obyvateľov obce (pri nezmenených podmienkach) stúpať.

Graf 5: Veková štruktúra obyvateľstva v roku 2011

kategória	muži	ženy	spolu	rozdiel (M-Ž)
0 - 4	249	195	444	54
5 - 9	178	151	329	27
10 - 14	182	142	324	40
15 - 19	164	147	311	17
20 - 24	134	150	284	-16
25 - 29	112	104	216	8
30 - 34	98	80	178	18
35 - 39	68	65	133	3
40 - 44	89	78	167	11
45 - 49	54	57	111	-3
50 - 54	36	42	78	-6
55 - 59	37	31	68	6
60 - 64	12	26	38	-14
65 - 69	12	16	28	-4
70 - 74	7	14	21	-7
75 - 79	6	10	16	-4
80 - 84	2	12	14	-10
85 - 89	2	1	3	1
90 - 94	1	0	1	1
95 - 99	0	0	0	0
100 a viac	0	0	0	0
nezistené	0	0	0	0
spolu	1443	1321	2764	122

Tabuľka 8 Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období rokov 2001 – 2010 v obci Rakúsy

Rok		Počet obyvateľov			Index vitality
	Spolu	Vekové skupiny			
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny	
2001 abs.	1929	827	974	128	646,1
%		42,9	50,5	6,6	
2010 abs.	2535	984	1397	154	638,9
%		38,8	55,1	6,07	

Zdroj: Sčítanie 2011

Tabuľka 9 Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období rokov 2001 – 2011 v okrese Kežmarok

Rok		Počet obyvateľov			Index vitality
	Spolu	Vekové skupiny			
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny	
2001 abs.	63 496	17 217	41 094	5 185	332,1
%		27,1	64,7	8,2	
2011 abs.	70 487	17 001	47 698	5788	293,7
%		24,1	67,7	8,2	

Zdroj: Štatistický úrad SR

Dosiahnuté hodnoty indexu vitality sú počas celého sledovaného obdobia nad hodnotou 600, čo charakterizuje veľmi progresívny typ populácie. Priemerný vek obyvateľstva v roku 2001 bol 23,2 rokov, pričom u žien dosiahol hodnotu 24,5 rokov, u mužov 22,1 rokov. Priemerný

vek v roku 2011 vzrástol na hodnotu 23,45 rokov. Odhadovaný priemerný vek v roku 2014 je 24,02. Priemerný vek obyvateľstva podľa zdrojov z obce v roku 2015 bol 24,31 rokov. U mužov bol o niečo nižší (24,02) ako u žien (24,92).

V porovnaní s údajmi za okres Kežmarok je v obci vyšší podiel obyvateľov v predproduktívnom veku a nižší podiel obyvateľov v poproduktívnom veku ako v okrese Kežmarok. Vysoký podiel obyvateľstva v predproduktívnom veku je dôsledkom vysokého prírastku obyvateľstva - najmä obyvateľov rómskej národnosti.

Podľa údajov obce žije v súčasnosti v rómskej osade cca 2030 obyvateľov (70,29 % z celkového počtu obyvateľov obce). Ďalších 9,35 % rómskej populácie žije priamo v obci. Rómske obyvateľstvo má výrazne inú vekovú štruktúru ako nerómske, čo je dôsledkom ich životných podmienok, sociálneho postavenia, zdravotného stavu a tým aj nižšieho priemerného veku, ktorého sa dožívajú.

Tabuľka 10: Vybrané parametre vekovej štruktúry obyvateľstva obce Rakúsy podľa ŠÚ

	Počet obyvateľov	Veková štruktúra (%)			Priemerný vek
		0-14	15-64	65+	
Rakúsy	2819	39,34	57,64	3,02	23,45

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka 11 : Vybrané parametre vekovej štruktúry obyvateľstva obce Rakúsy podľa evidencie

	Počet obyvateľov	Veková štruktúra (%)			Priemerný vek
		0-14	15-64	65+	
Rakúsy	2888	37,78	58,90	3,32	24,31

Zdroj: Evidencia obyvateľstva 2015

Národnostná a konfesionálna štruktúra

Národnostné zloženie obyvateľstva obce Rakúsy nie je homogénne. 29,23 % obyvateľov sa hlási k slovenskej národnosti. K rómskej národnosti sa v poslednom sčítaní obyvateľstva prihlásilo 60,35 % obyvateľov, ostatné národnosti majú nepatrné zastúpenie v tejto štruktúre. Národnostné zloženie sa výrazne mení v roku 2015 podľa údajov evidencie obyvateľstva. K rómskej národnosti bolo počítaných viac ako 79 % celkovej populácie (2301 obyvateľov). Slovenskú národnosť uvádza 585 obyvateľov. V konfesionálnej štruktúre obyvateľstva výrazne dominuje rímskokatolícke vierovyznanie podielom 79,49 %. Ostatné náboženstvá

majú nepatrný podiel. K žiadnemu náboženstvu sa nehlási 8,86 % obyvateľov obce. U takmer 10,85 % obyvateľstva nebola zistená príslušnosť ku konfesiám.

Tabuľka 11 Stav obyvateľov podľa národnosti

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Rakúsy			
Slovenská	408	400	808
Maďarská	1	0	1
Rómska	880	788	1 668
Moravská	0	1	1
Nezistená	154	132	286
Spolu	1 443	1 321	2 764

Zdroj: SODB 2011 – vlastné spracovanie

Tabuľka 12 Stav obyvateľov podľa národnosti

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Rakúsy			
Slovenská	287	298	585
Poľská	1	0	1
Rómska	1207	1094	2301
Nemecká	1	0	1
Spolu	1495	1393	2888

Zdroj: Evidencia obyvateľstva 2015

Tabuľka 12 Stav obyvateľov podľa vyznania

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu
Rakúsy			
Rímskokatolícka cirkev	1 135	1 062	2 197
Gréckokatolícka cirkev	2	2	4
Pravoslávna cirkev	2	1	3
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	4	4	8
Reformovaná kresťanská cirkev	1	0	1
Cirkev adventistov siedmeho dňa	4	2	6
Bez vyznania	129	116	245
Nezistené	166	134	300
Spolu	1 443	1 321	2 764

Zdroj: SODB 2011 – vlastné spracovanie

Vzdelanostná štruktúra

Vzdelanostná štruktúra podľa SOBD z r. 2011 bola v obci Rakúsy nasledovná: základné vzdelanie má ukončené 37,70 % obyvateľov, učňovské resp. stredné odborné bez maturity 8,39 %, stredné odborné s maturitou 8,86 % a vysokoškolské 1,56 % obyvateľstva, bez vzdelania je 39,83 %.

Tabuľka 13 Vzdelanostná štruktúra

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie		Pohlavie		Spolu
		muži	ženy	
Rakúsy				
Základné		517	525	1 042
Učňovské (bez maturity)		96	55	151
Stredné odborné (bez maturity)		42	39	81
Úplné stredné učňovské (s maturitou)		15	14	29
Úplné stredné odborné (s maturitou)		80	84	164
Úplné stredné všeobecné		17	33	50
Vyššie odborné vzdelanie		0	2	2
Vysokoškolské bakalárske		6	8	14
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		10	19	29
Vysokoškolské spolu		16	27	43
Študijný odbor	technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotech., tech. chémia, potravinárstvo)	2	0	2
	technické vedy a náuky II (textilná v., sprac. kože, dreva, plastov, v. hud. nástrojov, archit., staveb., dopr., pošty, telekom., automatiz., špec. odb.)	1	0	1
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	4	3	7
	zdravotníctvo	1	1	2
	spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof., ekon., polit. a práv. vedy, ekonomika a manaž., obchod a služby, SŠ-OA, HA, praktická š., učeb. odb.)	2	2	4
	spoločenské vedy, náuky a služby II (histor., filolog., pedag. a psych. vedy, publicistika a informácie, telových., učiteľstvo, SŠ - gym.)	2	19	21
	vojenské a bezpečnostné vedy a náuky	1	0	1
	nezistený	3	2	5

Bez školského vzdelania	611	490	1 101
Nezistené	49	52	101
Úhrn	1 443	1 321	2 764

Poz.: v kategórii „bez vzdelania“ sú zahrnuté osoby s neukončeným základným vzdelaním a deti do 16 rokov

Zdroj: SODB 2011

Základné socioekonomické charakteristiky obyvateľstva

Miera ekonomickej aktivity (podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov na počte obyvateľov v produktívnom a poproduktívnom veku) v obci Rakúsy predstavuje 52,54 %. Z 1024 ekonomicky aktívnych osôb bolo v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 pracujúcich osôb (okrem pracujúcich dôchodcov) 262, pracujúcich dôchodcov bolo 11, na materskej dovolenke bolo 28 osôb a 723 obyvateľov bolo nezamestnaných. Medzi ekonomicky aktívne osoby sa zaraďujú aj vypomáhajúci (neplatení) členovia domácností v rodinných podnikoch. V tejto kategórii bolo v čase sčítania 105 osôb. Zo 2764 obyvateľov obce bolo 169 dôchodcov (pracujúcich aj nepracujúcich spolu), čo predstavuje 6,11 %. Najpočetnejšiu skupinu (46,38 %) všetkých obyvateľov tvorili deti do 16 rokov a študenti.

Tabuľka 14: Obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity

			počet	podiel (%)
Osoby nezávislé	v tom:	ekonomicky aktívni	1024	37,05
		rodičovská dovolenka	43	1,56
		nepracujúci dôchodcovia	158	5,72
		ostatní nezávislí	16	0,58
	nezávislé osoby spolu:		1241	44,90
Osoby závislé	v tom:	deti do 16 rokov	1154	41,75
		študenti stredných škôl	107	3,87
		študenti vysokých škôl	21	0,76
		ostatní závislí, nezistení	241	8,72
	osoby závislé spolu:		1523	55,10
Obyvateľstvo spolu			2764	100,0

Zdroj: SODB 2011

Zamestnanosť a mzdy

Ukazovateľ „odvetvie ekonomickej činnosti“ predstavuje druh výroby alebo činnosti podniku alebo iného subjektu, ktorú obyvateľ aktuálne alebo v poslednom pracovnoprávnom

vzťahu vykonával. Vzťahuje sa na obyvateľov starších ako 16 rokov, ktorí už niekedy pracovali.

Podľa SODB 2011 najväčšiu časť z 1024 ekonomicky aktívnych obyvateľov Rakús s pomerne veľkým nárastom pred ostatnými odvetviami predstavovali pracujúci v odvetví priemyselnej výroby (295 obyvateľov; viac ako 1/4 z celkového počtu EAO). Druhé a tretie najvýznamnejšie postavenie mali služby a stavebníctvo. Významnejšie zastúpenie mali ešte odvetvia veľkoobchodu a maloobchodu a poľnohospodárstva.

Keďže sú Rakúsy vidieckou obcou s minimom pracovných príležitostí, významnú úlohu v otázke zamestnanosti obyvateľstva zohráva dochádzka do zamestnania. Ako vidieť z nasledujúcej tabuľky, takmer každý štvrtý ekonomicky aktívny obyvateľ musí za prácou dochádzať mimo obec svojho bydliska (celkový podiel dochádzajúcich 25,10 %). Najvyšší podiel dochádzajúcich do zamestnania mimo obec svojho bydliska bol v odvetviach poľnohospodárstva (62,50 %) a vzdelávania (47,46 %). Na druhej strane, najnižší podiel dochádzajúcich do zamestnania bol v odvetví priemyslu (21,02 %). Zo 175 osôb v kategórii „nezistené“ (osoby, ktoré neuviedli v ktorom odvetví pracujú) 23 dochádzajú za prácou mimo obec svojho bydliska (13,14 %).

Tabuľka 15: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti

Odvetvie ekonomickej činnosti	Počet EAO		
		z toho dochádza do zamestnania	podiel dochádzajúcich do zamestnania v danom odvetví (%)
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	79	23	62,50
Priemysel	295	62	21,02
Stavebníctvo	89	20	22,47
Služby	159	51	32,08
Veľkoobchod, maloobchod	83	21	25,30
Vzdelávanie	59	28	47,46
Verejná správa	57	23	40,35
Zdravotníctvo	22	5	22,73

Ostatné činnosti spolu	6	1	16,66
Nezistené	175	23	13,14
Spolu	1024	257	25,10

Zdroj: SODB 2011 – vlastné spracovanie -
zjednodušená klasifikácia odvetví

Najdôležitejším miestom dochádzky za prácou bolo pre obyvateľov Rakús v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011 mesto Kežmarok a Poprad. Malá časť dochádza do iných miest a obcí v rámci okresu Kežmarok a Poprad a malá časť do zahraničia.

Jednou z dôležitých charakteristík pracovného trhu a zároveň významným ukazovateľom vyspelosti/zaostalosti regiónu je nastavenie výšky miezd v danom regióne. Obec leží v okrese Kežmarok a ako napovedá tabuľka nižšie, tento okres patrí z hľadiska výšky priemerných nominálnych mesačných miezd zamestnancov medzi výrazne podpriemerné regióny Slovenska. V roku 2013 bola uvedená mzda v okrese Kežmarok (648 eur) nižšia ako priemer v Prešovskom kraji (721 eur) a výrazne nižšia ako v Slovenskej republike (dosahovala len 73 % priemeru SR; na Slovensku bola o 243 eur vyššia). Dokonca aj v porovnaní s okolitými okresmi Poprad a Stará Ľubovňa, ktoré ešte tvoria rádius dennej dochádzky do zamestnania z obce Rakúsy, bola mzda v okrese Kežmarok výrazne nižšia. Takáto nízka úroveň priemernej nominálnej mesačnej mzdy je odrazom nízkej úrovne ekonomiky v okrese Kežmarok a, navyše, tento faktor podporuje emigráciu obyvateľstva z obce za lepšími ekonomickými podmienkami.

Ako bolo uvedené vyššie, najviac ekonomicky aktívnych obyvateľov Rakús pracuje v oblastiach priemyselnej výroby, stavebníctva, verejnej správy, veľkoobchodu a maloobchodu a zdravotníctva. Z týchto 5 odvetví bola v roku 2013 najvyššia priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v odvetviach verejnej správy a obrany (731 eur) a priemyselnej výroby (707 eur).

V odvetviach veľkoobchodu a maloobchodu bola priemerná mzda 525 eur a v stavebníctve bola mzda (475 eur), čo bolo výrazne pod priemernou mzdou za okres Kežmarok (648 eur). Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca za rok 2013 v odvetví zdravotníctva nebola kvôli dôvernému charakteru tohto údaju publikovaná. V roku 2011 však táto mzda bola 680 eur.

Tabuľka 16: Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca (eur)

	2010	2011	2012	2013
okres Kežmarok	611	620	635	648
okres Poprad	738	755	790	782
okres Stará Ľubovňa	621	651	670	709
Prešovský kraj	659	697	715	721
Slovenská republika	828	853	881	891

Poz.: údaje za podniky s 2 a viac zamestnancami

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza STATdat

V ostatných 10-15 rokoch, najmä v súvislosti s nástupom informačného veku a masívnym rozvojom informačno-komunikačných technológií, sa na trhu práce (predovšetkým na primárnom⁴) čoraz väčší dôraz kladie na digitálne zručnosti zamestnancov. Schopnosť osôb uplatniť sa na trhu práce je vo výraznej miere determinovaná úrovňou ich počítačových znalostí. Z tohto aspektu je pomerne nepriaznivým momentom digitálna gramotnosť obyvateľov Rakús. Iba 13,39 % obyvateľov ovláda prácu s internetom, prácu s textom 12,16 %. Prácu s elektronickou poštou ovláda 11,32 % obyvateľov a prácu s tabuľkami ovláda iba 9,48 %. Ozajstný počet obyvateľov ovládajúcich/neovládajúcich prácu s počítačom sa však môže líšiť, keďže približne 14 % obyvateľov neuviedlo svoje digitálne schopnosti.

Tabuľka 17: Obyvateľstvo podľa počítačových znalostí

Trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu	práca s textom			práca s tabuľkami		
	áno	nie	nezistené	áno	nie	nezistené
	336	2039	389	262	2107	395
	práca s elektronickou poštou (e-mail)			práca s internetom		
	áno	nie	nezistené	áno	nie	nezistené
2764	313	2054	397	370	2002	392

Zdroj: SODB 2011

Nezamestnanosť

Výrazným sociálno-ekonomickým javom spojeným s existenciou trhu práce je nezamestnanosť. Tá predstavuje jednak vážny ekonomický problém, pretože reprezentuje stratenú potenciálnu hodnotu celej ekonomiky, no zároveň je i významným sociálnym indikátorom, pretože, ako to dokazujú viaceré štúdie, je spojená s takými spoločenskými

javmi, ako je zvýšená rozvodovosť, kriminalita, zlé mentálne a fyzické zdravie, rôzne sociálno-patologické javy a pod.

Existencia nezamestnanosti má teda silný vplyv na život samotných nezamestnaných. Strata zamestnania prináša pre jednotlivca rôzne negatívne dôsledky, ktoré sa netýkajú len poklesu životnej úrovne, spojeného s poklesom príjmu, ale aj výrazných zmien v každodennom živote, spoločenských vzťahoch, hodnotách, v sociálnych inštitúciách (najmä v rodine). Nezamestnaní majú menej priestoru pre prijímanie zásadných rozhodnutí o svojom živote a menšiu šancu rozvíjať svoje zručnosti. S výskytom nezamestnanosti, najmä dlhodobej, hrozí pre jednotlivca riziko asociálneho správania, spôsobené nadbytkom času, nudou, nedostatkom programu a povinností a vylúčením zo spoločnosti. Medzi najcitlivejšie a najzávažnejšie dôsledky nezamestnanosti patrí výskyt chudoby. Chudoba a nezamestnanosť sú totiž veľmi úzko korelujúce fenomény, spôsobujúce jednotlivcom ťažké sociálne a psychologické dôsledky.

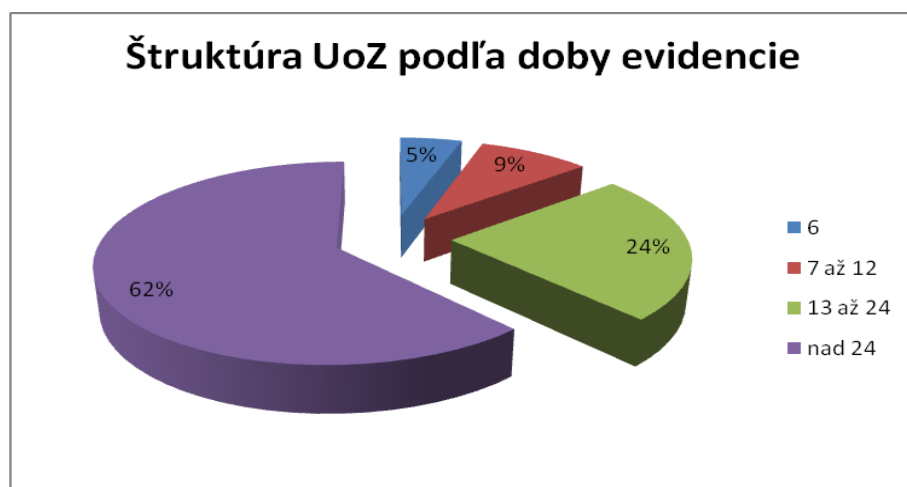
Počet uchádzačov o zamestnanie sa v obci pohybuje v rozmedzí 429 až 698 obyvateľov za sledované obdobie 2008 až 2014. Najvyšší počet uchádzačov o zamestnanie bol v roku 2014 – 698. Miera nezamestnanosti v obci za rok 2014 predstavovala 37,16 %. Pre porovnanie, k 31.12.2014 bola miera nezamestnanosti v okolitých okresoch Kežmarok, Poprad a Stará Ľubovňa 28,44 %, 14,27 %, resp. 15,86 %, v Prešovskom kraji bola na úrovni 19,77 % a v Slovenskej republike 13,85 %. V Rakúsoch je teda miera nezamestnanosti výrazne vyššia ako v Prešovskom kraji, výrazne vyššia ako v okresoch Poprad a Stará Ľubovňa a v Slovenskej republike a zároveň vyššia ako priemerná miera nezamestnanosti v okrese Kežmarok.

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie patrí medzi najvýznamnejšie parciálne indikátory, poukazujúce na „zdravie“ ekonomickej a sociálnej sféry v tom – ktorom regióne. S nepriaznivou štruktúrou UoZ podľa doby evidencie (tzn. s vysokým podielom dlhodobo nezamestnaných osôb – nad 12 mesiacov) sa spájajú výrazné problémy ekonomickeho a sociálneho charakteru (vysoké sociálne dávky, „neschopnosť“ zamestnať takýchto obyvateľov, chudoba, sociálno-patologické javy a pod.). Z hľadiska štruktúry uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie sa sleduje predovšetkým podiel dlhodobo nezamestnaných osôb na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie, keďže dlhodobá nezamestnanosť patrí medzi výrazne negatívne ukazovatele socioekonomického rozvoja (resp. zaostalosti) daného regiónu.

V Slovenskej republike sa podiel krátkodobo nezamestnaných (do 6 mesiacov) pohybuje na úrovni cca 38 %, podiel strednodobo nezamestnaných (7 – 12 mesiacov) na úrovni cca 16 % a podiel dlhodobo nezamestnaných okolo úrovne 46 % (pričom Slovenská republika a špeciálne regióny východného Slovenska vykazujú dokonca najvyšší podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov v rámci všetkých regiónov Európskej únie).

V Rakúsoch bol podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov (nad 12 mesiacov) k 30.11.2015 24 %, pričom až 62 % z celkového počtu UoZ je nezamestnaných dokonca viac ako 2 roky.

Graf 6: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 30. 11. 2015

Domový a bytový fond

Zatiaľ čo bývanie ako také je jednou z najdôležitejších ľudských potrieb, úroveň bývania už poukazuje na mieru rozvinutosti daného územia a životnej úrovne obyvateľstva. Na území obce sa nachádzajú nasledujúce formy rodinných domov: radové rodinné domy a rodinné domy vidieckeho typu s doplnkovým hospodárstvom a úžitkovou záhradou (pôvodná centrálna časť obce), rodinné domy mestského typu s okrasnou záhradou (v severozápadnej a východnej časti) a v malej miere rodinné domy s doplnkovou vybavenosťou obchodu a služieb. V severnej časti katastra vo vzdialenosti 1,2 km od pôvodnej obce je situovaná rómska osada, kde žije prevažná časť obyvateľstva obce. Zástavba je čiastočne sústredená okolo obslužných komunikácií, v západnej časti viac chaotická. Stavby sú rôznej stavebno-technickej úrovne.

Charakteristika bytového fondu Rakús nie je až tak priaznivá, čo opäť súvisí s vysokým počtom rómskeho obyvateľstva. Vyše 94 % bytov je obývaných vlastníkom daného bytu (512 z 540), pričom takmer 65 % bytov je pripojených na verejný vodovod (349 z 540). Najviac bytov má 1 obytnú miestnosť 287 z 540, ďalšia takmer jedna tretina bytov má 3

obytné miestnosti. Menej priaznivá je veková štruktúra bytov. V povojnovom období bolo postavených 69 bytov, viac ako polovica z celkového počtu v období od roku 1946 do roku 1990. Navyše, až 70 % bytov, ktorých vek je známy, má viac ako 25 rokov.

Po Sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 bolo v obci v rámci individuálnej bytovej výstavby postavených ďalších trinásť novostavieb.

Tabuľka 18 Počet nových stavieb v obci Rakúsy

Rok výstavby	2011	2012	2013	2014	2015
Počet stavieb/ charakter	4 novostavba	2 novostavba	1 prestavba	4 novostavba	3 novostavba

Zdroj: Evidencia obyvateľstva 2015 - vlastné spracovanie

Dopravná infraštruktúra

Širšie dopravné vzťahy

Obec Rakúsy sa nachádza v okrese Kežmarok. Od okresného sídla je v jeho dostupnej vzdialenosti 5,6 km. Súčasťou obce je rómska osada vo vzdialenosti 1,2 km severne po ceste 067026.

- na celoštátnu dopravnú sieť je obec napojená prostredníctvom cesty III. triedy č. 067026 na cestu I/67 v dvoch miestach a tvorí jej prepojenie – skratku mimo obce Strážky, Spišská Belá. (Spojnica cestou III/ 067026 – 8,5 km, po hlavnej trase I/67 – 13,5 km, rozdiel 5 km).
- dopravná obsluha obce je zabezpečovaná hromadnou autobusovou dopravou, max. dostupnosť 1.200 m.

Cestná doprava

Obcou Rakúsy v jej okrajovej časti prechádza cesta III/067026, v šírkovom usporiadaní zodpovedajúcom kategórii C 7,5/50. Cesta z hľadiska smerového v križovatke s hlavným vstupom do obce má znížený rozhl'ad a riešenie križovatky nezodpovedá požiadavkám bezpečnosti dopravy. Rovnako umiestnenie autobusovej zastávky v križovatke nezodpovedá podmienkam bezpečnosti dopravy.

Dopravné intenzity v danom úseku podľa sčítania z roku 2005 a 2010:

Tabuľka 19 Ročné priemerné denné intenzity profilové (RPDI – sk.voz./24)

ÚSEK	CESTA	SPRÁVCA	T	O	M	S	Rok
03410	067026	SK PO PP	161	1 110	10	1 281	2005
03410	067026	SK PO PP	146	1 640	33	1 789	2010

Tabuľka 20 Prognózované koeficienty rastu:

Cesta	Rok	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2040
III. tr.	Ľahké voz.	1,00	1,06	1,13	1,20	1,27	1,34	1,41	1,48
	Ťažké voz.	1,00	1,05	1,11	1,17	1,24	1,30	1,35	1,40

Tabuľka 21 Dopravné intenzity RDPI/24 hod a predpokladaný nárast je nasledovný:

Cesta	Číslo sčít. úseku	Rok sčítania	RPDI/24 h				j.v./24h
			Ťažké	Osobné	Motocykle	sk.v.	
III/067026	03410	2005	161	1 110	10	1 281	1 442
		výhl' 2010	169	1 177	11	1 356	1 525
		skut 2010	146	1 610	33	1 789	1 935
		výhl' 2020	188	1 332	12	1 532	1 721
		výhl' 2030	209	1 487	13	1 710	1 919
		výhl' 2040	225	1 643	15	1 883	2 108

Dopravné intenzity, ani výhľadové dopravné zaťaženie nemajú nároky na riešenie nadradenej cestnej siete – až na dopravnú závalu vstupe do obce, obdobne do rómskej osady.

Nosnou komunikáciou obce je komunikácia napojená na III/067026. Cesta je živičná, v šírke 7,0 m (nie konštantná). Obsluha územia obce je zabezpečovaná sieťou MK (podľa schémy MK). Sú v premennom šírkovom usporiadaní 3,5 až 5,0 m. Sú charakteru upokojených komunikácií so zmiešanou prevádzkou. Komunikácie sú so živičným povrchom v pomerne dobrom stave a v súčasnosti vzhľadom na dopravné zaťaženie spĺňajú požiadavky na dopravu.

V Územnom pláne obce sa počíta s novou prístupovou komunikáciou do poľnohospodárskeho dvora, s novým riešením križovatky s cestou III/067026 a riešením autobusovej zástavky na rázcestí pri napojení na hlavnú komunikáciu.

V osade:

- doriešenie križovatky s cestou III/067026 - vstupu do rómskej osady svetelnou signalizáciou resp. mimoúrovňovým prechodom pre peších, výhľadovo vybudovanie obchvatu cesty III/067026 východne od osady (výkresy č.2 a 3)
- v navrhovanej lokalite pre bývanie prístupová komunikácia vo funkčnej triede C3 MO 6,5/40 s jednostranným chodníkom
- navrhované ťažobné miesto – štrkovisko sprístupniť komunikáciou vo funkčnej triede C2 MO 7,5/40

Statická doprava

V obci sú zriadené tieto parkoviská pre občiansku vybavenosť:

- pri cintoríne 8 miest
- pri potravinách a miestnom úrade 6 miest pozdĺžne

Územný plán počíta s vytvorením 85 nových parkovacích miest v obci a osade.

Ostatné navrhované areály pre výrobu, výrobné služby a občiansku vybavenosť, ktoré nie sú bližšie špecifikované, budú potrebné kapacity zabezpečené na vlastnom pozemku. Obyvatelia rodinných domov si zabezpečujú parkovacie a garážové státia na vlastnom pozemku.

Osobná hromadná doprava

Preprava osôb z obce Rakúsy do okresného mesta Kežmarok je zabezpečená autobusovou dopravou SAD Poprad a.s. Denne je realizovaných 11 spojov do a z Kežmarku, z toho 7 spojov aj do rómskej osady. Dostupnosť zastávok z obce aj z osady je vyhovujúca, navrhuje sa úprava umiestnenia zastávok v rámci riešenia križovatiek s cestou II/067026 v obci aj osade.

Pešia a cyklistická doprava

Pešie chodníky sú vybudované len v centrálnej časti obce v rámci úprav verejného priestranstva. Ostatné miestne komunikácie sú bez chodníkov pre peších. Obcou prechádza cyklotrasa v smere od Kežmarku na Šarpanec, ktorá v širšom území nadväzuje na ďalšie cyklotrasy v tatranskom podhorí. Územný plán obce počíta s vybudovaním viacerých peších a cyklistických chodníkov, z hľadiska investičného sa čaká na vhodnú výzvu na požiadanie o NFP z prostriedkov EÚ alebo iných dotačných zdrojov.

Železničná a letecká doprava

Rakúsy nemajú priame železničné spojenie, najbližšia železničná stanica sa nachádza v Kežmarku. Železničná stanica Kežmarok má len regionálny význam, najbližšia železnica

celoštátneho a medzinárodného významu sa nachádza v spomínanom Poprade. Pomerne blízko sa nachádzajú letiská medzinárodného významu. Menšie letisko sa nachádza v Poprade, odkiaľ sa však uskutočňujú poväčšine len charterové lety. Letisko Poprad sa permanentne snaží o nadviazanie priameho leteckého spojenia s väčšími letiskami v Európe, avšak po zriadení priamej linky sa táto (pravdepodobne kvôli nízkej rentabilite) po určitom období poväčšine zruší. Veľký význam má však letisko Kraków-Balice, z ktorého množstvo operujúcich leteckých spoločností zabezpečuje spojenie s väčšinou Európy.

Technická infraštruktúra

Zásobovanie obyvateľstva v regióne Spiša a Tatier pitnou vodou je realizované spišsko–popradskou vodárenskou sústavou a niekoľkými samostatnými vodovodmi. Obci Rakúsy slúži spoločný vodný zdroj Šumivý prameň v Tatranskej Kotline, z ktorého sú zásobované obce patriace pod Beliansky skupinový vodovod. Beliansky skupinový vodovod zásobuje vodou obce: Križová Ves, Rakúsy, Slovenská Ves, Spišská Belá a Tatranská kotlina - Vysoké Tatry. Zdroje vody sa nachádzajú v Tatranskej kotline. Zo Šumivého prameňa sa voda privádza potrubím DN 250 do VDJ Spišská Belá. Po trase z potrubia DN 250 odbočujú potrubia do VDJ pre T. Kotlinu, Rakúsy a Slovenskú Ves.

Na akumuláciu vody pre obec Rakúsy je vybudovaný vodojem Rakúsy II. o kubatúre 150 m³, čo predstavuje v súčasnosti viac než 60 % - nú akumuláciu max. dennej potreby vody pre obec. V blízkosti uvedeného VDJ je situovaný aj bývalý vodojem Rakúsy I., o kubatúre 50 m³, ktorý je osadený na kóte 736,95 m.n.m. a max. hladina vo VDJ je na kóte 739,30 m.n.m. Zásobné potrubie do obce aj rómskej osady je situované pozdĺž prístupovej cesty k vodojemu. Pitná voda do spotrebiska je dopravovaná prostredníctvom rozvodnej siete a vodovodných prípojk.

Tabuľka 22: Vybavenie technickou infraštruktúrou

Technická infraštruktúra	
vodovod	väčšinou*
kanalizácia	áno*
ČOV	áno
plyn	väčšinou*
elektrina, verejné osvetlenie	áno
mobilný operátor	áno
internet	áno

Zdroj: Obecný úrad

* chýbajú pripojenia v osade

Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra a služby

Za zdravotnou starostlivosťou musia obyvatelia obce dochádzať. Najbližšia ambulancia praktického lekára pre dospelých, praktického lekára pre deti a dorast, stomatologická ambulancia a lekárňa sa nachádzajú v Kežmarku. V Kežmarku sa nachádzajú aj ostatné špecializované zdravotnícke ambulancie a nemocnica.

Záchranná zdravotná služba s územnou pôsobnosťou sídli v Kežmarku. Odtiaľ v prípade potreby vykonáva výjazdy do Rakús. Najbližšia stanica Hasičského a záchranného zboru (profesionálnych hasičov) sídli taktiež v Kežmarku. V Rakúsoch funguje Dobrovoľný hasičský zbor, ktorý má približne 20 členov. Tento zbor v prípade mimoriadnej udalosti v obci spolupracuje s profesionálnymi hasičmi. Je pomerne aktívny, pravidelne sa zapája do rôznych hasičských súťaží a zúčastňuje sa taktiež kultúrno-spoločenského života v obci.

V Rakúsoch sa nenachádza pobočka pošty (najbližšia pobočka je v obci Mlynčeky). V obci je jedna súkromná predajňa zmiešaného tovaru – p. Ploščicová, ďalšie dve sú v Osade. Najbližší bankomat a čerpacia stanica sa nachádzajú v Kežmarku, pobočka banky v Kežmarku a najbližšia pobočka zdravotnej poisťovne v Kežmarku.

Tabuľka 23: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2015)

Praktický lekár pre dospelých	nie	Pošta	nie
Praktický lekár pre deti a dorast	nie	Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Stomatologická ambulancia	nie	Bankomat	nie
Lekárňa	nie	Čerpacia stanica	nie
Záchranná zdravotná služba	nie	stanica Hasičského a záchr. zboru	nie
Stanica opatrovateľskej služby	nie	Dobrovoľný hasičský zbor	áno

Zdroj: Obecny úrad

V obci sa nachádza pohostinstvo v objekte potravín v centrálnej časti obce s kapacitou 120 miest. Okrem vyššie uvedených základných zariadení a služieb sociálnej infraštruktúry sa v obci nachádzajú (resp. sú pre obyvateľov dostupné) aj pomocné stavebné práce, dokončovacie stavebné práce, piliarska výroba, stolárstvo, lesnícke práce, zväračské práce a iné. V bývalom stredisku osobnej hygieny sú k dispozícii služby kaderníctva a pedikérky, služby lekárskej poradne pre matky s malými deťmi. V roku 2016 sa počíta aj s prístupným fitnes centra.

Významným poskytovateľom sociálnych služieb v obci je samospráva. Dôchodcom poskytuje možnosť zakúpiť si obed v školskej jedálni materskej školy, pričom na tieto obedy

poskytuje dôchodcom aj finančné príspevky. Okrem toho obecná samospráva (v spolupráci s okresným súdom) vykonáva dohľad nad nesvojprávnymi občanmi, uvítava do života novorodencov, navštevuje jubilujúcich starších obyvateľov, organizuje stretnutia dôchodcov a poskytuje taktiež pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....).

Stanica opatrovateľskej služby sa v obci nenachádza. V obci funguje od roku 2015 Komunitné centrum, ktoré plní funkciu v zmysle schváleného komunitného plánu.

Školstvo, kultúra a šport

Školstvo

V obci je vybudovaná základná škola s kapacitou 30 tried, základná školská dochádzka sa týka celkom 491 detí, časť dochádza do Kežmarku. V obci je materská škola pre 20 detí. Jedáleň s kapacitou 70 miest slúži aj pre výdaj obedov pre dôchodcov. V rómskej osade je materská škola s kapacitou 120 miest, v súčasnosti je obsadených 107 miest. V centrálnej časti obce polyfunkčného objektu je k dispozícii základná umelecká škola.

Vzhľadom k nárastu počtu žiakov a nepostačujúcich kapacít školských zariadení je nevyhnutná výstavba novej ZŠ s MŠ v osade, čím sa eliminuje nutnosť dochádzky do Kežmarku resp. do obce, čo si v súčasnosti vyžaduje autobusovú prepravu detí.

V areáli PDP Kežmarok je zriadené odborné učilište pre 20-30 žiakov, zamerané na stavebnú výrobu a vedenie domácnosti.

Kultúra

Kultúrny život v obci je pomerne bohatý. Kultúrne podujatia pripravujú komisie pri obecnom zastupiteľstve (komisia pre kultúru a prácu s mládežou, športová komisia a školská komisia), dobrovoľný hasičský zbor, ERKo, Centrum voľného času, pedagógovia ZuŠ a ZŠ s MŠ. V januári a februári sa každoročne v kultúrnom dome konajú plesy – Katolícky a Športový, v máji sa organizuje Deň rodiny (Deň matiek, Deň otcov a Deň detí spojené do jedného slávnostného dňa). V auguste majú obyvatelia možnosť zúčastniť sa osláv v rámci Dní obce Rakús, počas ktorých je k dispozícii bohatý kultúrno-spoločenský a športový program s množstvom atrakcií pre deti. V mesiaci október sa pripravuje podujatie venované dôchodcom pri príležitosti mesiaca úcty k starším. V období Vianoc pripravujú kultúrne podujatia zamestnanci ZÚŠ a kultúrna komisia OcÚ. Spoločenský život v obci je reprezentovaný taktiež hasičskou súťažou o pohár starostu obce, ktorá sa koná každoročne v auguste. DHZ organizuje aj detský karneval v spolupráci s útvarom Plamienok (mladí potenciálni hasiči). ERKo zastrešuje letný tábor pre detí a na Veľkú Noc Krížovú cestu.

V obci sa organizujú aj tradičné podujatia ako stávanie majalesov a Jánske ohne. Kultúrna komisia v roku 2015 obnovila činnosť ochotníckeho divadelného súboru.

Šport

Pre potreby športového využitia obyvateľov má obec vybudované jedno športové zariadenie. Blízko areálu materskej a základnej školy v obci pri objekte šatní sa nachádza veľkoplošné prírodné futbalové ihrisko a protipožiarna nádrž s využitím aj pre športové súťaže DHZ. V objekte šatní sa realizuje športovo-záujmová činnosť formou rôznych krúžkov (aerobik, kalanetika, stolný tenis, futbal, floorbal a iné). Veľmi silné zastúpenie má stolný tenis, obec vďaka tomuto športu dosahuje pekné výsledky nielen na regionálnej úrovni. Obec nemá vlastné futbalové mužstvo.

Tabuľka 24: Infraštruktúra kultúry a športu

Kultúrny dom	áno	Telocvičňa	nie
Kinosála	áno	Športové ihrisko prírodné	áno
Knižnica	áno	Športové ihrisko umelé	áno
Ochotnícky divadelný súbor	áno	Športový klub	áno
Folklórny súbor	nie		

Zdroj: Obecný úrad

V centrálnej časti obce sa nachádza polyfunkčný objekt obecného úradu, v ktorom sú sústredené okrem úradu aj viacúčelová sála s kuchyňou, (svadby, slávnosti a pod.), kinosála s kapacitou 100 miest. Pre potreby obyvateľov obce je pri obecnom úrade zriadená knižnica.

Podobne ako tomu v iných vidieckych obciach, aj v Rakúsoch má významné postavenie v živote obce cirkev, ktorá má výrazný vplyv na náboženské, kultúrnu a spoločenské dianie.

V zastavanom území sa nachádzajú tieto historické objekty:

- klasicistická kúria z polovice 19. storočia – budova bývalej evanjelickej fary
- rímsko-katolícky Kostol sv. Martina, postavený v r. 1883 v pseudogotickom slohu vedľa pôvodného kostola zo 14. storočia. Jednoloďová stavba s polygonálnym uzáverom, predstavanou vežou so zvonnicou, loď je zaklenutá pruskými klenbami
- evanjelický kostol, postavený v r. 1797 – klasicistický, jednoloďový s polkruhovým uzáverom, veža vysoká 28,5m bola pristavaná v r. 1897.

V osade je postavená nová pastoračná budova, v ktorej prebiehajú pobožnosti. Pri kostole v centrálnej časti Rakús je vybudovaný farský úrad. V obci sa nachádzajú dva cintoríny, jeden v centrálnej časti obce pri evanjelickom kostole, druhý cintorín sa nachádza v Osade. Rakúsy sú

zapojené do projektu Virtuálny cintorín, ktorý prostredníctvom online služby poskytuje obyvateľom aj návštevníkom prehľadné informácie o štruktúre a usporiadaní hrobových miest.

Administratívno-správne služby

Na kvalitu života obyvateľov obce vplýva aj dostupnosť administratívno-správnych služieb subjektov verejnej správy. Možno konštatovať, že čím viac služieb je v obci dostupných, tým väčší je komfort obyvateľstva. Dostupnosť (blízkosť; nízka náročnosť na dochádzku za danými službami, či už z hľadiska vzdialenosti alebo času) administratívno-správnych služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce migračný pohyb obyvateľstva v obci.

Tabuľka 25: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb

Sídlo matričného úradu	Kežmarok Rakúsy (vybrané služby)
Sídlo pracoviska daňového úradu	Kežmarok
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Kežmarok
Sídlo Okresného súdu	Kežmarok
Sídlo Okresného úradu	Kežmarok
Sídlo Územnej vojenskej správy	Prešov
Sídlo Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, pracoviska odboru služieb zamestnanosti	Kežmarok
Sídlo Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, pracoviska odboru sociálnych vecí a rodiny	Kežmarok

Zdroj: vlastné spracovanie

Hospodárske pomery

Polohová atraktivita územia

Rakúsy sa nachádza v Kežmarskej pahorkatine Popradskej kotliny na úpätí Vysokých a Belianskych Tatier, západne od Spišskej Belej a severozápadne od Kežmarku. Pohľad na okolie poskytuje možnosť vidieť na východe vzdialené pahorky Spišskej Magury a Levočských vrchov. Dominantným je pohľad na Lomnický štít, Kežmarský štít, Huncovský štít a Slavkovský štít Vysokých Tatier a Bujačí vrch Belianskych Tatier na západe.

Obec sa skladá z dvoch častí - zo samotnej obce a z rómskej osady, ktorá je vzdialená asi 2 km na sever od obce. Oblasť, ktorú kedysi obec využívala ako pasienky pre dobytok, sa ťahne pozdĺž Čiernej vody dolinou Siedmich prameňov cez Rakúsky chrbát a Rakúsku poľanu až po Bujačí vrch v Belianskych Tatrách.

Poloha Kežmarskej pahorkatiny vo vzťahu k regionálnym ekonomickým centráram a vo vzťahu k dopravnej infraštruktúre regionálneho významu nie je výhodná, ale ani nevýhodná. . Najvýraznejším ekonomickým centrom v tatranskom regióne je mesto Poprad s viac ako 50 000 obyvateľmi, ktoré predstavuje pomerne rozvinutý priemyselný uzol s dominanciou strojárskoho priemyslu. Poprad je od Rakús vzdialený 20 km. Menšie ekonomické centrum predstavuje okresné mesto Kežmarok, ktoré je od obce vzdialené 6 km. Všetky hlavné komunikačné línie nadregionálneho a vyššieho významu (cesty I. triedy, rýchlostné cesty, diaľnice, železničné trasy) idú mimo územia Kežmarskej pahorkatiny. Na druhej strane, výhodou mezopolohy Kežmarskej pahorkatiny mimo rozvinutých ekonomických centier a priemyselných zón je existencia dobre zachovaného a chráneného prírodného a kultúrneho dedičstva, ktoré vytvára priaznivé predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu. Z pohľadu rozvoja cestovného ruchu tak obec Rakúsy leží v pomerne atraktívnom území v blízkosti Tatranského národného parku.

Organizačná štruktúra ekonomiky

K 31.12.2014 bolo v Rakúsoch v registri štatistických jednotiek vedených celkom 64 právnych subjektov. Z tohto počtu bolo až 87,50 % podnikateľských subjektov. Spomedzi všetkých právnych subjektov bolo 23,44 % právnických osôb (15 subjektov) a 76,56 % (49 subjektov) súkromne podnikajúcich fyzických osôb nezapísaných v obchodnom registri vrátane fyzických osôb podnikajúcich na základe iného ako živnostenského oprávnenia (slobodné povolania, samostatne hospodáriaci roľníci). V štruktúre právnických osôb mali prevahu právnické osoby neziskové (8) nad ziskovými (7).

V štruktúre fyzických osôb – podnikateľov majú rozhodujúce postavenie živnostníci, ktorí tvoria 93,88 % podiel. V obci pôsobí jeden samostatne hospodáriaci roľník, v roku 2014 tu pôsobili aj dve fyzické osoby - podnikatelia so slobodným povolaním. V ostatných piatich rokoch nedošlo k výraznejším výkyvom v počte právnych subjektov evidovaných v obci, ich počet kolíše okolo 59, pričom v roku 2014 dosiahol najvyšší počet (64).

Tabuľka 26: Subjekty podľa právnej formy v obci Rakúsy

k 31.12	Subjekty spolu	v tom: Právnické osoby			v tom: Fyzické osoby - podnikatelia			
		Spolu	Ziskové ¹	Neziskové	Spolu	Živnost.	SHR ²	SP ³
2010	63	13	6	7	50	49	0	1
2011	56	13	6	7	43	42	0	1
2012	54	12	5	7	42	41	0	1
2013	59	13	5	8	46	45	0	1
2014	64	15	7	8	49	46	1	2

¹Právnické osoby, vykonávajúce sústavnú činnosť za účelom dosiahnutia zisku, podnikajúce podľa obchodného zákonníka, príspevkové organizácie vytvárajúce zisk, spoločenstvá vlastníkov pozemkov

²Samostatne hospodáriaci roľníci

³Slobodné povolania (lekári, audítori, advokáti, komerční právnici...)

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Podnikateľské prostredie je závislé od živnostníkov a podnikov, pričom tieto sú hlavným zdrojom ekonomickej výkonnosti a tvorby nových pracovných miest. Podľa právnej formy v štruktúre podnikateľských subjektov v obci dominujú (prirodzene) živnostníci, ktorí tvoria približne 72 % podiel spomedzi všetkých podnikateľských právnych subjektov. Najväčší podiel medzi živnostníkmi majú v obci Rakúsy živnostníci podnikajúci v súkromných službách a v priemysle.

Živnostníci sú fyzické osoby podnikajúce podľa zákona č. 455/1991 Zb. v znení neskorších predpisov o živnostenskom podnikaní na základe živnostenského listu alebo koncesie. Vhodným ukazovateľom, vyjadrujúcim ochotu obyvateľov k samozamestnávaniu, je miera podnikateľskej aktivity, vyjadrená počtom živnostníkov na 1000 obyvateľov. V Rakúsoch bola v roku 2014 zaznamenaná miera podnikateľskej aktivity na úrovni 16 živnostníkov na 1000 obyvateľov. Pre porovnanie, počet živnostníkov na 1000 obyvateľov sa v Slovenskej republike pohybuje okolo úrovne 70, v Bratislavskom kraji 100, v Banskobystrickom kraji 60 a v Prešovskom kraji cca 90. V rámci okresov sa hodnota tohto ukazovateľa pohybuje v rozmedzí od približne 40 živnostníkov na 1000 obyvateľov v najzaostalejších okresoch ako Revúca a Rimavská Sobota po cca 140 živnostníkov na 1000 obyvateľov v najrozvinutejších okresoch – teda v mestských okresoch Bratislavy. Možno teda konštatovať, že ochota obyvateľov Rakús k samozamestnávaniu (ochota podnikat') je v porovnaní so stavom v SR, v jednotlivých krajoch, ako aj v rámci iných okolitých obcí na podpriemernej úrovni.

Poľnohospodárstvo a lesníctvo

Poľnohospodárska výroba v obci prešla počas posledných desaťročí (a najmä počas obdobia transformácie) obrovským útlmom. Na tento útlm malo vplyv viacero či už fyzickogeografických (napr. z hľadiska rastlinnej výroby sú tu nevhodné klimatické podmienky - krajina s veľmi krátkym vegetačným obdobím, mierne teplým letom a s dlhou a studenou zimou; pôdne pomery; orografické podmienky; slabá úrodnosť a pod.) alebo socioekonomických (napr. vysoké náklady v porovnaní s výnosmi; zmena spoločenských preferencií obyvateľstva – uvoľnenie predchádzajúceho silného puta obyvateľov k pôde; ľahká a cenovo výhodná dostupnosť poľnohospodárskych komodít v obchodoch a pod.) faktorov. V štruktúre poľnohospodárskej pôdy v katastri obce dominujú trvalé trávne

porasty. Približne rovnakú časť poľnohospodárskeho pôdneho fondu zaberá aj orná pôda (48,15 %; 237 ha). V poľnohospodárskej výrobe má vzhľadom k rozsiahlym plochám TTP priaznivé podmienky živočíšna výroba (najmä na chov oviec a dobytky), táto výroba v obci nemá zastúpenie. Veľká časť obyvateľstva hospodári na súkromných poliach, na ktorých v rámci samozásobovania pestuje najmä zemiaky, pšenicu a krmoviny. Na svojich hospodárskych dvoroch sa obyvatelia venujú chovu domácich zvierat.

Tabuľka 27: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2014; v ha)

Poľnohospodárska pôda						
orná pôda	chmeľnice	vinice	záhrady	ovocné sady	TTP	spolu
237	0,0	0,0	6,2	0,0	249	492,2
Nepoľnohospodárska pôda						
lesné pozemky	vodné plochy	zastavané plochy a nádvorcia		ostatné plochy		spolu
88	4,2	41		8,6		141,8
Celková výmera územia						634

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Lesné pozemky zaberajú 13,88 % z celkovej výmery pôdneho fondu. Územie patrí do oblastí s výskytom jelenej, srnčej a diviacej zveri. Približne 2/3 obhospodarovanej výmery tvoria súkromné lesné pozemky, 1/3 tvoria lesné pozemky urbariátu.

Priemysel

Priemysel bol a stále je veľmi chudobný. Súviselo to najmä s nevhodnými lokalizačnými faktormi pre umiestnenie priemyselnej výroby a s chudobnou surovinovou bázou. Táto skutočnosť viedla k orientácii výrobnjej sféry na spracovanie časti vyprodukovaných poľnohospodárskych komodít a na spracovanie drevnej hmoty v piliarskych prevádzkach. Obyvatelia obce, pracujúci v priemysle, dochádzajú do práce najčastejšie do priemyselných podnikov v Kežmarku a v Poprade.

Cestovný ruch

Cestovný ruch predstavuje interdisciplinárne odvetvie hospodárstva, na realizácii ktorého sa podieľa mnoho ďalších oblastí, ako sú napr. poľnohospodárstvo (v ostatnom období najmä ekologické poľnohospodárstvo a agroturistika), priemysel, stavebníctvo, služby a pod. Rakúsy ležia v jednom z najatraktívnejších turistických regiónov v rámci Slovenska – v Kežmarskej pahorkatine Popradskej kotliny. Lokalizačné predpoklady vyjadrujú príťažlivosť územia pre účastníkov cestovného ruchu, vytvárajú motiváciu pre návštevu danej lokality. Región má z hľadiska pritiažnutia turistov pomerne dobrú polohu neďaleko najvýznamnejšej oblasti cestovného ruchu na Slovensku – Tatier. Okrem Tatier sa v blízkosti nachádzajú aj mnohé kultúrohistorické pamiatky predovšetkým na Spiši (pamiatka UNESCO - Spišský hrad, mestá Levoča a Kežmarok).

Z prírodných predpokladov dominujú predovšetkým spomínané Vysoké Tatry s atraktívnymi formami krasového reliéfu a s vybudovanými turistickými chodníkmi pre peších a pre cyklistov. Skalné bralá vytvárajú unikátne scenérie.

Umelo vytvorené lokalizačné predpoklady CR (spoločenské aj kultúrno-historické) sú taktiež na výbornej úrovni. Z kultúrno-historických hmotných pamiatok a zariadení sa v Kežmarku nachádza hneď niekoľko významných skvostov. Spomenieme Mestský hrad, radnicu, knižnicu, drevený artikulárny kostol, červený kostol a iné.

Medzi lokalizačné predpoklady CR patria aj kultúrno-spoločenské a športové podujatia, ktoré taktiež prispievajú k atraktivite regiónu a významne zvyšujú návštevnosť regiónu. Najdôležitejším podujatím je Európske ľudové remeslo.

Okrem lokalizačných predpokladov hrajú veľmi dôležitú úlohu v rámci rozvoja regiónu aj realizačné predpoklady cestovného ruchu, medzi ktoré patrí doprava a materiálo-technická základňa (stravovacie, ubytovacie a športovo-technické zariadenia, zariadenia služieb a obchodu a špeciálne zariadenia). Dopravná infraštruktúra je na dobrej úrovni. V posledných rokoch prebehla rekonštrukcia mnohých ciest, mostov a chodníkov, čo zabezpečilo zvýšenú kvalitu cestných komunikácií v regióne. Ubytovacie kapacity sú v regióne reprezentované predovšetkým miestnymi penziónmi a rekreačnými chatami s menším počtom postelí, ktoré sa nachádzajú v susediacich obciach. Najviac stravovacích zariadení s celoročnou prevádzkou sa nachádza v centrách cestovného ruchu – v Kežmarku. Jedna sa najmä o reštaurácie ponúkajúce miestne špeciality, denné menu, tiež pizzerie.

Rakúsy majú vzhľadom k svojej polohe v blízkosti prírodných atrakcií aj kultúrno-historických pamiatok pomerne dobré lokalizačné predpoklady cestovného ruchu. Slabšou stránkou sú realizačné predpoklady CR v obci, keďže tu nie je vybudované ani jedno umelé viacúčelové športové ihrisko a nenachádzajú sa tu žiadne komerčné stravovacie zariadenia. Veľkým mínusom pre obec je absencia ubytovacích zariadení (žiadne). Tento aspekt výrazne vplýva na počet turistov.

Finančná analýza

Finančné hospodárenie obce sa realizuje prostredníctvom rozpočtu obce, zostavovaného podľa dikcie § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení na obdobie jedného kalendárneho roka. Pravidlá rozpočtového hospodárenia obce upravuje zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V § 5 uvedeného zákona sú príjmy obce definované nasledovne:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- c) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu VÚC alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na tento účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov, prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení, návratné zdroje financovania a združené prostriedky.

V súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zostavuje viacročný rozpočet. Tento viacročný rozpočet predstavuje ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci jej pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky. Súčasťou programového rozpočtu budú teda aj zámery vyjadrené v tomto Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja.

Prehľad majetku a zdrojov

Hodnota dlhodobého majetku obce Rakúsy k 31.12.2014 bola 2 691 119,24 eur. V dlhodobom majetku je teda viazaných 68,38 % zdrojov obce, obežný majetok predstavoval 1 241 737,73 eur. Na konci roku 2014 obec evidovala pohľadávky v hodnote 35 108,44 €. Dlhodobé a krátkodobé záväzky boli takmer v rovnakej výške. Ostatné dlhodobé záväzky predstavovali 38 233,57 eur. Záväzky evidovala voči dodávateľom (6 504,90), voči zamestnancom (16 696,85 eur) a voči poisťovniam a daňovému úradu (10 864,09 eur). Obec taktiež evidovala ostatné (iné záväzky, preddavky) záväzky vo výške 2 979,72 eur. K 31.12.2014 nečerpala obec Rakúsy žiadne bankové úvery.

Tabuľka 28: Bilancia aktív a pasív k 31.12.2014 (eur)

AKTÍVA	3 935 594,24
Neobežný majetok spolu	2 691 119,62
Dlhodobý nehmotný majetok	15 736,05
Dlhodobý hmotný majetok	2 400 105,71
Dlhodobý finančný majetok	275 277,86
Obežný majetok spolu	1 241 737,73
Zásoby	291,87
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	773 150,66
Pohľadávky	35 108,44
Finančné účty	433 186,76
Časové rozlíšenie	2 736,89

PASÍVA	3 935 594,24
Vlastné imanie	2 019 477,02
Výsledok hospodárenia	2 019 477,02
-minulé roky	1 857 360,99
-účtovné obdobie	162 116,03
Záväzky	81 322,09

Rezervy	1 400,00
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	0,00
Záväzky	79 922,09
Bankové úvery a ostatné	0,00
Časové rozlíšenie	1 834 795,13

Zdroj: Záverečný účet obce za rok 2014

Poznámka: Záverečný účet v čase uzatvárania PHSR za rok 2015 ešte nebol spracovaný

Analyza príjmov a výdavkov

Celkové príjmy obce v roku 2014 boli 3 056 422,05 eur. Z tejto sumy predstavovali bežné príjmy 93,38 % (viac ako 2 853 000 eur), kapitálové príjmy boli vo výške takmer 185 954,84 eur a príjmové finančné operácie 4 595,83 eur. Rozpočet na rok 2014 počítal s kapitálovými príjmami vo výške 350 280 eur. Dominantnú zložku týchto príjmov tvorili granty a transfery projektu Zberné miesto-novostavba a Rekonštrukcia komunitného centra.

Kapitálové príjmy, príjmové finančné operácie a granty a transfery bežných príjmov (v sumárnej výške 1 944 437,20 eur) predstavovali účelovo viazané príjmy.

Tabuľka 29: Štruktúra príjmov obce v roku 2014

	eur	Podiel na bežných príjmoch (%)	Podiel na celkových príjmoch (%)
Bežné príjmy celkom	2 853 969,31	100,00	93,38
Daňové príjmy	1 042 235,22	36,52	34,10
- <i>podielové dane</i>	<i>1 010 404,10</i>	<i>35,40</i>	<i>33,06</i>
- <i>dane z nehnuteľností</i>	<i>6 930,78</i>	<i>0,24</i>	<i>0,23</i>
- <i>iné miestne dane a poplatky</i>	<i>24 900,40</i>	<i>0,87</i>	<i>0,81</i>
Nedaňové príjmy	55 869,85	1,96	1,83
Granty a transfery	1 753 886,65	61,45	57,38
Ostatné príjmy	1 977,59	0,069	0,065
Kapitálové príjmy celkom	185 954,84	-	6,08
Príjmové finančné operácie	4 595,83	-	0,16
Príjmy rozpočtových organizácií	11 902,07	-	0,39
Príjmy spolu	3 056 422,05	-	100,00

Poz.: medzi nedaňové príjmy patria príjmy z podnikania, vlastníctva majetku, administratívnych poplatkov, úrokov a výnosov z vkladov.

Zdroj: Záverečný účet obce 2014, upravené

Celkové výdavky v roku 2014 boli vo výške 3 002 073,35 eur. Z tejto sumy bežné výdavky predstavovali 1 259 866,20 eur (41,97 % celkových výdavkov) a kapitálové výdavky boli vo výške 365 788,01 eur. Výdavkové finančné operácie sa uskutočnili vo výške 1 165,18. Bežné výdavky tvorili 44,15 % bežných príjmov. Tieto výdavky predstavujú finančné zdroje na bežný chod samosprávy, sú spotrebovávané bez toho, aby prinášali priamy efekt pre rozvoj obce. Jedná sa najmä o mzdy a odvody zamestnancov obce vrátane pracovníkov školstva a prevádzkové výdavky za tovary a služby. Kapitálové výdavky boli v roku 2014

čerpané najmä na zateplenie budovy hasičskej zbrojnice, výstavbu cintorína v osade, výstavbu Zberného miesta, výstavbu cesty k IBV, technické zhodnotenie obecných bytov, rekonštrukcia komunitného centra.

Z hľadiska percentuálnej bilancie príjmov a výdavkov vo vzťahu k rozpočtovaným prostriedkom na rok 2014 možno konštatovať, že k 31.12.2014 predstavovali bežné príjmy 101 % plnenie, kapitálové príjmy 57 % plnenie a príjmové finančné operácie 3 % plnenie. Naproti tomu, u bežných výdavkov došlo k 95 % čerpaniu, u kapitálových výdavkov k 59 % čerpaniu a výdavkové finančné operácie a výdavky rozpočtových organizácii s právnou subjektivitou dosiahli 100 % plnenie. Celkové hospodárenie obce v roku 2014 bolo prebytkové. Prebytok dosiahol 54 348,70 eur. Použil sa na tvorbu rezervného fondu. Z prebytku sa vylúčili nevyčerpané prostriedky z fondu prevádzky, údržby a opráv v sume takmer 805 eur a výnosy z poskytnutých prostriedkov štátneho rozpočtu v sume 6,98 eur.

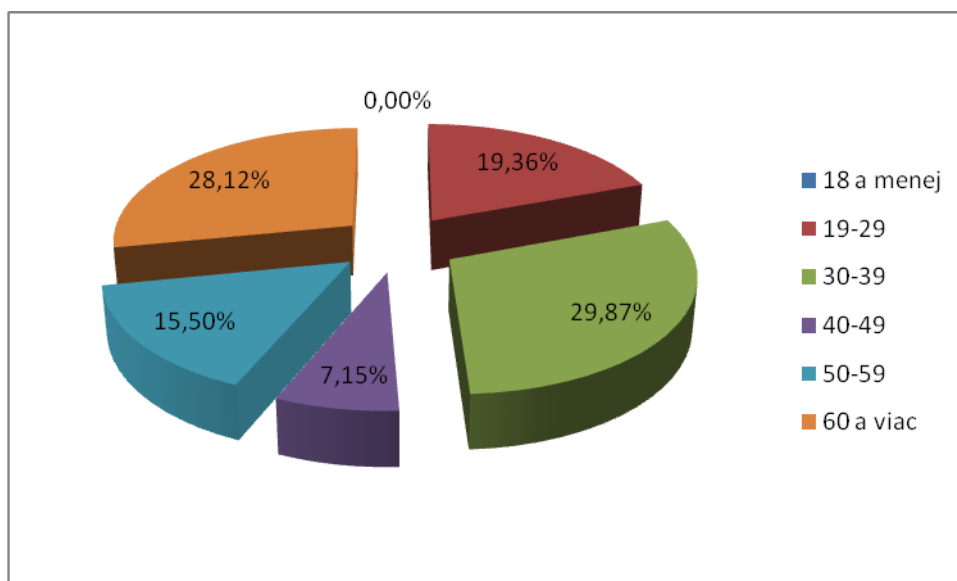
Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu

Dotazníkový prieskum názorov obyvateľstva bol realizovaný v mesiaci október v kombinovanej forme – v tlačenej aj online verzii. Do domácnosti v obci bol distribuovaný jeden výtlačok tlačenej verzie dotazníka spolu s ponukou možnosti vyplnenia jeho online verzie. Zároveň bola rozšírená aj informácia o možnosti dodania ďalších tlačených verzií dotazníka v prípade potreby. Obyvatelia mali na vyplnenie dotazníka dva týždne. Celkovo bolo do domácností distribuovaných 320 tlačených dotazníkov, vyplnených bolo spolu 71 dotazníkov, z toho 62 v tlačenej podobe a 9 v online formulári.

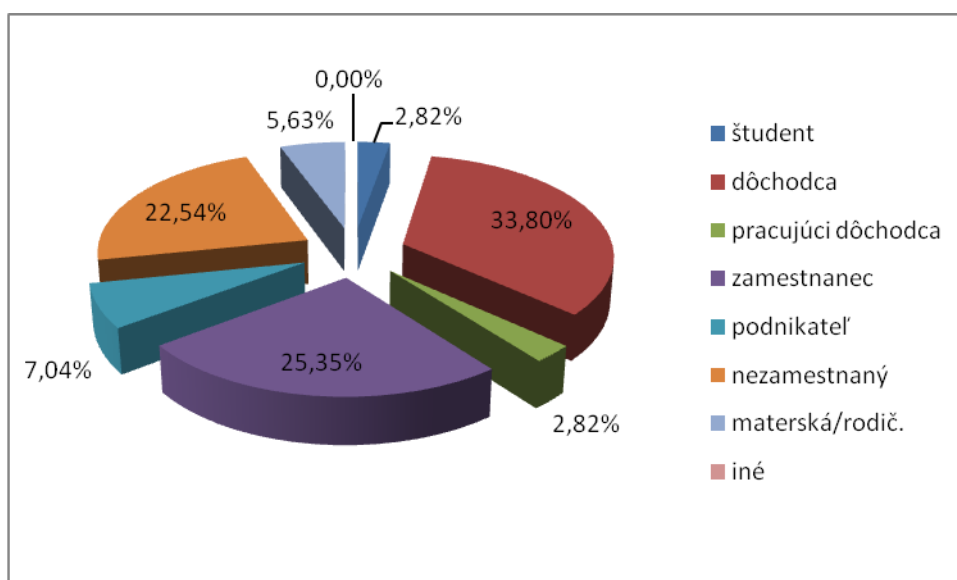
V dotazníku boli použité otvorené, uzavreté aj polouzavreté druhy otázok, ktoré boli rozdelené do troch tematických okruhov: otázky skúmajúce demografickú a socioekonomickú štruktúru respondentov, druhým okruhom boli otázky týkajúce sa spokojnosti respondentov s vybratými oblasťami a ich participácia na živote obce a tretím okruhom boli otázky zisťujúce návrhy respondentov ohľadom rozvoja obce.

Prieskumu sa zúčastnilo 43 žien (60,56 %) a 28 mužov (39,44 %). Prieskumu sa nezúčastnil žiaden obyvateľ vo veku nižšom ako 18 rokov, najvyšší podiel tvorili dôchodcovia a respondenti vo veku 30-39 rokov. Tretina respondentov má najvyššie ukončené vzdelanie stredné odborné, ostatné vzdelanostné kategórie sú zastúpené pomerne rovnomerne. Takmer 1/5 respondentov má vysokoškolské vzdelanie. Z hľadiska ekonomickej aktivity sa prieskumu zúčastnilo 24 dôchodcov (33,80 % respondentov), 18 zamestnancov (25,35 % respondentov), 5 podnikateľov, 16 nezamestnaných a 4 osoby na materskej/rodičovskej dovolenke. Okrem toho ešte 2 pracujúci dôchodcovia, 2 študenti. Až 59,15 % respondentov nepracuje (sú dôchodcovia, nezamestnaní, študenti...). Pracujúcich respondentov bolo 40,85 %. Takmer všetci respondenti patria medzi autochtónne obyvateľstvo žijúce v obci od narodenia. Viac ako 46 % respondentov býva vo viacgeneračnej domácnosti, ďalších 11 % sú osamelo žijúce osoby. V domácnosti, ktorú tvoria manželia a dieťa/deti, žije 24 % respondentov.

Graf 7: Štruktúra respondentov podľa veku

Graf 8 : Štruktúra respondentov podľa ekonomickej aktivity

Zdroj: vlastné spracovanie

Spokojnosť s vybranými oblasťami a aktivita respondentov

Školstvo – vyššia polovica respondentov je spokojná s voľnočasovými aktivitami pre deti a mládež, nespokojní sú len štyria. Ostatní nevedeli zaujať jednoznačný postoj, príp. nevedeli posúdiť. Podobne, polovica respondentov nevedela posúdiť kvalitu školskej jedálne. Tí, ktorí ju posúdiť vedeli, vyjadrili s ňou veľkú spokojnosť. Stav školských zariadení neposúdilo viac ako 90 % respondentov z dôvodu, že nepoznajú kvalitu školského zariadenia obce.

Kultúra, šport a zdravotníctvo – až 67 % respondentov je spokojných s kultúrnymi aktivitami v obci, nespokojní sú 8 zo 71. S možnosťami športového vyžitia je nespokojných 14 respondentov, 31 vyjadrilo spokojnosť a ostatní zaujali ambivalentný postoj (ani spokojný/ani nespokojný) alebo nevedeli posúdiť. S poskytovaním zdravotnej starostlivosti bola (prekvapujúco) 1/4 respondentov spokojná a rovnako 1/4 nespokojná. Polovica z nich túto problematiku nevedela posúdiť.

Miestne komunikácie a chodníky – vysoká spokojnosť zo všetkých skúmaných oblastí bola vyjadrená so stavom miestnych komunikácií (76 % spokojných respondentov). Paradoxne, napriek tomu, že v obci sú chodníky vybudované len v jej centrálnej časti, až 47 % respondentov je spokojných aj so stavom a kvalitou chodníkov.

Starostlivosť o verejné priestranstvá – veľmi dobrú vizitku získala obec za starostlivosť o cintorín a verejné priestranstvá. Spokojní boli takmer všetci respondenti. Podobne tomu bolo aj so starostlivosťou o zeleň a verejné priestranstvá, s ktorou boli nespokojní len piati respondenti.

Bývanie – za veľmi dôležitý rozvojový faktor/disparitu obce možno považovať dostupnosť bývania. S dostupnosťou bytov bolo v obci nespokojných 42 % respondentov a s dostupnosťou stavebných pozemkov 13 %. Pri týchto dvoch otázkach však až zhodne po 44 % respondentov zaujalo ambivalentný postoj (ani spokojný/ani nespokojný) alebo nevedelo posúdiť.

Odpadové hospodárstvo – odpadové hospodárstvo obce sa na základe odpovedí respondentov javí byť veľmi dobre nastavené, keďže až 89 % respondentov vyhovuje systém zberu odpadov a 74 % aj systém poplatkov za odvoz komunálneho odpadu. Priaznivým momentom je skutočnosť, že až 82 % respondentov v obci odpad triedi. S prihliadnutím na odpovede na otvorené otázky sa však ukazuje ešte rezerva v nastavení systému poplatkov za odvoz odpadu, s ktorým sú niektorí obyvatelia nespokojní (najmä starší obyvatelia, osamelo žijúci a tí, ktorí dôsledne triedia odpad).

Iné oblasti – veľmi veľkú spokojnosť vyjadrili respondenti s prácou obecného úradu, nespokojní boli len 3 z nich. Prevažnú spokojnosť vyjadrili s osvetovými aktivitami obce. K podpore podnikateľského prostredia sa nevedelo vyjadriť až 54 %

respondentov, z ostatných 46 % bola polovica spokojných a polovica nespokojných. Len 24 % respondentov vyjadrilo spokojnosť s autobusovým spojením.

Aktivita respondentov – veľmi výrazná je aktivita respondentov a ich participácia na spoločenskom živote obce. Všetci (okrem šiestich) sa totižto vždy zúčastňujú volieb do samospráv a zaujímajú sa (či už o každé alebo aspoň príležitostne) o rokovanie obecného zastupiteľstva. Iba 1/6 z nich sleduje informácie o rozpočte obce a rovnaký podiel navštevuje starostu so svojimi návrhmi a požiadavkami. Navyše, takmer všetci respondenti (okrem piatich) sa zúčastňujú kultúrnych podujatí a rovnako takmer všetci (okrem piatich) sa zapája do života cirkvi. Športových podujatí, konaných v obci, sa zúčastňujú 2/3 respondentov.

Návrhy respondentov

Oblasť, ktorá by sa mala riešiť prioritne – obyvatelia sa mohli vyjadriť, čo by chceli v najbližšom období v obci riešiť prioritne. Vybrať si mohli z 18 navrhnutých oblastí, pričom podľa svojho uváženia mohli doplniť aj ďalšiu oblasť, na ktorú by sa mala obec podľa nich zamerať. Výraznú podporu získala rekonštrukcia kanalizácie s 37 hlasmi. Ďalej úprava verejných priestranstiev, rozšírenie športových podujatí a podpora cestovného ruchu.

Využitie priestoru, pozemku v obci – takmer tretina respondentov vedela v obci identifikovať priestor alebo pozemok, ktorý je podľa nich nevyužitý, príp. využitý zle. Ide o nasledovné priestory:

- „pred obecným úradom – priestor predajne rozličného tovaru“ – respondenti pre tento priestor navrhujú: vybudovať parkovisko, oddychovú zónu s lavičkami,
- „križovatka pri autobusovej zástavke“ – úprava okolia, vyriešenie cestnej premávky a bezpečnosti v tomto úseku vybudovaním stredového deliaceho ostrova,
- „Cesta k ihrisku, ihrisko“ - výstavba chodníka pre zvýšenie bezpečnosti, tvorba multifunkčného ihriska,

Čo by sa malo v obci zlepšiť, príp. čo v nej chýba – na túto otvorenú otázku mohli respondenti odpovedať ľubovoľne. V odpovediach jednoznačne dominovali tri témy (podľa poradia): rekonštrukcia ciest, výstavba chodníkov a dobudovanie vodovodu. Viacero respondentov výslovne uviedlo aj požiadavky na starostlivosť o seniorov (napr. klub dôchodcov; možnosť stravovať sa v jedálni MŠ; opatrovateľská služba...), zlepšenie možností nákupu (sortiment aj množstvo potravín), v oblasti bezpečnosti

obyvateľov (dodržiavanie rýchlosti, vyznačenie prechodov pre chodcov pri kostole, cintorínoch a autobusovej zástavke) a spevnenie brehov proti záplavám. Ostatné návrhy zneli: opraviť predajňu potravín a pohostinstva; bankomat; autobus zladiť s vlakmi; kontajner na papier; opraviť vodovod – slabý tlak; vybudovať park; postaviť detské ihriská; postaviť pre turistov informačné tabule; pri kostole sv. Martina osadiť lavičky a zasadiť zeleň; vybudovať lyžiarsky vlek a kúpalisko; postaviť križovú cestu; postaviť bytovky; rozšíriť športové podujatia; vybudovať stravovacie a ubytovacie zariadenia pre turistov; rozšíriť kamerový systém; rozšíriť ponuku (napr. krúžky) pre deti a mládež; vybudovať parkovisko v centre obce; vypracovať koncepciu rozvoja cestovného ruchu; rozšíriť kapacitu v materskej škole, vybudovať školu.

Čo by nemalo v obci v roku 2021 v žiadnom prípade chýbať – na túto otázku boli jednoznačné odpovede: chýbať by v žiadnom prípade nemali opravené cesty, vybudované chodníky a vodovod. V tejto otázke sa taktiež objavili zlepšené možnosti nákupu, vybudované cyklochodníky, byty pre mladých, zlepšená zdravotná starostlivosť.

Celková spokojnosť s obcou ako miestom života

Skoro 68 % respondentov vyjadrilo celkovú spokojnosť s obcou ako miestom života (odpovede na škále skôr spokojný/spokojný/veľmi spokojný). Celkovú nespokojnosť vyjadrilo 22 respondentov a jeden túto skutočnosť nevedel posúdiť. V podobnom priaznivom duchu sa niesli aj odpovede na poslednú otázku – 58 respondentov plánuje v obci žiť aj naďalej, 7 sa nevedeli vyjadriť. Z obce sa plánuje odsťahovať 6 respondentov.

Ex-post hodnotenie PHSR 2007-2013

Predchádzajúci Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mala obec Rakúsy spracovaný na roky 2007 – 2013. Obec si stanovila globálny cieľ Zlepšenie miestnej hmotnej a nehmotnej infraštruktúry, ktorá mala za úlohu zatriťvať obec, podporiť miestne podnikanie, prispieť k pozdvihnutiu kultúrnej a duchovnej úrovne obyvateľov. K dosiahnutiu tohto globálneho cieľa sa stanovili tieto špecifické ciele:

- **A:** zlepšenie stavu obecného a iného majetku, zatriťvnenie obce pre turistov a lepšie využitie prírodných zdrojov,
- **B:** rozvoj ľudských zdrojov, posilnenie súdržnosti, spolupatričnosti a dobrých vzťahov medzi obyvateľmi obce,
- **C:** vytvorenie nových pracovných miest pri zachovaní a vylepšení stavu životného prostredia,
- **D:** zabezpečenie a skvalitnenie sociálnych služieb a posilnenie bezpečnosti obyvateľov.

Bolo prijatých 14 opatrení, ku ktorým prislúchalo niekoľko aktivít v rámci všetkých priorít. Nosnou prioritou sa stala Technická infraštruktúra a bývanie. Náklady na zabezpečenie a dosiahnutie opatrení boli plánované podľa zásad spoluúčasti pri financovaní podporovateľných nákladov zo štrukturálnych fondov EU v rámci aktuálnych programov, t.j. 85 % zdroje EK, 10 % zdroje štátneho rozpočtu SR, 5 % miestne zdroje. Pri financovaní aktivít, ktoré neboli podporovateľné v rámci aktuálnych programov Národného strategického referenčného rámca bola plánovaná spoluúčasť z obecného rozpočtu vo výške 40 – 50 %.

V strategickej časti si obec definovala Strategický cieľ – **Technická infraštruktúra (A)**. V rámci tohto jediného strategického cieľa bolo definovaných 4 opatrení so 17 aktivitami na plnenie opatrení (pričom 12 aktivít bolo de facto formulovaných ako investičné projekty). Realizácia týchto Opatrení (projektov) bola naplánovaná do roku 2015. Zo 17 aktivít obec úplne splnila päť a vôbec nesplnila sedem. Ostatných 5 aktivít bolo splnených čiastočne (tzn. že realizovaná bola len časť z plánovaných aktivít). Z uvedených piatich čiastočne realizovaných projektov sú niektoré vo fáze tesne pred dokončením, keď chýba na ich úplné dokončenie už len minimálna časť (napr. doplnenie a obnova rigolov, doplnenie a rekonštrukcia miestnych komunikácií), iné sú naopak v stave, keď realizovaná bola len malá časť z nich (napr. dobudovanie kanalizácie v osade).

V prioritě **Ľudské zdroje (B)** bolo stanovených 5 opatrení s 19 aktivitami (splnené 12, nesplnené 4, ostatné čiastočne splnené).

Priorita **Podnikanie, zamestnanie, služby cestovný ruch (C)** mala vytýčené 3 opatrenia so 16 aktivitami, z ktorých až 13 nebolo splnených. Táto priorita robí obci značné problémy a môžeme ju zaradiť medzi slabé stránky obce z hľadiska plnenia.

V prioritě **Sociálna oblasť a bezpečnosť (D)** boli určené 2 opatrenia, pričom k ich plneniu sa určili 4 aktivity. 3 boli splnené a 1 aktivita bola zatiaľ nesplnená.

Tabuľka 30: Úspešnosť plnenia rozvojových aktivít zadefinovaných v predchádzajúcom PHSR

<i>Aktivity na dosiahnutie opatrení</i>	<i>Hodnotenie</i>	<i>Aktivity na dosiahnutie opatrení</i>	<i>Hodnotenie</i>
A.1.1. Doplnenie a rekonštrukcia miestnych komunikácií	Čiastočne splnené	B.4.4. Organizovanie tradičných plesov a kultúrnych podujatí	Splnené
A.1.2. Budovanie a rekonštrukcia chodníkov v obci	Čiastočne splnené	B.4.5. Vytvorenie a založenie klubu dôchodcov	Nesplnené
A.1.3. Budovanie cyklotrás a jazdeckých trás	Nesplnené	B.4.6. Zbieranie dokumentácie o živote obce	Splnené
A.2.1. Vybudovanie vodovodu v osade – výtokový stojan	Splnené	B.5.1. Ochrana a spoplatnenie vstupu do zóny urbárskeho spoločenstva	Čiastočne splnené
A.2.2. Doplnenie a obnova rigolov a regulovaných	Čiastočne splnené	B.5.2. Likvidácia zaburinených lokalít a ich premena	Čiastočne splnené

potokov v obci		na parky, parkoviská a odpočívadlá	
A.2.3. Dobudovanie kanalizácie v osade	<i>Čiastočne splnené</i>	B.5.3. Dôsledná separácia TKO a jeho pravidelná likvidácia	<i>Splnené</i>
A.2.4. Vybudovanie záložného vodojemu	<i>Nesplnené</i>	B.5.4. Úprava, rekonštrukcia a čistenie rigolov a potokov v obci	<i>Splnené</i>
A.2.5. Vybudovanie nádrže na potoku Krivodol	<i>Nesplnené</i>	B.5.6. Pravidelné vyhodnocovanie súťaže o najkrajšie okolie domu	<i>Nesplnené</i>
A.3.1. Doplnenie a rekonštrukcia verejného osvetlenia	<i>Splnené</i>	C.1.1. Vybudovanie remeselného dvora s možnosťou prevádzkovania tradičných remesiel a zabezpečenia praktickej výučby týchto remesiel	<i>Čiastočne splnené</i>
A.3.2. Zvýšenie kapacity el. rozvodov a doplnenie el. siete k novým lokalitám IBV	<i>Čiastočne splnené</i>	C.2.1. Rozvoj a rozširovanie pôsobnosti obecného družstva služieb	<i>Nesplnené</i>
A.3.3. Výstavba zariadení na využitie vodnej a veternej energie	<i>Nesplnené</i>	C.2.2. Zriadenie prevádzky na výrobu a opravu náradia a pracovných nástrojov pre verejnoprospešné práce	<i>Nesplnené</i>
A.4.1. Vybudovanie inžinierskych sietí k novej IBV	<i>Splnené</i>	C.2.3. Organizácia stavebnej činnosti zameranej na budovanie objektov obecnej infraštruktúry	<i>Nesplnené</i>
A.4.2. Vybudovanie cintorína v osade s miestnosťou na vykonanie pohrebných obradov	<i>Splnené</i>	C.2.4. Zriadenie prevádzky na spracovanie dreva, prípadne na ťažbu surovín	<i>Nesplnené</i>
A.4.3. Výstavba nájomných bytov nižšieho štandardu	<i>Splnené</i>	C.2.5. Zriadenie prevádzky na spracovanie lesných a kultúrnych plodín	<i>Nesplnené</i>
A.4.4. Výstavba Domu smútku	<i>Nesplnené</i>	C.3.1. Vybudovanie malého amfiteátra	<i>Nesplnené</i>
A.4.5. Vytvorenie skládky biologického odpadu a jeho spracovávanie v spolupráci s PDP	<i>Nesplnené</i>	C.3.2. Vybudovanie lyžiarskeho vleku	<i>Nesplnené</i>

A.4.6. Zriadenie Klubu dôchodcov	<i>Nesplnené</i>	C.3.3. Rekonštrukcia a renovácia starých nemeckých hrobov	<i>Čiastočne splnené</i>
B.1.1. Rekonštrukcia, prístavba a modernizácia základnej školy v obci	<i>Splnené</i>	C.3.4. Vybudovanie vodnej plochy Za Hudačkom	<i>Nesplnené</i>
B.1.2. Zriadenie Centra voľného času pri ZŠ	<i>Splnené</i>	C.3.5. Vybudovanie bazénu s liečivou vodou	<i>Nesplnené</i>
B.1.3. Vybudovanie polyfunkčného objektu v osade, určeného na výchovu, osvetu, pastoračiu, rekvalifikácie, krúžkové aktivity, kultúrnu činnosť	<i>Splnené</i>	C.3.6. Výstavba penziónov na rozšírenie ubytovacej kapacity	<i>Nesplnené</i>
B.1.4. Vybudovanie internátnej školy v osade	<i>Nesplnené</i>	C.3.7. Vybudovanie jazdeckých trás a cyklotrás - napojenie na Tatry	<i>Nesplnené</i>
B.2.1. Kurzy a rekvalifikácie, organizované a financované zo zdrojov ESF	<i>Splnené</i>	C.3.8. Výstavba rekreačno-školiaceho zariadenia	<i>Nesplnené</i>
B.3.1. Vybudovanie športového komplexu v okolí školy a futbalového ihriska	<i>Čiastočne splnené</i>	C.3.9. Výroba a predaj suvenírov	<i>Nesplnené</i>
B.3.2. Rozšírenie a doplnenie pravidelných športových podujatí v obci	<i>Splnené</i>	C.3.10. Spracovanie kazety o histórii, tradíciách a premenách obce	<i>Čiastočne splnené</i>
B.3.3. Zlepšenie spolupráce TJ v obci a vedenia ZŠ v obci	<i>Splnené</i>	D.1.1. Zabezpečenie stravy, oblečenia a nákladov na bývanie zle hospodáriacim rodinám a jednotlivcom formou inštitútu osobitného príjemcu	<i>Splnené</i>
B.4.1. Obnovenie tradície a činnosti ochotníckeho divadla	<i>Splnené</i>	D.1.2. Zriadenie vývarovne pre dôchodcov a deti zo sociálne znevýhodneného prostredia	<i>Nesplnené</i>
B.4.2. Založenie folklórneho súboru v osade	<i>Nesplnené</i>	D.2.1. Vypracovanie bezpečnostných pravidiel a vybudovanie monitorovacieho systému na dokumentovanie protiprávnej činnosti v rizikových	<i>Splnené</i>

		oblastiach (rozkrádanie, znečisťovanie TP...)	
B.4.3. Pravidelné organizovanie súťaží v rôznych kultúrnych aktivitách	<i>Splnené</i>	D.2.2. Organizovanie seminárov a podujatí na podporu tolerance a posilnenie občianskej súdržnosti	<i>Splnené</i>

Zdroj: Obecný úrad – PHSR 2007-2013

Na základe uvedených skutočností aj vyššie uvedeného hodnotenia úspešnosti plnenia rozvojových aktivít možno konštatovať, že plnenie predchádzajúceho PHSR obce Rakúsy bolo vo väčšine opatrení veľmi dobré.

Aktivity PHSR 2007-2013, ktoré boli čiastočne splnené alebo nesplnené nie sú všetky zahrnuté do súhrnného prehľadu projektových zámerov PHSR 2014-2021, z tohto dôvodu je zámer obce s danou aktivitou uvedený v časti Pokračovanie plnenia aktivít PHSR 2007-2013

Pokračovanie plnenia aktivít PHSR 2007-2013

Aktivity na dosiahnutie opatrení	Plnenie	Ďalší zámer obce s danou aktivitou
A.1.1. Doplnenie a rekonštrukcia miestnych komunikácií	<i>Čiastočne splnené</i>	Pokračovanie v plnení, súčasť nového PHSR
A.1.2. Budovanie a rekonštrukcia chodníkov v obci	<i>Čiastočne splnené</i>	Pokračovanie v plnení, súčasť nového PHSR
A.1.3. Budovanie cyklotrás a jazdeckých trás	<i>Nesplnené</i>	Pokračovanie v plnení, súčasť nového PHSR
A.2.2. Doplnenie a obnova rigolov a regulovaných potokov v obci	<i>Čiastočne splnené</i>	Pokračovanie v plnení, súčasť nového PHSR
A.2.3. Dobudovanie kanalizácie v osade	<i>Čiastočne splnené</i>	Pokračovanie v plnení, súčasť nového PHSR
A.2.4. Vybudovanie záložného vodojemu	<i>Nesplnené</i>	Pokračovanie v plnení, súčasť nového PHSR
A.2.5. Vybudovanie nádrže na potoku Krivodol	<i>Nesplnené</i>	Pokračovanie v plnení, súčasť nového PHSR
A.3.2. Zvýšenie kapacity el. rozvodov a doplnenie el. siete k novým lokalitám IBV	<i>Čiastočne splnené</i>	Pokračovanie v plnení, súčasť nového PHSR
A.3.3. Výstavba zariadení na využitie vodnej a veternej energie	<i>Nesplnené</i>	Možné pokračovanie, nezahrnuté do nového PHSR
A.4.4. Výstavba Domu smútku	<i>Nesplnené</i>	Možné pokračovanie, nezahrnuté do nového PHSR
A.4.5. Vytvorenie skládky biologického odpadu a jeho spracovávanie v spolupráci s PDP	<i>Nesplnené</i>	Pokračovanie v plnení, súčasť nového PHSR
A.4.6. Zriadenie Klubu dôchodcov	<i>Nesplnené</i>	Pokračovanie v plnení, súčasť nového PHSR

B.1.4. Vybudovanie internátnej školy v osade	Nesplnené	Nepokračovanie – aktivita nie je prioritou obce
B.3.1. Vybudovanie športového komplexu v okolí školy a futbalového ihriska	Čiastočne splnené	Pokračovanie v plnení, súčasť nového PHSR
B.4.2. Založenie folklórneho súboru v osade	Nesplnené	Nepokračovanie
B.4.5. Vytvorenie a založenie klubu dôchodcov	Nesplnené	Pokračovanie v plnení, súčasť nového PHSR
B.5.1. Ochrana a spoplatnenie vstupu do zóny urbárskeho spoločenstva	Čiastočne splnené	Pokračovanie v kompetencií Urbára
B.5.2. Likvidácia zaburinených lokalít a ich premena na parky, parkoviská a odpočívadlá	Čiastočne splnené	Pokračovanie v plnení, súčasť nového PHSR
B.5.6. Pravidelné vyhodnocovanie súťaže o najkrajšie okolie domu	Nesplnené	Nepokračovanie
C.1.1. Vybudovanie remeselného dvora s možnosťou prevádzkovania tradičných remesiel a zabezpečenia praktickej výučby týchto remesiel	Čiastočne splnené	Nepokračovanie v nadväznosti na požiadavky trhu práce
C.2.1. Rozvoj a rozširovanie pôsobnosti obecného družstva služieb	Nesplnené	Nepokračovanie
C.2.2. Zriadenie prevádzky na výrobu a opravu náradia a pracovných nástrojov pre verejnoprospešné práce	Nesplnené	Možné pokračovanie, nezahrnuté do nového PHSR
C.2.3. Organizácia stavebnej činnosti zameranej na budovanie objektov obecnej infraštruktúry	Nesplnené	Možné pokračovanie, nezahrnuté do nového PHSR
C.2.4. Zriadenie prevádzky na spracovanie dreva, prípadne na ťažbu surovín	Nesplnené	Možné pokračovanie, nezahrnuté do nového PHSR
C.2.5. Zriadenie prevádzky na spracovanie lesných a kultúrnych plodín	Nesplnené	Možné pokračovanie, nezahrnuté do nového PHSR
C.3.1. Vybudovanie malého amfiteátra	Nesplnené	Pokračovanie v plnení, súčasť nového PHSR
C.3.2. Vybudovanie lyžiarskeho vleku	Nesplnené	Nepokračovanie
C.3.3. Rekonštrukcia a renovácia starých nemeckých hrobov	Čiastočne splnené	Možné pokračovanie, nezahrnuté do nového PHSR
C.3.4. Vybudovanie vodnej plochy Za Hudačkom	Nesplnené	Pokračovanie v plnení, súčasť nového PHSR
C.3.5. Vybudovanie bazénu s liečivou vodou	Nesplnené	Možné pokračovanie, nezahrnuté do nového PHSR
C.3.6. Výstavba penziónov na rozšírenie ubytovacej kapacity	Nesplnené	Pokračovanie v plnení, súčasť nového PHSR
C.3.7. Vybudovanie jazdeckých trás a cyklotrás - napojenie na Tatry	Nesplnené	Pokračovanie v plnení, súčasť nového PHSR
C.3.8. Výstavba rekreačno-školiaceho zariadenia	Nesplnené	Možné pokračovanie, nezahrnuté do nového PHSR
C.3.9. Výroba a predaj suvenírov	Nesplnené	Nepokračovanie
C.3.10. Spracovanie kazety o histórii, tradíciách a premenách obce	Čiastočne splnené	Pokračovanie, nezahrnuté do nového PHSR
D.1.2. Zriadenie vývarovne pre dôchodcov a deti zo sociálne znevýhodneného prostredia	Nesplnené	Možné pokračovanie, nezahrnuté do nového PHSR

Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií

Cieľom Ex-ante hodnotenia stavu projektovej pripravenosti investícií je analyzovať súčasný stav pripravenosti investičných zámerov a možnosti ich financovania z rôznych zdrojov. V nasledujúcom formulári sú uvedené len tie investičné zámery, na ktoré má v súčasnosti obec už spracovanú príslušnú dokumentáciu. Ostatné investičné aj neinvestičné zámery obce na nasledujúce obdobie sú uvedené v ďalšej časti dokumentu. Obec Rakúsy má v čase vypracovania tohto PHSR pripravené štyri projektové dokumentácie – na rekonštrukciu objektu Šatne TJ, na výstavbu telocvične, na vytvorenie polosuchého poldra alebo tzv. protipovodňovej nádrže a na výstavbu miestnej komunikácie. Stavebné povolenie je k dispozícii iba k jednému zámeru – Rekonštrukcia objektu Šatne TJ, tento zámer je v štádiu posudzovania získania NFP na základe podanej žiadosti v rámci OP KŽP. Momentálne sa aktívne pracuje na vysporiadaní pozemkov pre výstavbu telocvične. Tieto aktivity sa plánujú začať realizovať v rokoch 2016, pričom predpokladané investičné náklady podľa projektového zámeru predstavujú čiastku vyše 1 787 000 eur. Z tejto sumy by cca 1 697 000 eur malo byť prefinancovaných z európskych štrukturálnych a investičných fondov, ostávajúca časť nákladov by mala ísť z rozpočtu obce Rakúsy pri predpoklade 5 % spoluúčasti na každý predkladaný projekt z NFP (takmer 90 000 eur). Strategickou investíciou je výstavba novej ZŠ s MŠ, projektová dokumentácia zatiaľ nie je spracovaná, nakoľko sa čaká na vhodnú výzvu na žiadosť o NFP z prostriedkov EÚ.

Tabuľka 31: Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií v Eur

P.č.	Oblasť	Názov investície	Klasifik. stavby	Rok začatia plán	Technická príprava mes./rok	Prehľad výdavkov		Finančné prostriedky podľa zdrojov							
				Rok dokonč. plán		Prvotné investície	Cena diela – stavebné práce	Štátny rozpočet	Rozpočet PSK	Rozpočet obce – 5%	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ – fondy	Súkromné zdroje	Iné zdroje
1	Hospodárska oblasť	Zateplenie obecnej budovy v športovom areáli - Šatne	Budovy pre školské účely	2015	PD 7/2015	2800,00	151 341,91								
				2016	PD úpravy Audit Potvrdenia Verej. obst. Stav.dozor Externý manažment	12 769,00				8 345,55			158 565,35		
2	Hospodárska oblasť	Výstavba telocvične v obci	Budovy pre školské účely	2015	PD 4/2015	3000,00	760 000,00								
				2016	Zamerania Geolog. Pries. Poplatky Inžinier.pries.	386,00 180,60 216,36 1140,00				38246,15			723826,81	Možná alternatíva financovania obcou celého zámeru v prípade chýbajúcich zdrojov	

														<i>v rámci fondov alebo dotácií</i>	
3	<i>Cestná infraštruktúra</i>	<i>Pristupová komunikácia</i>	<i>Technické stavby</i>	2017	<i>PD 3/2014</i>	480,00	<i>50 000,00 – komunikácia na parcele č. 548</i>			2 542,34			48 304,46		
				2019	<i>Inžinierska činnosť Odborný posudok</i>	366,80	<i>(Investície do ďalších komunikácií v celkovom objeme spolu 130 000,00)</i>							<i>Možná alternatíva celého financovan ia obcou</i>	
4	<i>Environmentálna oblasť</i>	<i>Polosuchý polder alebo protipovod. nádrž</i>		2016	<i>PD 3/2012</i>	2 388,00	1 100 000,00			55 733,89			1 058 944,00		
				2019	<i>Geometrický plán Polohopis, výškopis Sondáž terénu Výkopové práce</i>	12 289,80									

Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie v kontexte tohto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja predstavuje pre obec tie oblasti, ktoré síce ovplyvňujú jej rozvoj (v rôznej miere, či už významne alebo len okrajovo), avšak obec ich zároveň nedokáže svojou činnosťou nijako ovplyvniť. V makroregionálnej mierke je dôležitým činiteľom rozvoja obce európsky rozvojový koncept „Red octopus“, ktorý stanovuje hlavné rozvojové centrá Európy. Ide o tzv. „červenú chobotnicu“ (pomenovanie podľa tvaru tejto rozvojovej siete), ktorá spája najrozvinutejšie európske sídelné a aglomeračné centrá a centrá, ktoré majú najväčší potenciál ďalšieho rozvoja. Jedno z ramien „červenej chobotnice“ prechádza aj Slovenskom, avšak len jeho juhozápadnou časťou. Rakúsy sú teda od tohto ramena výrazne vzdialené.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) vyhodnotila jednotlivé sídelné centrá Slovenska ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou). Takýmto spôsobom bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín obcí (okrem Bratislavy a Košíc, ktoré stoja samostatne a nepatria do žiadnej skupiny), ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak pre jeho zázemie (prvé tri skupiny sa pritom členia na dve podskupiny). Najbližšie centrá osídlenia pre Rakúsy predstavujú mestá Kežmarok (2b. skupina centier osídlenia), Spišská Belá (4. Skupina) a Poprad (1b. skupina).

Okrem centier osídlenia KURS 2001 na Slovensku stanovila jadrové ťažiská osídlenia, ktoré sú navzájom pospájané rozvojovými osami I. stupňa. Ostatné sídelné centrá sú pospájané osami II. a III. stupňa. Tieto rozvojové a urbanizačné osi sú súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych potrieb.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 stanovuje tri stupne rozvojových osí, ktoré vychádzajú z nasledovných kritérií:

- rozvojová os prvého stupňa – prepája centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu rýchlostného typu,

- rozvojová os druhého stupňa – prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne s centrami osídlenia prvej skupiny a ťažiskami osídlenia prvej úrovne, resp. prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne medzi sebou, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu nadregionálneho významu alebo jednu rýchlostnú cestu,
- rozvojová os tretieho stupňa – prepája stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne navzájom, ako aj ostatné vyhodnocované centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny.

Z pohľadu rozvoja územia najdôležitejšia, teda rozvojová os I. stupňa, prepája Bratislavu a Košice (o. i.) severoslovenským dopravným koridorom, čiže najbližšie k Rakúsom sa táto os nachádza v oblasti Popradu a Levoče. Z Popradu do Spišskej Belej smeruje rozvojová os II. stupňa, zo Spišskej Belej do Starej Ľubovne je vedená os III. stupňa.

Veľmi dôležitým aspektom v analýze vonkajšieho prostredia je aj stratégia štrukturálnej politiky Európskej únie a jej priemet do slovenských pomerov. Počas programovacieho obdobia EÚ 2000-2006 (čo pre Slovensko znamenalo roky 2004-2006) používala Európska únia stratégiu regionálnej politiky založenú na rovnomernom prístupe samospráv k štrukturálnym fondom (tzv. „pokropením regiónov investíciami“, kde každá samospráva mala rovnaký prístup k týmto fondom). Od programovacieho obdobia 2007 - 2013 sa však už stratégia regionálnej politiky EÚ zmenila, keďže táto sa už nezamerala na znižovanie regionálnych disparít formou podpory zaostalých regiónov, ale na základe skúseností z regionálneho rozvoja zo západoeurópskych krajín, rozhodla sa posilňovať predovšetkým vytýčené póly rastu, ktoré sú najviac konkurencieschopné a majú najväčší potenciál rozvoja (týmto opatrením sa taktiež sledovalo posilnenie vonkajšej konkurencieschopnosti EÚ ako celku voči ostatným aktérom vo svetovom hospodárstve). Jednotlivými krajinami vytýčené póly rastu mali byť nositeľmi rozvoja v jednotlivých regiónoch a postupom času by sa rozvoj z týchto pólov rastu mal šíriť do ich bezprostredného okolia (teda do zaostalejších oblastí v ich okolí). Na Slovensku tak boli od programovacieho obdobia 2007-2013 na základe Koncepcie územného rozvoja Slovenska stanovené inovačné a kohézne póly rastu (niektoré mestá a obce v ich bezprostrednom zázemí), pričom najväčšia časť podpory zo štrukturálnych fondov smeruje práve do nich.

Výrazným vonkajším rozvojovým impulzom by mohla byť zvýšená podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre tie priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k tomuto regiónu (keď už nie priamo v ňom). Skúsenosti však ukazujú, že od roku

2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií primárne do najrozvinutejších regiónov Slovenska (najmä do trojuholníka Bratislava – Trnava – Nitra, do Košíc a oblasti stredného Považia po Žilinu). Do oblasti podtatranského regiónu a do Kežmarku (okresu patriaceho z hľadiska výšky miery nezamestnanosti medzi najproblémovnejšie okresy Slovenska) smerovala len úplne minimálna časť investičnej pomoci vlády. Z prostredia investičnej pomoci teda len ťažko očakávať priaznivé rozvojové impulzy pre región v blízkej budúcnosti.

Spomínaná politika územnej podpory vo forme investičnej pomoci a množstvo ďalších faktorov (napr. faktor sídelnej hierarchie, faktor makropolitohovej atraktivity, faktor veľkej dopravnej infraštruktúry, faktor historickej marginality, faktor depresnosti priľahlých prihraničných regiónov a pod.; Korec 2005) prispeli (a naďalej prispievajú) k veľmi nerovnovážnemu regionálnemu vývoju v rámci Slovenska, keď sa medzi jednotlivými jeho regiónmi vytvorili pomerne výrazné regionálne disparity. Vytvorila sa tak významná priestorová polarizácia spoločnosti s existenciou centier na strane jednej a periférií (vnútorných aj prihraničných periférnych regiónov) na strane druhej.

Štrukturálne fondy v programovom období 2014-2020

Jednou z možných ciest získavania finančných prostriedkov na realizáciu investičných akcií (okrem ďalších možných zdrojov, uvedených v časti „Indikatívny finančný plán“) sú Európske štrukturálne a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto európske štrukturálne a investičné fondy sú z aspektu regionálneho rozvoja definované ako „doplňkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky a nastavenia financovania samospráv sú práve tieto prostriedky z EŠIF hlavným zdrojom financií, bez ktorého by len ťažko boli samosprávy schopné financovať svoje rozvojové investičné projekty. V programovom období EÚ 2014 – 2020 bude Slovensko čerpať európske štrukturálne a investičné fondy v rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti a v rámci Cieľa Európska územná spolupráca. V rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti sa budú čerpať financie prostredníctvom nasledujúcich operačných programov:

Prehľad Prioritných osí Operačného programu: **Výskum a inovácie**

Názov prioritnej osi	Fond	Riadiaci orgán
Prioritná os 1 – Podpora výskumu, vývoja a inovácií	EFRR	MŠVVŠ SR, MH SR
Prioritná os 2 - Podpora výskumu, vývoja a inovácií v Bratislavskom kraji	EFRR	MŠVVŠ SR, MH SR
Prioritná os 3 - Podpora konkurencieschopnosti a rastu MSP	EFRR	MŠVVŠ SR, MH SR
Prioritná os 4 - Podpora vytvárania rozširovania vyspelých kapacít pre vývoj produktov a služieb	EFRR	MŠVVŠ SR, MH SR
Prioritná os 5 - Technická pomoc	EFRR	MŠVVŠ SR, MH SR

Prehľad Prioritných osí Operačného programu: **Integrovaná infraštruktúra**

Názov prioritnej osi	Fond	Riadiaci orgán
Prioritná os 1 - Železničná infraštruktúra (TEN-T CORE) a obnova mobilných prostriedkov	KF	MDVRR SR
Prioritná os 2 - Cestná infraštruktúra (TEN-T CORE)	KF	MDVRR SR
Prioritná os 3 - Verejná osobná doprava	KF	MDVRR SR
Prioritná os 4 - Infraštruktúra vodnej dopravy (TEN-T CORE)	KF	MDVRR SR
Prioritná os 5 - Železničná infraštruktúra (mimo TEN-T CORE)	EFRR	MDVRR SR
Prioritná os 6 - Cestná infraštruktúra (mimo TEN-T CORE)	EFRR	MDVRR SR

Prioritná os 7 - Informačná spoločnosť	EFRR	MF SR
Prioritná os 8 - Technická pomoc	EFRR	MDVRR SR, MF SR

Prehľad Prioritných osí Operačného programu: **Integrovaný regionálny operačný program**

Názov prioritnej osi	Fond	Riadiaci orgán
Prioritná os 1 – Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch	EFRR	MPaRV SR
Prioritná os 2 – Ľahší prístup ku efektívnym a kvalitnejším verejným službám	EFRR	MPaRV SR
Prioritná os 3 – Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch	EFRR	MPaRV SR
Prioritná os 4 – Zvýšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie	EFRR	MPaRV SR
Prioritná os 5 – Miestny rozvoj vedený komunitou	EFRR	MPaRV SR
Prioritná os 6 – Technická pomoc	EFRR	MPaRV SR

Prehľad Prioritných osí Operačného programu: **Ľudské zdroje**

Názov prioritnej osi	Fond	Riadiaci orgán
Prioritná os 1 – Vzdelávanie	ESF	MŠVVaŠ SR
Prioritná os 2 - Zamestnanosť	ESF	MPSVaR SR
Prioritná os 3 - Sociálne začlenenie	ESF	MPSVaR SR
Prioritná os 4 - Integrácia marginalizovaných rómskych komunít	ESF	MV SR
Prioritná os 5 - Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít	ESF	MV SR

Prehľad Prioritných osí Operačného programu: **Kvalita životného prostredia**

Názov prioritnej osi	Fond	Riadiaci orgán
Prioritná os 1 – Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry	KF	MŽP SR
Prioritná os 2 - Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami	KF	MŽP SR
Prioritná os 3 - Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy	KF	MŽP SR
Prioritná os 4 - Energeticky efektívne nízko uhlíkové	EFRR	MŽP SR

hospodárstvo vo všetkých sektoroch		
Prioritná os 5 - Technická pomoc	EFRR	MŽP SR

Prehľad Prioritných osí Operačného programu: **Efektívna verejná správa**

Názov prioritnej osi	Fond	Riadiaci orgán
Prioritná os 1 – Posilňovanie inštitucionálnych kapacít a efektívnosti VS	ESF	MV SR
Prioritná os 2 - Technická pomoc	ESF	MV SR

Prehľad Prioritných osí Operačného programu: **Program rozvoja vidieka**

Názov prioritnej osi	Fond	Riadiaci orgán
Opatrenie 1 – Prenos znalostí a informačné aktivity	EFRR	MPaRV SR
Opatrenie 2 - Poradenské služby	EFRR	MPaRV SR
Opatrenie 4 - Investície do hmotného majetku	EFRR	MPaRV SR
Opatrenie 5 -.Obnova potenciálu poľnohospodárskej výroby zničeného prírodnými pohromami a katastrofickými udalosťami a zavedenie preventívnych opatrení	EFRR	MPaRV SR
Opatrenie 6 – Rozvoj poľnohospodárskej podnikov a podnikateľskej činnosti	EFRR	MPaRV SR
Opatrenie 7 – Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach	EFRR	MPaRV SR
Opatrenie 8 – Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenie životaschopnosti lesov	EFRR	MPaRV SR
Opatrenie 9 – Zakladanie skupín a organizácií výrobcov	EFRR	MPaRV SR
Opatrenie 10 – Agroenvironmentálne – klimatické opatrenie	EFRR	MPaRV SR
Opatrenie 11 – Ekologické poľnohospodárstvo	EFRR	MPaRV SR
Opatrenie 12 – Platby v rámci sústavy NATURA 2000	EFRR	MPaRV SR
Opatrenie 13 – Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami	EFRR	MPaRV SR
Opatrenie 14 – Dobré životné podmienky zvierat	EFRR	MPaRV SR
Opatrenie 15 – Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov	EFRR	MPaRV SR
Opatrenie 16 - Spolupráca	EFRR	MPaRV SR
Opatrenie 17 – Riadenie rizík	EFRR	MPaRV SR

Opatrenie 19- LEADER	EFRR	MPaRV SR
----------------------	------	----------

Prehľad Prioritných osí Operačného programu: **Technická pomoc**

Názov prioritnej osi	Fond	Riadiaci orgán
Prioritná os 1 – Riadenie kontrola a audit EŠIF	EFRR	ÚV SR
Prioritná os 2 - Systémová a technická podpora	EFRR	ÚV SR
Prioritná os 3 - Finančné nástroje	EFRR	ÚV SR

V rámci Cieľa Európska územná spolupráca bude Slovensko čerpať financie prostredníctvom nasledujúcich operačných programov:

Programy cezhraničnej spolupráce

SK - CZ 2014 - 2020

SK - AT 2014 - 2020

PL - SK 2014 – 2020

SK - HU 2014 - 2020

ENI HU – SK – RO – UA 2014 – 2020

Programy nadnárodnej spolupráce

Stredná Európa

ETC Dunaj

Programy medziregionálnej spolupráce

INTERREG, ESPON, INTERACT, URBACT

Pre obec Rakúsy sú najvýznamnejším a najpravdepodobnejším zdrojom financovania rozvojových projektov v rámci EŠIF prostriedky z Programu Integrovaný regionálny operačný program, Operačný program Kvalita životného prostredia a Operačný program Ľudské zdroje. Možným zdrojom financovania by mohli byť aj financie poskytované v rámci výziev vyhlasovaných prostredníctvom Miestnej akčnej skupiny Tatry – Pieniny LAG (ktorej je obec členom) v rámci stratégie CLLD.

Zhodnotenie súčasného stavu územia

Nasledujúce SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza príležitostí a rizík analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude obec riešiť v rámci Integrovannej stratégie. Znamená to teda, že obec musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť). Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že obec dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia. V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu.

Analýza silných a slabých stránok

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily obce sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok voľných finančných zdrojov na rozvoj, stúpajúca demografická krivka zastúpením obyvateľov MRK, vysoká nezamestnanosť a i.

Miestny a regionálny rozvoj	
<i>SILNÉ STRÁNKY</i>	<i>SLABÉ STRÁNKY</i>
<ul style="list-style-type: none"> • obcou prechádzajúca cesta III triedy, ktorá zabezpečuje pomerne rýchlu dostupnosť okresného mesta Kežmarok • v prevádzke je letisko v Poprade, ktoré je od obce vzdialené 21 km • dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území obce • vysporiadané pozemky v prospech obce pre ďalšie IBV a infraštruktúru • rekonštrukcia verejného osvetlenia, zníženie energetickej náročnosti a jeho rozšírenie na neosvetlené časti obce • možnosť napojenia na atraktívne cyklotrasy v okolí 	<ul style="list-style-type: none"> • nerozvinutý pracovný trh v obci a v celom okrese • hospodárska základňa obce je pomerne málo rozvinutá • nedostatok výrobných zariadení v obci má vplyv na ponuku pracovných príležitostí • nízke možnosti zamestnania v obci • nízke priemerné mzdy v regióne • nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce • nepriame napojenie obce na železničnú dopravu dochádzkou z okresného mesta • neúplné pokrytie chodníkmi pre peších • absencia spevnených komunikácií v extraviláne plánovaných po pozemkových úpravách • nedokončená sieť miestnych komunikácií • potreba dobudovania trafostanice a NN rozvodov k IBV Juh a k agropriemyselnému areálu • chýbajúca plynofikácia v osade • nedoriešený projekt kanalizácie v osade
<i>PRÍLEŽITOSTI</i>	<i>OHROZENIA</i>
<ul style="list-style-type: none"> • využitie polohového potenciálu obce s výhodnou polohou vo vzťahu ku významným centram cestovného ruchu, možnosť rozvoja agroturistiky s využitím objektov bývalého PD • orientovanie sa na služby bez negatívnych účinkov na životné prostredie • preferovanie a profilovanie hospodárskej 	<ul style="list-style-type: none"> • zvýšená regionálna a celosvetová konkurencia, recesia v oblasti profilových odvetví vhodných pre obec (poľnohospodárstvo, lesníctvo, výroba) • tlak na intenzívny hospodársky rozvoj a zhodnocovanie investičného potenciálu (nezastavané lokality, prírodné prostredie) • pomalá a nákladná výstavba,

<p>základne pre rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytváranie podmienok pre šport, turistiku a oddych, rozvoj infraštruktúry a podmienok pre ďalšie bývanie • možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU • vybudovanie peších a cyklistických prepojení za účelom efektívneho prepojenia s ostatnými časťami obce • 2 funkčné cintoríny • možnosti rozvoja bytovej výstavby • existencia hasičskej zbrojnice • vybudovaný verejný vodovod pitnej vody • obec, vrátane rómskej osady, je plne elektrifikovaná • obec je plne plynofikovaná 	<p>modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry</p> <ul style="list-style-type: none"> • administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu • veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU • nízky investorský záujem • zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry • trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu z dôvodu nízkej frekvencie spojov a vysokému počtu cestujúcich MRK • nedostatok voľných finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry
--	--

Rozvoj ľudských zdrojov	
<i>SILNÉ STRÁNKY</i>	<i>SLABÉ STRÁNKY</i>
<ul style="list-style-type: none"> • niekoľkoročné skúsenosti s realizáciou Národného projektu Terénna sociálna práca • vybudované Komunitné centrum • zaradenie obce do registra poskytovateľov sociálnych služieb • Skúsenosti s realizáciou Národného projektu Komunitné centrá • vlastná kuchyňa s jedálňou • dostatok plôch pre pohybové aktivity detí a disponibilná plocha pre prípadné rozšírenie zariadenia dostavbou nového pavilónu • dobre organizovaná športová činnosť 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatok voľných finančných zdrojov na riešenie sociálneho zázemia • nevyhovujúce priestorové kapacity ZŠ s MŠ – nutná výstavba jedného veľkého zariadenia v osade • potrebná revitalizácia športového areálu • absencia telocvične pre ZŠ, ktorá je dlhodobo plánovaná • nedostatočná modernizácia služieb obecnej knižnice s absenciou verejného internetu (knižnica napriek tomu ponúka postačujúce služby vzhľadom k počtu pravidelných čitateľov)

<ul style="list-style-type: none"> • existencia kultúrneho domu v obci, s viacúčelovou kultúrnou sálou • dostupná knižnica • obsažná webová stránka obce • kultúrny mesačník Spektrum 2003 • kniha o obci • Rímsko-katolícky kostol a farský úrad, • v obci pôsobia viaceré záujmové organizácie a občianske združenia 	
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • zapojenie do realizácie Národných projektov • organizovanie a podpora aktivít, zameraných na zdravé materstvo a zodpovedné rodičovstvo • zlepšujúca sa infraštruktúra • inštitucionálna podpora rozvoja sociálnych služieb • rozšírenie a dobudovanie školskej infraštruktúry • dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci • skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov obce, najmä so zameraním na deti a mládež • lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce • obnova zanikajúcich tradícií – ochotnícke divadlo • vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícii • zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni 	<ul style="list-style-type: none"> • rast počtu členov marginalizovanej rómskej komunity • vplyv nežiaducich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...) • nárast sociálnej ohrozenosti mládeže • nedostatok voľných finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov • rastúci počet marginalizovanej rómskej komunity s potrebami individuálneho prístupu • rastúci počet marginalizovanej rómskej komunity dochádzajúcej do obce – základná škola a mimoškolská výchova • zhoršovanie starostlivosti o deti v sociálne zaostalých rodinách • zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) • posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre • nedostatok voľných finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce

--	--

Kvalita životného prostredia	
<i>SILNÉ STRÁNKY</i>	<i>SLABÉ STRÁNKY</i>
<ul style="list-style-type: none"> • kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO • zabezpečený pravidelný odvoz TKO • relatívne stabilný objem produkovaného odpadu • ochranné pásmo II. stupňa zasahuje do katastrálneho územia obce • genofondová lokalita je zaradená medzi lokálne významné oblasti Slovenska • ochranné lesy • spracovaný POH obce • vybudovaná verejná splašková kanalizácia • kanalizácia pripojená na ČOV • dažďová kanalizácia vybudovaná v celom priestore obce, • v obci je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov • vybudované zberné miesto 	<ul style="list-style-type: none"> • potreba čistenia korýt miestnych tokov • malé zdroje znečistenia ovzdušia - bodové zdroje z lokálnych kúrenísk • zanesená dažďová kanalizácia a vpúšte, nedokončená výmena rigolov • prudké klimatické zmeny • rezervy v likvidácii a využití rastlinného odpadu • v obci sa nenachádza kompostáreň biologicky rozložiteľných odpadov • nedokončené rozšírenie verejného vodovodu v obci • chýbajúci záložný vodojem • potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácnosti vzhľadom k požiadavkám novej platnej legislatívy – Nový zákon o odpadoch • chýbajúci suchý polder na ochranu obyvateľstva pred povodňami • nízke environmentálne povedomie obyvateľstva MRK – tvorba nelegálnych skládok
<i>PRÍLEŽITOSTI</i>	<i>OHROZENIA</i>
<ul style="list-style-type: none"> • regulácia koryta miestneho potoka a revitalizácia jeho okolia • odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd 	<ul style="list-style-type: none"> • radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny)

<p>ohrozujúcich zdroje vody</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia • rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby • výstavba obecného kompostoviska • zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej obci • možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov 	<ul style="list-style-type: none"> • ohrozená kvalita povrchových vôd potoka s prítokmi • zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva • dopady na zdravotný stav obyvateľov • nárast množstva vyvázaných odpadov pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami • nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi – obyvatelia MRK • chýbajúce účinné opatrenia na podporu disciplíny v oblasti s nakladaním s odpadmi – obyvatelia MRK
---	---

Efektívna verejná správa	
<i>SILNÉ STRÁNKY</i>	<i>SLABÉ STRÁNKY</i>
<ul style="list-style-type: none"> • existencia verejného rozhlasu • dostatok priestorov pre administratívu • kamerový systém - snaha o rozširovanie • blízkosť pracoviska štátnej polície v Kežmarku • budova obecného úradu dostupného v centre obce • informovanosť obce prostredníctvom webovej stránky a mesačníka Spektrum 	<ul style="list-style-type: none"> • vysoké finančné nároky na udržiavanie a rekonštrukciu nehnuteľného majetku obce • nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu • chýbajúca agenda matričného úradu • v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou • nedostatok voľných finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry • nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe • absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory

	aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy
<i>PRÍLEŽITOSTI</i>	<i>OHROZENIA</i>
<ul style="list-style-type: none"> možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných 	<ul style="list-style-type: none"> nízka miera podpory miest a obcí zo strany štátu nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu

Ochrana kultúrneho dedičstva	
<i>SILNÉ STRÁNKY</i>	<i>SLABÉ STRÁNKY</i>
<ul style="list-style-type: none"> Rímskokatolícky kostol sv. Martina s oltárom panny Márie zo 16. storočia, evanjelický kostol historická budova bývalej evanjelickej fary 	<ul style="list-style-type: none"> slabý záujem obyvateľstva o kultúrne dedičstvo obce nedostatočné rozvíjanie kontaktov s potomkami pôvodných obyvateľov obce
<i>PRÍLEŽITOSTI</i>	<i>OHROZENIA</i>
<ul style="list-style-type: none"> dobrá poloha obce vo väzbe na prírodné turistické, rekreačné lokality – Vysoké Tatry, Kežmarok cezhraničná spolupráca spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu spolupráca s bývalými obyvateľmi, žijúcimi v zahraničí 	<ul style="list-style-type: none"> zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) negatívne dopady na životné prostredie v prípade zásadného zvýšenia cestovného ruchu

Cezhraničná spolupráca	
<i>SILNÉ STRÁNKY</i>	<i>SLABÉ STRÁNKY</i>

<ul style="list-style-type: none"> • súkromné ubytovanie • zastúpené pohostinské služby • prostredie blízko atraktívnej turistickej oblasti • oblasť ponúka široké možnosti turistického využitia • možnosti využitia ponuky pre cykloturistiku • možnosť využitia pre bežky • poloha v blízkosti významného kultúrneho okresného mesta Kežmarok, Levoča 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce • nedostatočné využitie tradície • nedostatočne využité prírodných hodnôt pre potreby cestovného ruchu • nedostatočná propagácia obce z hľadiska cestovného ruchu • nevyužitý potenciál poľnohospodárskej krajiny vo vzťahu ku cestovnému ruchu, turizmu • nedostatočne využitý potenciál pre rozvoj kultúrno-poznávacieho cestovného ruchu • absencia ubytovacieho zaradenia, stravovacích služieb
<i>PRÍLEŽITOSTI</i>	<i>OHROZENIA</i>
<ul style="list-style-type: none"> • dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás • dobrá poloha obce vo väzbe na prírodné turistické, rekreačné lokality – Tatry, Kežmarok • zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou • cezhraničná spolupráca, • iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových, organizácií • spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu • rozvoj agroturistických aktivít so zameraním na vzdelávacie a zážitkové pobyty 	<ul style="list-style-type: none"> • zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) • negatívne dopady na životné prostredie v prípade zásadného zvýšenia cestovného ruchu • zvýšené náklady na likvidáciu odpadu • tlak na parkovacie plochy • negatívne dôsledky v oblasti verejného poriadku

Kľúčové faktory a disparity územia

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja:

- využitie výhodnej geografickej polohy obce z hľadiska potenciálu pre rozvoj CR na báze atraktívneho prírodného prostredia a množstva kultúrno-historických pamiatok,
- participácia obce na marketingových aktivitách aktérov CR, podpora spolupráce s okolitými obcami,
- podpora rozvoja agroturistiky,
- zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva, ochrana pred povodňami,
- využitie zdrojov z EŠIF na realizáciu investičných a neinvestičných projektov (dobudovanie kanalizácie, vodojemu, výstavba novej školy, telocvične, investovanie do infraštruktúry, tvorba cyklotrasy a iné).

Hlavné disparity rozvoja:

- emigrácia obyvateľstva – z obce emigruje predovšetkým mladé obyvateľstvo, a to z dôvodu absencie ponuky pracovných miest, slabej ponuky služieb a možností sebarealizácie, z dôvodu vysokého % obyvateľstva MRK
- nízky potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby – z dôvodu nevýhodnej periférnej polohy vo vzťahu k ekonomickým centráram a nadradenej dopravnej infraštruktúry má obec veľmi nízky lokalizačný potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby
- slabá ponuka pracovných príležitostí obec nedokáže vygenerovať dostatočný počet pracovných príležitostí pre svoje obyvateľstvo vzhľadom k faktu, že je súčasťou okresu s druhou najväčšou nezamestnanosťou na Slovensku
- nezamestnanosť obyvateľstva – obyvateľstvo, ktoré si nevie nájsť prácu a neemigruje, upadá kvôli absencii dostatočného príjmu na živobytie do sociálnych problémov
- nízka úroveň miezd – úroveň miezd v regióne spolu s časovou a finančnou náročnosťou dochádzky do zamestnania pôsobí ako demotivačný faktor a generuje podmienky pre emigráciu obyvateľstva
- slabo využívaný potenciál cestovného ruchu – veľké rezervy existujú vo využívaní možného letného aj zimného cestovného ruchu, chýba ubytovacia kapacita, propagácia, rozvoj CR

- veľká rozdrobenosť pozemkov – limitujúci faktor rozvojových aktivít z dôvodu veľkej náročnosti z hľadiska vysporiadania vlastníckych vzťahov (napr. pre IBV, budovanie chodníkov, cyklotrás a pod.)
- stav miestnych komunikácií – komunikácie sú nové, vo výbornom stave, chýbajú len vybudované chodníky (tie sa nachádzajú len v centrálnej časti obce). Na druhej strane – nie je technicky možné vybudovať chodníky v rôznych častiach obce.

Strategická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Rozvoj rôznych regiónov, od lokálnej po makroregionálnu úroveň, je nutné chápať, realizovať, uvažovať a posudzovať v čo možno najširších súvislostiach a väzbách, nie izolovane. Z tohto dôvodu je preto pre stanovenie rozvojovej stratégie obce nevyhnutné rešpektovať aj prognostické varianty rozvoja územných celkov vyššej úrovne, či už z hľadiska strednodobého alebo dlhodobého horizontu. Východiská pre prognózy budúceho vývoja sú prezentované v rôznych strategických dokumentoch národnej úrovne. Stratégia Európa 2020 predstavuje víziu európskeho sociálneho trhového hospodárstva v 21. storočí, definuje ciele, ktoré sa majú do roku 2020 naplniť a pre tieto ciele stanovuje aj ukazovatele na ich hodnotenie. Základom tejto stratégie sú tri vzájomne sa dopĺňajúce priority:

1. **Inteligentný rast** – vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii,
2. **Udržateľný rast** – podpora ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívne využíva zdroje,
3. **Inkluzívny rast** – podpora hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť.

Stratégiu Európa 2020 aplikujú všetky členské štáty Európskej únie, teda aj Slovensko. Navyše, na podporu jej aplikácie a v záujme zlepšenia hospodárskej výkonnosti jednotlivých členských štátov vydáva Európska komisia pre tieto štáty rôzne odporúčania. Slovensko dostalo odporúčania na zlepšenie stavu v oblasti verejných financií, daní, trhu práce, vzdelávania a odbornej prípravy, sieťových odvetví, podnikateľského prostredia a efektívnosti verejnej správy. Stratégia Európa 2020 sa premieta aj do opatrení regionálnej politiky, podporujúcich rozvoj jednotlivých regiónov Slovenska.

Strategická časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakúsy na roky 2014 – 2021 nadväzuje na analytickú časť, ktorá predstavuje komplexnú analýzu územia. Táto časť PHSR obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká a danosti. Jej súčasťou je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

Strategická vízia a strategický cieľ obce

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzerat'. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont. Na dosiahnutie uvedenej strategickej vízie bude potrebné naplniť strategický cieľ rozvoja obce Rakúsy na roky 2014 – 2021. **Strategickým cieľom** rozvoja obce je

„vytvoriť podmienky na zvyšovanie kvality života jej obyvateľov aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľadovaní životného prostredia obce“.

Stratégia rozvoja

Cieľom strategickej časti programu je navrhnuť priority a opatrenia, ktoré budú viesť k naplneniu stanovenej vízie. Ide o návrh takých priorít a opatrení, ktorých riešenie je buď priamo v kompetencii obce alebo tiež takých, ktoré síce nie sú priamo v jej kompetencii, avšak obec ich dokáže svojou činnosťou a svojimi schopnosťami ovplyvniť žiaducim smerom.

Definovanie stratégie rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz. Stratégia vychádza zo základného predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy od národnej po regionálnu úroveň budú zabezpečovať koordinovaný prístup v záujme dosiahnutia realizácie plánovaných zmien a že bude existovať dobrá informovanosť kľúčových aktérov regionálneho rozvoja.

Stratégia rozvoja obce je spracovaná v súlade s aktualizovanou Národnou stratégiou regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ktorá definuje hlavné faktory rozvoja slovenských regiónov, analyzuje regionálne disparity a prognózuje hospodársky vývoj v týchto regiónoch. Táto stratégia, spracovaná v súlade so stratégiou Európa 2020, definuje 5 prioritných oblastí na dosiahnutie cieľa – vytvoriť konkurencieschopnú, pracovné miesta vytvárajúcu a na poznatkoch založenú ekonomiku:

PO1–Ľudské zdroje – zvýšenie kvality ľudského kapitálu,

PO2–Ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť hospodárstva,

PO3–Štrukturálne zmeny,

PO4–Poznatkovo orientovaná ekonomika,
PO5–Ochrana a tvorba životného prostredia.

Týchto 5 prioritných oblastí Národnej stratégie regionálneho rozvoja je premietnutých do navrhovaných priorít v stratégii rozvoja obce, pričom sú prispôsobené podmienkam obecnej samosprávy tak, že PO 2 až PO 4 z Národnej stratégie RR sú v PHSR zjednotené do Prioritnej oblasti Hospodárska politika, PO 1 predstavuje v PHSR Prioritnú oblasť Sociálna politika a PO 5 predstavuje oblasť Environmentálna politika.

Pre naplnenie definovanej vízie si teda obec Rakúsy stanovila tri hlavné rozvojové oblasti a v rámci nich nasledovné opatrenia:

1. **Hospodárska oblasť:** podpora podnikania a zamestnanosti, rozvoj cestovného ruchu, optimalizácia skvalitnenia miestnej dopravnej infraštruktúry, modernizácia a dobudovanie ďalšej technickej infraštruktúry obce.
2. **Sociálna oblasť:** podpora dobudovania chýbajúcich zariadení pred primárneho vzdelávania, skvalitnenie vzdelávania na základných školách, podpora vzdelávania, zvyšovania dostupnosti rozvoja sociálnych služieb odkázaným osobám úrovni, podpora aktivizácie občanov v oblasti zvyšovania kvality života, obnovy pracovných návykov, rozvoja kultúrneho bohatstva, sociálnej inklúzie, zlepšenie existujúcich pracovných podmienok a podpora tvorby nových pracovných miest pre budovanie inkluzívneho trhu práce, podpora strategického plánovania rozvoja a sektorovej spolupráce, ochrana a podpora šírenia kultúrneho dedičstva, podpora zabezpečovania bezpečnosti obyvateľov a bývania, podpora športu.
3. **Environmentálna oblasť:** riadenie rizík spôsobených zmenou klímy a revitalizácia urbanizovaných oblastí s pozitívnym dopadom na kvalitu ŽP a zdravie obyvateľov, skvalitnenie a dobudovanie siete zásobovania pitnou vodou a odvodu odpadovej vody, separovanie, zhodnocovanie odpadu, likvidácia čiernych skládok.

Prostredníctvom týchto troch prioritných oblastí a definovaných priorít, ktoré sú v programovej časti dokumentu rozpracované do jednotlivých opatrení, projektov a aktivít, bude obec naplňať definovanú strategickú víziu rozvoja. Splnením jednotlivých cieľov a stanovených opatrení bude zabezpečovať zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov.

Programová časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projekty na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti na úroveň opatrení a aktivít. Táto časť obsahuje:

- oblasti so strategickými a špecifickými cieľmi vychádzajúcimi s Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR,
- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Opatrenia, projekty a aktivity podľa prioritných oblastí

Konkrétne projekty a aktivity, ktoré samospráva plánuje v strednodobom horizonte realizovať, sú uvedené v nasledujúcom formulári. Konkrétne činnosti, ktoré samospráva plánuje realizovať formou projektového zámeru, sú v tomto aj v ďalších formulároch uvedené ako „**Projekt**“. Činnosti, ktoré sa neplánujú realizovať formou projektového zámeru, sú uvedené ako „**Aktivita**“. K strategickým cieľom sú klasifikované špecifické ciele na ktoré sa viažu opatrenia.

I. Oblasť Hospodárska

Strategický cieľ: Zvýšenie inovačného potenciálu a ekonomickej efektívnosti podnikania

Špecifický cieľ:

- 1. Podpora podnikania a inovácií
- 2. Dobudovanie bezpečnej a kvalitnej technickej infraštruktúry

Tabuľka 32: Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblasti

Prioritná oblasť 1 - Hospodárska	
Špecifický cieľ 1. Podpora podnikania a inovácií	
Opatrenie	Projekt, Aktivita
1.1 Podpora podnikania a zamestnanosti	Projekt: 1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci Aktivita: - príprava pozemkov, budov, priestorových a technických podmienok pre vznik nových služieb a rozvoj podnikateľských aktivít
1.2 Rozvoj cestovného ruchu	Projekt: 1.2.1 Výstavba vyhliadkovej veže Aktivita: - podpora cestového ruchu v obci Projekt: 1.2.2 Inštalácia dopravno-informačných a propagačných pútačov Aktivita: - výstavba informačných, smerových, náučných a propagačných tabúl a značenia Projekt: 1.2.3 Rekonštrukcia priestorov obecnej budovy pre účely ubytovania Aktivita: - rekonštrukcia stavebnej časti - materiálno-technické vybavenie miestností na účely ubytovania
Špecifický cieľ 2. Dobudovanie bezpečnej a kvalitnej technickej infraštruktúry	

2.1 Optimalizácia a skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry	<p>Projekt: 2.1.1 Budovanie miestnych komunikácií Aktivity: - budovanie miestnych komunikácií - budovanie chodníkov v obci</p> <p>Projekt: 2.1.2 Výstavba cyklotrasy I Aktivity: - výstavba cyklochodníka vedúceho od časti Ihrisko – Šatne TJ smerom do obce Mlynčeky - tvorba odpočívadla, vybudovanie označenia</p> <p>Projekt: 2.1.3 Výstavba cyklotrasy II Aktivity: - výstavba cyklochodníka vedúceho od centrálnej časti obce cez Šarpanec za účelom napojenia sa na existujúci chodník mesta Spišská Belá -tvorba odpočívadiel, vybudovanie označenia</p> <p>Projekt: 2.1.4 Výstavba križovatky – pri mostíku Krivodol Aktivity: -príprava križovatky potrebnej pre rozšírenie a dostavbu miestnej komunikácie</p> <p>Projekt: 2.1.5 Budovanie parkovacích miest Aktivity: -vybudovanie nových parkovacích miest v obci</p>
2.2 Modernizácia a dobudovanie ďalšej technickej infraštruktúry obce	<p>Projekt: 2.2.1 Dokončenie rozvodnej siete elektrickej energie Aktivity: - výstavba trafostanice a NN rozvodu</p>

II. Oblasť Sociálna

Strategický cieľ: Skvalitnenie životných podmienok obyvateľov obce a rozvoj inkluzívnej občianskej spoločnosti

Špecifický cieľ:

- 1. Modernizácia vzdelávania s dôrazom na kvalitu života
- 2. Budovanie a rozvoj centier služieb pre inkluzívnu občiansku spoločnosť
- 3. Udržiateľný rozvoj územia s dôrazom na podporu kultúrneho potenciálu

Prioritná oblasť 2 - Sociálna	
Špecifický cieľ 1. Modernizácia vzdelávania s dôrazom na kvalitu života	
Opatrenie	Projekt, Aktivita
1.1 Podpora dobudovania chýbajúcich zariadení pred primárneho vzdelávania	Projekt: 1.1.1 Výstavba materskej školy v časti Osada Aktivita: - výstavba novej budovy MŠ pre zabezpečenie predškolskej výchovy v ranom detstve, úprava exteriéru - zriadenie interiéru
1.2 Skvalitnenie vzdelávania na základných školách	Projekt: 1.2.1 Výstavba novej ZŠ v časti Osada Aktivita: - výstavba novej budovy, úprava exteriéru - zriadenie interiéru Projekt: 1.2.2 Výstavba telocvične v obci Aktivita: - výstavba novej budovy, úprava exteriéru - zriadenie interiéru Projekt: 1.2.3 Posilnenie vzdelávania v rómskej komunite Aktivita: - uplatňovanie platných nástrojov samosprávy pre zvýšenie povedomia obyvateľov MRK v oblasti vzdelávania ako nástroja uplatnenia sa na trhu práce

1.3 Podpora vzdelávania	<p>Aktivita: 1.3.1 Vzdelávanie zamestnancov obce</p> <ul style="list-style-type: none"> - absolvovanie odborných školení, - celoživotné vzdelávanie s dôrazom na ohrozené skupiny, - ďalšie vzdelávanie pre potreby trhu práce
<p>Špecifický cieľ 2. Budovanie a rozvoj centier služieb pre inkluzívnu občiansku spoločnosť</p>	
2.1 Zvyšovanie dostupnosti rozvoja sociálnych služieb odkázaným osobám	<p>Projekt: 2.1.1 Zriadenie zariadenia pre seniorov</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytvorenie zariadenia pre seniorov za účelom ich socializácie organizovania kultúrno-spoločenských podujatí, priestor pre realizáciu voľno časových aktivít
2.2 Podpora aktivizácie občanov v oblasti zvyšovania kvality života, obnovy pracovných návykov, rozvoja kultúrneho bohatstva, sociálnej inklúzie	<p>Projekt: 2.2.1 Podpora individuálnej bytovej výstavby</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - príprava inžinierskych sietí k pozemkom pre podporu výstavby
2.3 Zlepšenie existujúcich pracovných podmienok a podpora tvorby nových pracovných miest pre budovanie inkluzívneho trhu práce	<p>Projekt: 2.3.1 Participácia na národných projektoch v sociálnej oblasti s prínosom pre komunitu pre zabezpečenie integrácie, sociálnej inklúzie a bezpečnosti</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spracovanie žiadostí, implementácia projektov – TSP, TP, KC, občianske hliadky, vysporiadania pozemkov a iné prínosné pre celú komunitu
<p>Špecifický cieľ 3. Udržateľný rozvoj územia s dôrazom na podporu kultúrneho potenciálu</p>	
3.1 Podpora	<p>Projekt: 1.2.4 Rozvoj partnerskej spolupráce</p>

strategického plánovania rozvoja a sektorovej spolupráce	<p><i>Aktivita:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj spolupráce s partnerskými obcami/mestami - participácia na projektoch cezhraničnej spolupráce
3.2 Ochrana a podpora šírenia kultúrneho dedičstva	<p>Projekt: 3.2.1 Výstavba amfiteátra pre kultúrne a spoločenské podujatia</p> <p><i>Aktivita:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba amfiteátra - osadenie lavičiek <p>Projekt: 3.2.2 Tvorba náučnej cesty</p> <p><i>Aktivita:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - tvorba náučnej cesty vedúcej z centrálnej časti obce do časti lesík - vybudovanie výchovného odpočívacieho bodu na mieste súčasného posedu <p>Aktivita: Organizácia stálych kultúrnych podujatí za účelom udržiavania tradícií</p> <ul style="list-style-type: none"> - kultúrne vystúpenia domáceho ochotníckeho súboru, podujatia pri príležitosti osláv významných dní, podpora Ružencového bratstva, podpora Erka
3.3 Podpora zabezpečovania bezpečnosti obyvateľov a bývania	<p>Projekt: 3.3.1 Rozšírenie kamerového systému obce</p> <p><i>Aktivita:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - inštalácia monitorovacích kamier pre zabezpečenie bezpečnosti a poriadku v obci
3.4 Podpora športu	<p>Projekt: 3.4.1 Vybudovanie športového areálu – objekt Šatne TJ</p> <p><i>Aktivita:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - úprava nespevneného futbalového ihriska - vybudovanie univerzálnej tribúny pre rôzne športové príležitosti - príprava pódia na rôzne podujatia - rozšírenie možnosti využitia protipožiarnej nádrže - rekonštrukcia multifunkčného ihriska <p>Aktivita: Organizácia stálych športových podujatí na miestnej,</p>

	regionálnej a vyššej úrovni -hasičská súťaž, stolnotenisová liga, športové podujatia pri rôznych príležitostiach
--	---

III. Oblasť Environmentálna

Strategický cieľ: Ochrana životného prostredia a zdravia človeka a efektívnejšie využívanie prírodných zdrojov pre zabezpečenie udržateľného rozvoja územia

Špecifický cieľ:

- 1. Starostlivosť o životné prostredie a znižovanie záťaží

Prioritná oblasť 3 - Environmentálna	
Špecifický cieľ: Starostlivosť o životné prostredie a znižovanie záťaží	
Opatrenie	Projekt, Aktivita
1.1 Riadenie rizík spôsobených zmenou klímy a revitalizácia urbanizovaných oblastí s pozitívnym dopadom na kvalitu ŽP a zdravie obyvateľov	<p>Projekt: 1.1.1 Zateplenie obecnej budovy Šatne TJ</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia strešnej krytiny, výmena okien a dverí - zateplenie obvodového plášťa, zateplenie strechy, zateplenie podlahy v spoloč. miestnosti, vytvorenie zádveria s rampou pre bezbariérový vstup <p>Projekt: 1.1.2 Zateplenie budovy Centra voľného času</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zateplenie obvodových stien a inštalácia okapového chodníka pre zníženie energetickej náročnosti verejných budov <p>Projekt: 1.1.3 Revitalizácia verejných priestranstiev výsadbou</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - úprava verejných priestranstiev, výsadba zelene
1.2 Skvalitnenie a dobudovanie siete zásobovania pitnou	<p>Projekt: 1.2.1 Protipovodňové opatrenia – výstavba protipovodňovej nádrže, úprava brehov potokov</p> <p>Aktivita:</p>

<p>vodou a odvodu odpadovej vody</p>	<ul style="list-style-type: none"> - úprava a regulácia brehov miestnych potokov - výstavba protipovodňovej nádrže nad potokom Krivodol <p>Projekt: 1.2.2 Odkanalizovanie časti Osada v dĺžke cca 300 m</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba splaškovej a dažďovej kanalizácie - vybudovanie kanalizačných prípojk <p>Projekt: 1.2.3 Rozšírenie verejného vodovodu k IBV Juh</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozšírenie vodovodného potrubia o cca 800 m <p>Projekt: 1.2.4 Doplnenie a obnova rigolov</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obnova starých rigolov v chýbajúcich častiach obce (úseky novej miestnej komunikácie, úsek od A. Vdovjaka po zástavku SAD, úsek od Gallikovcov k SAD) - udržiavanie rigolov – čistenie, správa <p>Projekt: 1.2.5 Vybudovanie záložného vodojemu</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> -vybudovanie ďalšiemu vodojemu – záložného na odchyt zrážok <p>Projekt: 1.2.6 Rozšírenie kapacity prečerpávacej stanice</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> -zvýšenie retenčnej kapacity existujúcej prečerpávacej stanice
<p>1.3 Separovanie, zhodnocovanie odpadov, likvidácia čiernych skládok</p>	<p>Projekt: 1.3.1 Výstavba kompostoviska na biologický odpad</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie obecného kompostoviska <p>Projekt: 1.3.2 Likvidácia čiernych skládok v katastri obce</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakúpenie a inštalovanie fotopascí - monitorovanie a likvidácia čiernych skládok odpadu - výchovno-vzdelávacia činnosť pre obyvateľov MRK za účelom

	zvýšenia environm. povedomia
--	------------------------------

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

Realizačná časť - súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PHSR. Ukazovatele výsledkov a dopadov pre PHSR obce sú spracované v nasledujúcom formulári. Rozdelené sú do troch kategórií:

- ukazovatele výstupu – práce, tovary a služby, financované počas realizácie aktivít projektu,
- ukazovatele výsledku – okamžitý efekt realizácie aktivít projektu, príp. služby poskytnuté cieľovej skupine,
- ukazovatele dopadu – dlhodobý efekt vplyvu na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu.

Východiskové hodnoty dopadových ukazovateľov v rámci hodnotenia dopadov pre PHSR obce boli stanovené ako nulové v roku 2015, cieľové hodnoty boli stanovené súhrne pre roky 2016 až 2020, pričom bližšia špecifikácia časového plnenia je uvedená v súhrnom prehľade projektových zámerov. Výsledná cieľová hodnota je stanovená pre rok 2021.

Tabuľka 33: Zoznam ukazovateľov cieľov/prioritných oblastí PHSR

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Zdroj	Jednotka	Východisková hodnota rok 2015	Cieľová hodnota 2016	Cieľová hodnota 2017	Cieľová hodnota 2018	Cieľová hodnota 2019	Cieľová hodnota 2020	Výsledná cieľová hodnota 2021
Hospodárska oblasť										
<i>Opatrenie 1.1 Podpora podnikania a zamestnanosti</i>										
Dopad	Podpora podnikateľa	OcÚ	Počet	0	0	0	1	1	1	3
Dopad	Priestorové kapacity pre výkon podnikateľskej činnosti	OcÚ	Počet	0	0	0	0	0	1	1
<i>Opatrenie 1.2 Rozvoj cestovného ruchu</i>										

Dopad	Výstavba vyhlídkovej veže	OcÚ	Počet	0	0	0	0	0	1	1
Výstup	Osadenie informačných a smerových tabúl	OcÚ	Počet	0	0	0	5	5	0	10
Dopad	Vybudovaná ubytovacia kapacita	OcÚ	Počet miest	0	0	0	0	20	0	20
Opatrenie 2.1 Optimalizácia a skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry										
Výsledok	Budovanie miestnych komunikácií vrátane chodníkov	OcÚ	Meter	0	0	100	300	200	200	800
Dopad	Vybudovanie cyklotrasy I – smer Mlynčeky	OcÚ	Meter	0	0	1200	0	0	0	1200
Dopad	Vybudovanie cyklotrasy II – smer Šarpanec	OcÚ	Meter	0	0	0	0	0	3000	3000
Výsledok	Výstavba križovatky pre rozšírenie MK	OcÚ	Počet	0	0	1	0	0	0	1
Výsledok	Tvorba nových parkovacích miest	OcÚ	Počet	0	0	0	10	5	5	20
Opatrenie 2.2 Modernizácia a dobudovanie ďalšej technickej infraštruktúry obce										
Výsledok	Dokončenie NN siete – trafostanica	OcÚ	Počet	0	0	0	0	1	0	1
Sociálna oblasť										
Opatrenie 1.1 Podpora dobudovania chýbajúcich zariadení pred primárneho vzdelávania										
Výsledok	Počet novovybudovaných predškolských zariadení	OcÚ	Počet	0	0	0	1	0	0	1
Opatrenie 1.2 Skvalitnenie vzdelávania na základných školách										
Výsledok	Počet novovybudovaných školských zariadení	OcÚ	Počet	0	0	1	0	0	0	1
Výsledok	Výstavba telocvične	OcÚ	Počet	0	0	0	1	0	0	1
Dopad	Posilnenie vzdelávania v rómskej komunite	OcÚ	Počet MRK	0	10	20	20	50	50	150
Opatrenie 1.3 Podpora vzdelávania										

Výstup	Odborné školenie, vzdelávanie	OcÚ	Osobohodiny	0	30	30	30	40	50	180
<i>Opatrenie 2.1 Zvyšovanie dostupnosti rozvoja sociálnych služieb odkázaným osobám</i>										
Dopad	Zriadenia zariadenia pre seniorov	OcÚ	Počet	0	0	0	0	0	1	1
<i>Opatrenie 2.2 Podpora aktivizácie občanov v oblasti zvyšovania kvality života, obnovy pracovných návykov, rozvoja kultúrneho bohatstva, sociálnej inklúzie</i>										
Dopad	Podpora individuálnej bytovej výstavby	OcÚ	Ha	0	0	0,5	0,5	0	0,5	1,5
<i>Opatrenie 2.3 Zlepšenie existujúcich pracovných podmienok a podpora tvorby nových pracovných miest pre budovanie inkluzívneho trhu práce</i>										
Dopad	Participácia na národných projektoch v sociálnej oblasti	OcÚ	Počet	0	1	1	1	1	0	4
<i>Opatrenie 3.1 Podpora strategického plánovania rozvoja a sektorovej spolupráce</i>										
Dopad	Projekty cezhraničnej spolupráce, partnerská spolupráca	OcÚ	Počet	0	0	0	1	0	1	2
<i>Opatrenie 3.2 Ochrana a podpora šírenia kultúrneho dedičstva</i>										
Výsledok	Vybudovaný amfiteáter	OcÚ	Počet	0	0	1	0	0	0	1
Výstup	Náučná cesta	OcÚ	Počet	0	1	0	0	0	0	1
Dopad	Udržiavanie kultúrnych tradícií	OcÚ	Počet.	0	2	4	5	5	5	21
<i>Opatrenie 3.3 Podpora zabezpečovania bezpečnosti obyvateľov a bývania</i>										
Výstup	Osadené bezpečnostné kamery	OcÚ	Počet	0	2	0	2	0	2	6
<i>Opatrenie 3.4 Podpora športu</i>										
Výsledok	Vybudovanie športového areálu	OcÚ	Počet	0	0	0	0	1	0	1
Výsledok	Rekonštrukcia multifunkčného ihriska	OcÚ	Počet	0	0	1	0	0	0	1
Dopad	Organizácia športových podujatí	OcÚ	Počet	0	3	3	3	3	4	16
Environmentálna oblasť										

Opatrenie 1.1 Riadenie rizík spôsobených zmenou klímy a revitalizácia urbanizovaných oblastí s pozitívnym dopadom na kvalitu ŽP a zdravie obyvateľov

Výsledok	Zateplenie obecnej budovy Šatne TJ	OcÚ	Počet	0	1	0	0	0	0	1
Výsledok	Zateplenie Centra voľného času	OcÚ	Počet	0	0	1	0	0	0	1
Výsledok	Revitalizácia verejných priestranstiev	OcÚ	Počet	M2	0	20	20	50	100	190

Opatrenie 1.2 Skvalitnenie a dobudovanie siete zásobovania pitnou vodou a odvodu odpadovej vody

Dopad	Protipovodňová nádrž Krivodol	OcÚ	Počet	0	0	0	0	0	1	0
Výsledok	Odkanalizovanie časti Osada	OcÚ	Meter	0	0	150	0	150	0	300
Výsledok	Rozšírenie verejného vodovodu	OcÚ	Meter	0	0	0	800	0	0	800
Výstup	Doplnenie a obnova rigolov, regulácia	OcÚ	Meter	0	50	100	100	100	150	600
Výsledok	Vybudovanie záložného vodojemu	OcÚ	Počet	0	0	0	0	1	0	1
Dopad	Rozšírenie kapacity prečerpávacej stanice	OcÚ	Počet	0	0	0	1	0	0	1

Opatrenie 1.3 Separovanie, zhodnocovanie odpadov, likvidácia čiernych skládok

Dopad	Vybudovanie kompostoviska	OcÚ	Počet	0	0	1	0	0	0	1
Výsledok	Likvidácia čiernych skládok	OcÚ	Počet	0	1	1	1	0	1	4

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

Tabuľka 34: Súhrnný prehľad projektových zámerov obce podľa priorít

P. č.	Typ zámeru	Klasifikácia stavby	Názov projektu - zámer	Oblasť na ktorý je PZ orientovaný		Ukazovatele výstupov		Stav pripravenosti PZ	Predpokl. termín realizácie	Predpokl. hodnota (tisíc Eur)	Priorita zámeru
				Oblasť	Kategória	Ukazovateľ/ jednotka	Plánovaná hodnota				
1.	Investičný	2412- Ostatné športové a rekreačné stavby, budovy na vzdelávanie	Zateplenie obecnej budovy Šatne TJ – zlepšenie technického stavu	Environmentálna	Občianska vybavenosť, školstvo	Počet	1	Spracovaná projektová dokumentácia s podanou výzvou	2016	170,00	Vysoká priorita Realizácia je závislá od voľných finančných prostriedkov formou NFP
2.	Investičný	2412 – Ostatné športové a rekreačné stavby, budovy na vzdelávanie	Zateplenie budovy Centra voľného času	Environmentálna	Občianska vybavenosť	Počet	1	Príprava projektovej dokumentácie	2017	35,00	Vysoká priorita Realizácia je závislá od voľných finančných prostriedkov formou NFP
3.	Investičný	2412 – Ostatné športové a rekreačné stavby	Výstavba novej telocvične	Sociálna	Šport, školstvo	Počet	1	Spracovaná projektová dokumentácia	2016	760,00	Vysoká priorita Realizácia zámeru aj bez poskytnutej dotácie z vlastných zdrojov
4.	Investičný	1263 – Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	Výstavba novej ZŠ v časti Osada	Sociálna	Školstvo	Počet	1	Dlhodobý zámer obce, vysoká priorita – hľadanie vhodnej výzvy	2017 -	900,00	Vysoká priorita Realizácia je závislá od voľných finančných prostriedkov formou NFP
5.	Investičný	1263 – Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	Výstava novej MŠ v časti Osada	Sociálna	Školstvo	Počet	1	Príprava projektovej dokumentácie	2018 -	500,00	Vysoká priorita
6.	Investičný	2420 – Ostatné	Výstavba kompostoviská	Environmentálna	Odpadové	Vybud.	1	Spracovaný reglement,	2017	5,00	Vysoká priorita

		inžinierske stavby	na biologický rozložiteľný odpad – areál bývalého PD		hospodárstvo	kompostoviská /počet		príprava realizácie			Realizácia aj bez dotácie z vlastných prostriedkov
7.	Investičný	2213 – Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia	Rozšírenie kamerového systému obce	Sociálna	Bezpečnosť	Osadene kamery / počet	5	Napojenie už na existujúci projekt – rozšírenie projektu	2016-2020	6,00	Vysoká priorita Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov
8.	Investičný	2223- Miestne kanalizácie	Dokončenie vybudovania odvodňovacích povrchových rigolov	Environmentálna	Kanalizácia	Dĺžka rigolov	600	Zámer je pokračovaním už realizovaného projektu v obci (revitalizácia)	2016-2020	15,00	Vysoká priorita Realizácia sa uskutoční aj bez získania dotácie
9.	Investičný	2112 –Miestne komunikácie	Dovybudovanie križovatky pre rozšírenie MK	Hospodárska	Doprava, komunikácie, služby SAD	Počet križovatiek	1	Zámer je nevyhnutný pre prípravu MK	2017	30,00	Vysoká priorita Realizácia sa uskutoční aj bez získania dotácie, s realizáciou sa plánuje začať čo najskôr
10.	Investičný	2222 – Miestne potrubné rozvody vody	Rozšírenie verejného vodovodu v obci	Environmentálna	Rozvody elektriny, vody a plynu	Dĺžka vodovodu v m	800	Spracovaná PD, odporúčaný zámer pre skompletizovanie siete v obci	2018	250,00	Vysoká priorita Realizácia na základe získania finančných prostriedkov formou NFP
11.	Investičný	2112-Miestne komunikácie	Budovanie miestnych komunikácií vrátane chodníkov	Hospodárska	Doprava, komunikácie, služby SAD	Dĺžka komunikácií/m	800	Čiastočne spracovaná projektová dokumentácia	2017-2021	400,00	Vysoká priorita Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov
12.	Investičný	2112 – Miestne komunikácie	Výstavba cyklotrasy I	Hospodárska	Doprava, komunikácie, služby SAD	Dĺžka chodníka / m	1200	Dlhodobý zámer – čaká sa na zverejnenie vhodnej výzvy, robia sa prvé kroky k príprave PD	2017	300,00	Vysoká priorita Realizácia je závislá od získania finančných

											prostriedkov formou NFP
13.	Investičný	2152 – Priehradý	Protipovodňové opatrenia – výstavba protipovodňovej nádrže, poldra, úprava brehov potokov	Environmentálna	Prevenca pred prírodnými nešťastiami	Regulácia vodného toku dĺžka v m, vybudovanie hrádze - počet	1500, 1	Spracovaná projektová dokumentácia	2020	1200,00	Stredne vysoká priorita Realizácia na základe zverejnenia výzvy v rámci Protipovodňových opatrení
14.	Investičný	Bez klasifikácie	Tvorba náučnej cesty	Sociálna	Kultúra, ŽP	Počet tabúl Počet prístreškov	6, 1	Zámer formou podania projektu	2016	6,0	Stredne vysoká priorita Realizácia v závislosti od schválenia projektu
15.	Investičný	1261 – Budovy na kultúrnú a verejnú zábavu	Výstavba amfiteátra pre kultúrne a spoločenské podujatia	Sociálna	Kultúra	Vybudovaný amfiteáter, Kapacita sedenia /počet	1, 200	V štádiu úvah	2017	20,00	Stredne vysoká priorita Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov
16.	Investičný	Bez klasifikácie	Podpora individuálnej bytovej výstavby	Sociálna	Bývanie	Vysporiadané pozemky pre podporu individuálnej výstavby / ha	1,5	V štádiu úvah	2017-2021	5,00	Stredne vysoká priorita Zámer je v polohe úvah
17.	Investičný	2223 – Miestne kanalizácie	Odkanalizovanie časti Osada	Environmentálna	Kanalizácia, čistiareň odpadových vôd	Dĺžka kanalizácie v m	300	V štádiu úvah	2017-2019	100,00	Stredne vysoká priorita Realizácia je veľmi komplikovaná z hľadiska miesta realizácie - Osada
18.	Investičný	2112 – Miestne komunikácie	Výstavba cyklotrasy II	Hospodárska	Doprava, komunikácie, služby SAD	Dĺžka chodníka / m	3000	Dlhodobý zámer v štádiu úvah	2020-2021	360,00	Stredne vysoká priorita Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov formou NFP

19.	Investičný	2112 – Miestne komunikácie	Výstavba nových parkovacích miest v obci	Hospodárska	Doprava, komunikácie	Počet parkovacích miest	20	V štádiu úvah	2018-2021	8,00	Stredne vysoká priorita Zámer je v polohe úvah
20.	Investičný	2420 – Inštalácia dopravno-informačných pútačov	Informačné, smerové tabule, značenia	Sociálna	Občianska vybavenosť	Informačné panely/počet	10	V štádiu úvah	2018-2019	8,00	Nízka priorita Realizácia na základe voľných finančných prostriedkov aj bez využitia dotácie
21.	Investičný	1230-Budovy pre obchod, služby	Podpora miestnych podnikateľov rozšírením služieb obyvateľstvu	Hospodárska	Občianska vybavenosť, maloobchod	Príprava objektov/počet	3	V štádiu úvah	2018-2020	10,00	Nízka priorita Realizácia je závislá od bližšieho vyšpecifikovania zámeru zo strany obce, od voľných finančných prostriedkov
22.	Investičný	1212 -Ostatné ubytovacie zariadenia na pobyty	Rekonštrukcia priestorov obecnej budovy pre účely ubytovania	Hospodárska	Ubytovanie	Kapacita ubytovania/počet	20	V štádiu úvah	2019	50,00	Nízka priorita Realizácia je v štádiu úvah, obec počíta s týmto zámerom aj bez využitia dotácie
23.	Investičný	2224 – Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	Dokončenie rozvodnej siete elektrickej energie - Trafostanica	Hospodárska	Rozvodová stanica – NN siete	Počet	1	V štádiu úvah	2019	50,00	Nízka priorita Realizácia na základe voľných finančných prostriedkov
24.	Investičný	1262 – Ostatné budovy	Zriadenie zariadenia pre seniorov	Sociálna	Občianska vybavenosť	Počet	1	V štádiu úvah	2020	150,00	Nízka priorita Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah

25.	Investičný	2411 – Športové ihriská	Vybudovanie športového areálu – objekt Šatne TJ	Sociálna	Šport, voľný čas	Vybudovanie špor. areálu – počet	1	V štádiu úvah	2019	15,00	Nízka priorita Realizácia závislá od voľných finančných prostriedkov
26.	Investičný	2412 – Ostatné športové a rekreačné stavby	Revitalizácia verejných priestranstiev	Environmentálna	Verejné priestranstva	Zrekonštruované plochy verejnej zelene v m2	190	V štádiu úvah	2017-2021	35,00	Nízka priorita Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov
27.	Investičný	Bez klasifikácie	Likvidácia čiernych skládok v katastri obce	Environmentálna	Odstraňovanie environmentálnych záťaží	Počet zlikvidovaných skládok, počet fotopascí	4, 8	V štádiu úvah	2016- 2020	25,00	Nízka priorita Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov
28.	Investičný	Bez klasifikácie	Vybudovanie záložného vodojemu	Environmentálna	Záchyt zrážkových vôd	Počet	1	V štádiu úvah	2019	10,00	Nízka priorita Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov
29.	Investičný	Bez klasifikácie	Vybudovanie vyhliadkovej veže	Hospodárska	Podpora CR	Počet	1	V štádiu úvah	2020	10,00	Nízka priorita Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov
30.	Investičný		Rozvoj partnerskej spolupráce	Sociálna	Partnerská spolupráca	Počet partnerských obcí Počet projektov cez cezhraničnú spoluprácu	2 2	V štádiu úvah	2018-2020	50,00	Nízka priorita Zámer je v polohe úvah – závislosť vhodnej výzvy na získanie partnerskej spolupráce

31.	Investičný	2412 – Ostatné športové a rekreačné stavby	Rekonštrukcia multifunkčného ihriska	Sociálna	Šport	Počet zrekonštruovan ých ihrísk	1	V štádiu úvah	2017	7,00	Nízka priorita Realizácia je závislá od poskytnutia dotácie
32.	Neinvestičný		Vzdelávanie zamestnancov obce	Sociálna	Vzdelávanie	Počet hodín na osobu	180	Realizácia priebežná	2016-2021	3,00	Nízka priorita Realizácia je závislá od potreby vzdelávania v zmysle legislatívnych a iných zmien vyžadujúcich si vzdelávanie zamestnancov
33.	Neinvestičný		Podpora kultúrnych a športových podujatí	Sociálna	Kultúra, šport	Počet kultúrnych podujatí Počet športových podujatí	21, 16	Priebežná realizácia – priorita obce rozvíjať kultúrny a športový život	2016 -2021	40,00	Nízka priorita Realizácia závislá od typu a vhodnosti podujatia
34.	Neinvestičný		Participácia na národných projektoch	Sociálna		Počet zapojených projektov	4	Priebežná realizácia	2016-2021	300,00	Vysoká priorita Realizácia závislá od vyhlásenia národných projektov a schválenia

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHSR

Partnermi pri realizácii PHSR sú najmä obyvatelia obce. V úvodnej fáze prípravy dokumentu bol vypracovaný i dotazník, ktorý bol samosprávou distribuovaný do domácností a ktorý bol taktiež zverejnený na web stránke obce ako online formulár. Obyvatelia boli aj takto prizvaní do procesu spracovania. Rovnako boli prizvaní ku konzultácii jednotlivých častí strategického dokumentu aj poslanci a zamestnanci OcÚ.

Vypracovaním a schválením tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky, ktorým je princíp programovania. Implementácia navrhovaných projektov a aktivít si bude vyžadovať konkrétnych ľudí, ktorí budú tieto projekty/aktivity uskutočňovať od začiatku do konca a ktorí za nich budú aj zodpovední. Vzhľadom na poddimenzovanosť samosprávy z aspektu ľudských zdrojov sa predpokladá, že niektoré projekty/aktivity bude potrebné realizovať v spolupráci s externými poradcami, odborníkmi.

Samospráva tak bude raz ročne (do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu, kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k realizácii PHSR berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PHSR a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia.

Stručný popis komunikačnej stratégie

Súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHSR budú, či už z dôvodu povinného informovania a publicity (najmä pri projektoch financovaných z európskych štrukturálnych fondov) alebo v rámci komunikácie medzi obcou a cieľovými skupinami pri príprave a realizácii projektov, rôzne formy komunikácie.

V podmienkach obce prebieha komunikácia predovšetkým osobným stykom verejnosti a záujmových skupín s jej volenými orgánmi a zamestnancami. Významným komunikačným kanálom najmä pre mladšie a stredné vekové kategórie obyvateľstva je webová stránka obce. Staršie vekové kategórie uprednostňujú najmä obecný rozhlas a úradnú tabuľu. Ďalším nástrojom komunikácie budú pozvánky na priamu účasť verejnosti na zasadnutiach

obecného zastupiteľstva. Ako komunikačný kanál bude slúžiť aj kultúrno-spoločenský mesačník Spektrum 2003.

Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií o reálnom plnení PHSR a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Dôsledkom dobrého nastavenia systému monitorovania a hodnotenia bude prípadná zmena spôsobu realizácie, podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení.

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa teda bude vykonávať priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenia jeho platnosti.

Finančná časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce.

Indikatívny finančný plán

Výška potrebných finančných prostriedkov je v tomto PHSR uvedená pri jednotlivých projektoch a opatreniach. Uvedené sumy sú stanovené odhadom, keďže bez spracovania projektovej dokumentácie nie je možné ex-ante určiť konkrétnu (presnú) sumu, potrebnú na realizáciu projektu. Pri rozhodovaní o financovaní jednotlivých projektov sa bude prihliadať na ich dôležitosť a na ich prínos pre rozvoj obce. Niektoré projekty/aktivity sa budú môcť realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, iné si však budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného aj personálneho zabezpečenia.

Potenciálne zdroje, ktoré sa samospráva môže snažiť získať na realizáciu opatrení a aktivít uvedených v tomto PHSR, sú najmä:

- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov (napr. Environmentálny fond, ŠFRB),
- financovanie z národných projektov (napr. úrady práce, soc. vecí a rodiny - AOTP),
- rozpočet samosprávneho kraja,
- európske štrukturálne a investičné fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR,
- Svetová banka,
- sponzorské dary podnikateľov, súkromných osôb, neziskového sektora a pod.,
- vlastné zdroje (rozpočet obce).

Systém hodnotenia a zaradovania projektov do financovania

Dôležitým momentom v procese realizácie PHSR bude schvaľovanie financovania jednotlivých projektových zámerov obecným zastupiteľstvom. Pri výbere projektov bude preto nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam či už z legislatívneho hľadiska alebo vo vzťahu k rozvoju obce.

Nasledujúca hodnotiacia tabuľka pre výber projektov je upravená pre potreby obce. Najvyššiu prioritu (úroveň dôležitosti) majú projekty, ktorých realizácia vyplýva priamo z legislatívy a projekty, ktoré budú riešiť výrazne naliehavú havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Kategória s vysokou prioritou zahŕňa projekty s oporou vo VZN obce, projekty Miestnej akčnej skupiny, oblastnej organizácie cestovného ruchu, projekty s vydaným právoplatným stavebným povolením (príp. aj projekty s ukončeným procesom verejného obstarávania) a projekty, na ktoré sa dajú získať zdroje z EŠIF a/alebo ich realizácia je zároveň nutná pre rozvoj obce. Kategória so strednou úrovňou dôležitosti obsahuje tie projekty, ktoré majú možnosť byť spolufinancované z európskych štrukturálnych a investičných fondov a/alebo ich realizácia je zároveň vhodná pre rozvoj obce. Kategóriu 4 a 5 predstavujú projekty nachádzajúce sa vo fáze úvah (bez spracovania prvotných analýz, projektovej dokumentácie, stavebného povolenia a pod.).

Tabuľka 35: Hodnotiacia tabuľka pre výber projektov

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium (podmienky pre zaradenie do úrovne dôležitosti)
1	Najvyššia	a) projekty vyplývajúce zo zákona alebo legislatívy EÚ b) projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu
2	Vysoká	a) projekty s oporou vo VZN obce b) projekty s právoplatným stavebným povolením c) projekty MAS d) projekty OOCR e) projekty miestnych rozvojových organizácií f) projekty s vysokou podporou obyvateľov g) projekty s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projekty, ktorých realizácia je pre rozvoj obce nutná
3	Stredná	projekty s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projekty, ktorých realizácia je pre rozvoj obce vhodná

4	Nízka	projekty v štádiu zámerov / úvah
5	Najnižšia	ostatné

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Záver

Prerokovanie návrhu PHSR samosprávou obce

Pripomienkovanie verejnosťou obce

Schválenie PHSR: 14. apríla 2016

Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001

Korec, P. (2005): *Regionálny rozvoj Slovenska v rokoch 1989-2004*. Bratislava: Geografika, 2005. ISBN 80-969338-0-9, 227 s.

MDVRR (2015): *Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC*. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015, 62 s.

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR Operačné programy 2014-2020

Partnerská dohoda 2014-2020

PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2008-

Program odpadového hospodárstva obce Rakúsy do roku 2015

Program rozvoja vidieka 2014-2020

Register pozemkových spoločností

Register účtovných závierok Stratégia Európa 2020

Štatistický úrad Slovenskej republiky Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Územný plán obce Rakúsy

Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja

Zákon č. 389/1990 Zb. o obecnom zriadení

Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Záverečný účet obce Rakúsy za rok 2014

Internetové zdroje:

census2011.statistics.sk www.rakusy.sk

datacube.statistics.sk www.minv.sk

datacube.statistics.sk/SODB/ www.orsr.sk

statdat.statistics.sk www.registeruz.sk

www.cdb.sk www7.statistics.sk

www.maps.google.com www.zrsr.sk

Zoznam skratiek použitých v PHSR

AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce	OcÚ	Obecný úrad
CDB	Cestná databanka	o. i.	Okrem iného
	Community-led Local		Oblasťná organizácia cestovného
CLLD	Development	OOCR	ruchu
	(Miestny rozvoj vedený komunitou)		
CR	Cestovný ruch	POH	Program odpadového hospodárstva
ČOV	Čistička odpadových vôd	PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
DHZ	Dobrovoľný hasičský zbor	PPF	Poľnohospodársky pôdny fond
EIB	Európska investičná banka	PVS, a.s.	Podtatranská vodárenská spoločnosť, a.s.
			Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy	SVP, š.p.	š.p.
ha	Hektár	ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
			Štatistický úrad Slovenskej republiky
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	ŠÚ SR	Ústredie práce, sociálnych vecí a Ústredie práce, rodiny
KZA	Klasifikácia zamestnaní	ÚPSVaR	
MAS	Miestna akčná skupina	TTP	Trvalé trávne porasty
MOK	Maloobjemový kontajner	UoZ	Uchádzač o zamestnanie
NPR	Národná prírodná rezervácia	VÚC	Vyšší územný celok